

SITRA

TULEVAISUUSBAROMETRI 2025

VALTAKUNNALLINEN RAPORTTI KANSALAISTEN TULOKSISTA

Jaakko Hyry, tutkimusyhtiö Verian

Sisällysluettelo

Tutkimuksen toteutus, sisältö ja aineiston rakenne	2
1. Suhtautuminen tulevaisuuteen	5
2. Demokratia, valta, päätöksenteko ja tulevaisuus	49
3. Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut	64
• Yhteiskunnan yhtenäisyys	
• Hyvinvointi	
• Ympäristösuhteemme	
• Teknologian kehitys	
• Talouden kestävyys	
• Demokratian tila	

TUTKIMUKSEN TOTEUTUS, SISÄLTÖ JA AINEISTON RAKENNE

Tutkimuksen toteutus

- Kohderyhmä 15–84-vuotiaat kansalaiset Suomessa
 - Aineisto edustaa ja on painotettu vastaamaan väestöä tässä ikäryhmässä
-
- 3.226 vastausta
 - Maakuntakohtaiset vastaajamäärät välillä 115–446 kpl
 - Tutkimus toteutettiin internetkyselyinä Norstatin internetpaneeleissa
 - Aineisto kerättiin ositettuna otantana maakunnittain vastaajien sukupuolen ja iän mukaisesti yhteensä 144 kiintiöryhmässä
-
- Tulosten luottamusväli on kokonaistuloksen osalta +- 1,7 %-yksikköä (50% tulostasolla) ja maakunnittaisten tulosten osalta maakunnan vastaajamäärästä riippuen +- 4,6 %-yks. – +- 9,1 %-yksikköä. Raportin viimeisellä sivulla on luottamusvälitulukko.
 - Kyselyn tiedonkeruu toteutettiin pääosin joulukuussa 2024 ja valmistui tammikuun 2025 alussa.
 - Kysymyksiin vastaaminen kesti noin 12 minuuttia
 - Tutkimusaineisto on oikaistu väestötietojen mukaan vastaajien sukupuolen, iän ja asuinalueen (maakunta) perusteella
-
- Kerätty aineisto sisältää tutkimuskysymykset ja vastaajien keskeiset sosiodemografiset tiedot
 - Kysymykset on suunnitellut Sitra yhdessä Verianin kanssa.
-
- Tämä on kokonaisraportti tuloksista, joka sisältää keskeisten kokonaistulosten tarkastelun ja taustaryhmien vertailut sekä tulosten vertailun soveltuvin osin vuosien 2019, 2021 ja 2023 tuloksiin.

1. SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

1. Suhtautuminen tulevaisuuteen

Tulevaisuutta ajatellaan paljon. Päivittäin tulevaisuutta ajattelee 30 % ja viikoittain 35 % vastanneista. Joskus tulevaisuutta ajattelee 29 %. Niiden osuus, jotka ajattelevat asiaa harvoin tai ei koskaan on 5 %.

Päivittäin tulevaisuutta ajattelevat eri ikäisistä useimmin 15 – 24-vuotiaat ja harvimmin yli 65-vuotiaat. Päivittäin tulevaisuutta pohtivat usein (39 %) ne, jotka joutuvat tinkimään hankinnoistaan ja selvästi vähemmän (27 %) erinomaisesti tai melko mukavasti toimeen tulevat suomalaiset.

Tulevaisuuden ajattelemisen liittyy eri kysytyistä asioista useimmiten omaan arkeen (87 %), Suomeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan (66 %), maailmaan ja globaaleihin kysymyksiin (62 %), työhön ja opiskeluun (56 %) ja omaan asuinympäristöön (49 %).

Naiset ajattelevat omaa arkeaan useimmin kuin miehet. Nuoria 15-24-vuotiaita askarruttavat keskimääräistä harvemmin oma arki, Suomi ja sen yhteiskunta ja maailma ja globaalit kysymykset. Heitä kiinnostavat sen sijaan työ ja opiskelu.

Useimmiten tulevaisuuden ajattelemista estävät, että nykyisyydessäkin on jo tarpeeksi (56 %) ja se, ettei asiaa koeta olennaiseksi (30 %).

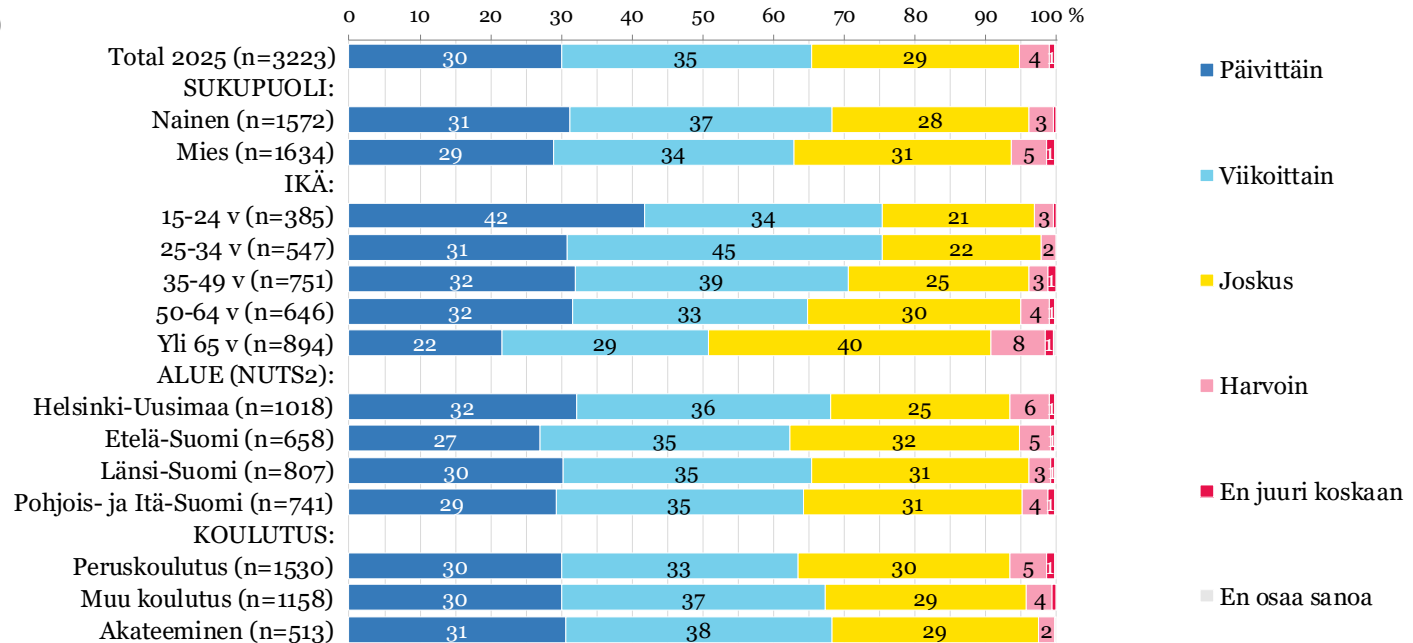
Erityisesti 25–34- ja 35–49-vuotiaat kokevat, että nykyisyydessäkin on jo tarpeeksi ilman tulevaisuuden ajattelemista.

Kuinka usein ajattelee tulevaisuutta (1/2)

Kuinka usein ajattelet tulevaisuutta?

Tulevaisuudella tarkoitetaan kyselyssä noin 10-20 vuoden aikajänteellä tapahtuvia asioita.

Total 2025 (n=3223)

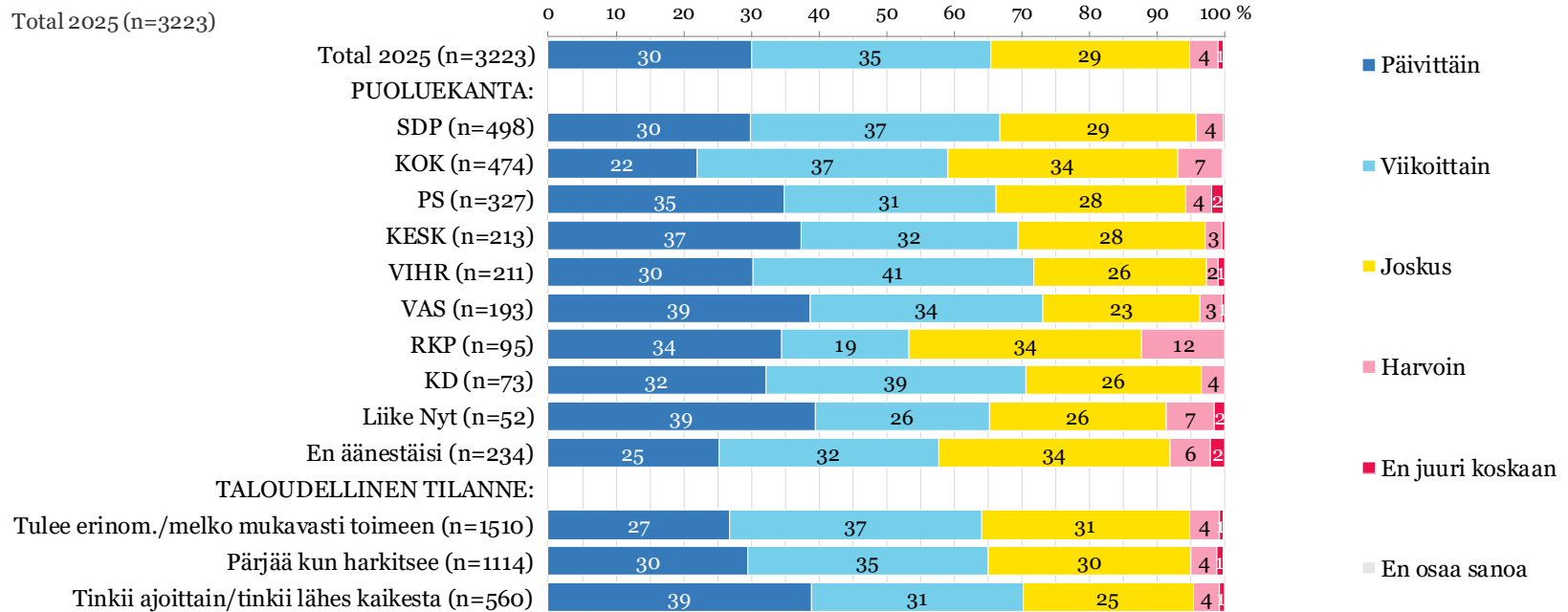
Kaikki vastaajat

Kuinka usein ajattelee tulevaisuutta (2/2)

Kuinka usein ajattelet tulevaisuutta?

Tulevaisuudella tarkoitetaan kyselyssä noin 10-20 vuoden aikajänteellä tapahtuvia asioita.

Total 2025 (n=3223)

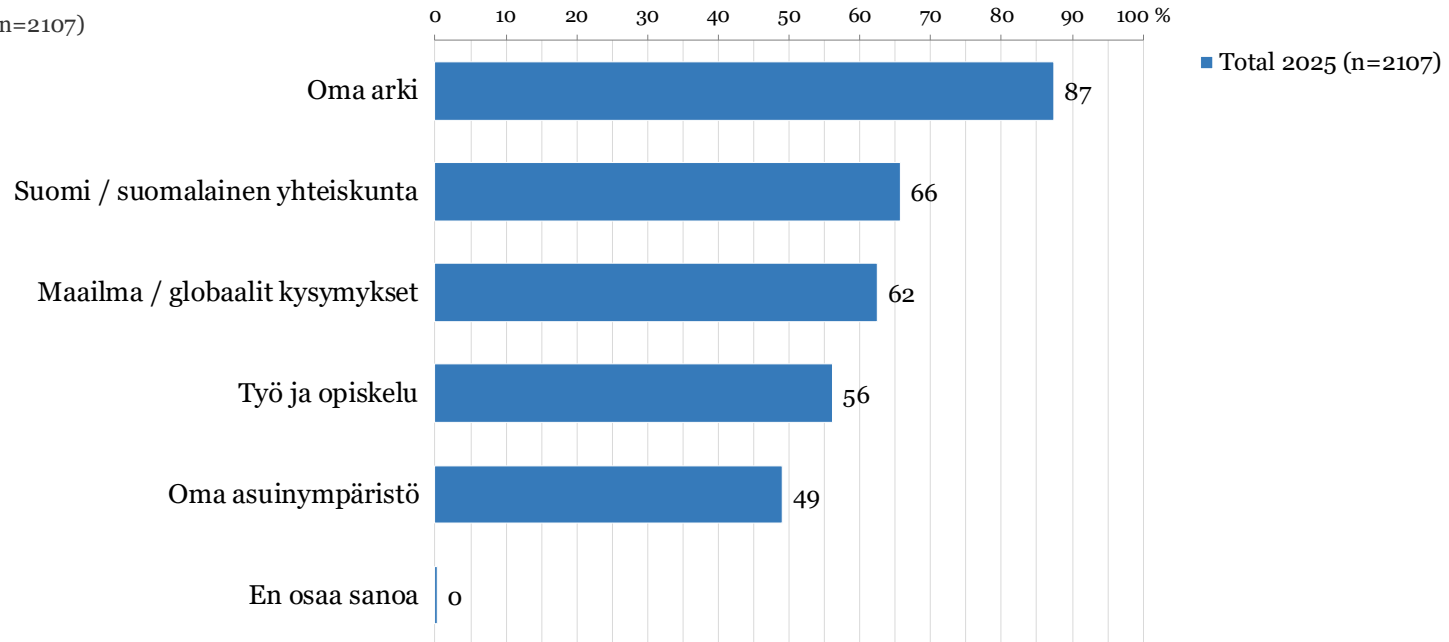

Kaikki vastaajat

Mihin asioihin liittyen ajattelee tulevaisuutta

Mihin asioihin liittyen ajattelet tulevaisuutta?
(jos ajattelee vähintään viikoittain)

Total 2025 (n=2107)

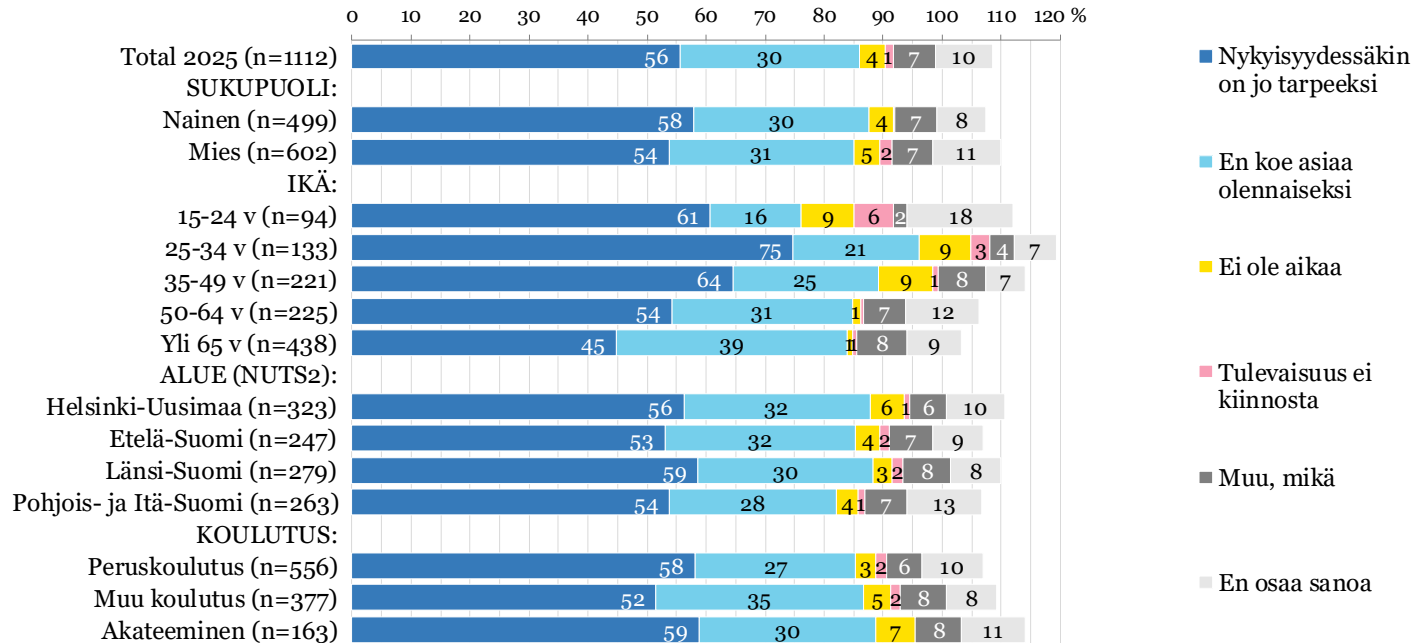

N= Jos ajattelee vähintään viikoittain tulevaisuutta

Mikä estää ajattelemasta tulevaisuutta (1/2)

Mikä estää sinua ajattelemasta tulevaisuutta?
(jos ajattelee harvemmin kuin viikoittain)

Total 2025 (n=1112)

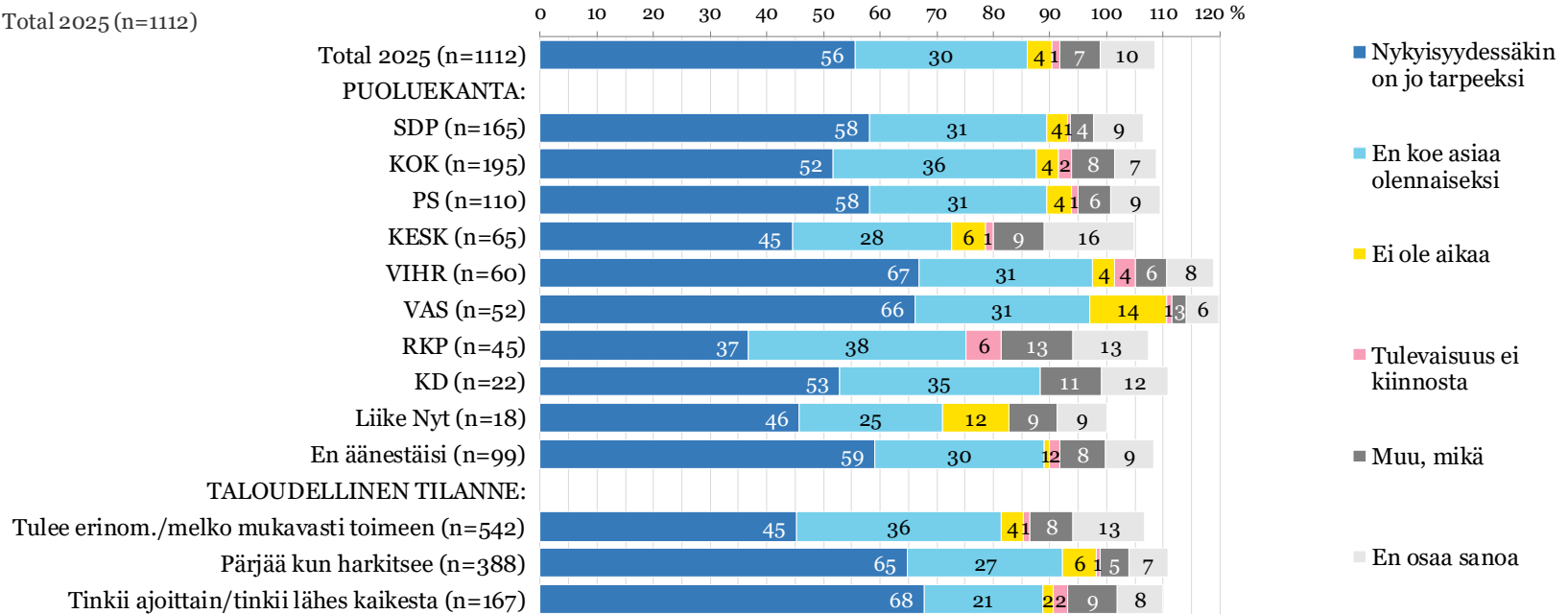

N= jos ajattelee tulevaisuutta harvemmin kuin viikoittain

Mikä estää ajattelemasta tulevaisuutta (2/2)

Mikä estää sinua ajattelemasta tulevaisuutta?
(jos ajattelee harvemmin kuin viikoittain)

Total 2025 (n=1112)

N= jos ajattelee tulevaisuutta harvemmin kuin viikoittain

2. Yleinen tulevaisuusorientaatio

- 1) Lähes kaikki kohderyhmän suomalaiset (85 %) pitävät tulevaisuutta kiinnostavana.
- 2) Kolme neljästä (75 %) arvioi, että meidän on mahdollista vaikuttaa tulevaisuuteen, 12 % on eri mieltä asiasta.
- 3) 81 % ajattelee voivansa itse vaikuttaa omaan tulevaisuutensa.
- 4) 60 % arvioi tietävänsä, millä keinolla voi itse vaikuttaa tulevaisuuteen, hieman useampi kuin joka kymmenes (13 %) on eri mieltä asiasta.

Kiinnostus tulevaisuutta kohtaan on edelleen korkealla tasolla, laskua edellisiin vuosiin verrattuna on vain hieman. Sen sijaan ajatus/arvio siitä, että meillä on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu on heikentynyt vuodesta 2023. Arvio vaikuttamismahdollisuudesta omaan tulevaisuuteen on säilynyt samalla tasolla kuin edellisissä mittauksissa. Hieman harvempi kuin 2023 arvioi tietävänsä, millä keinolla voi vaikuttaa tulevaisuuteen.

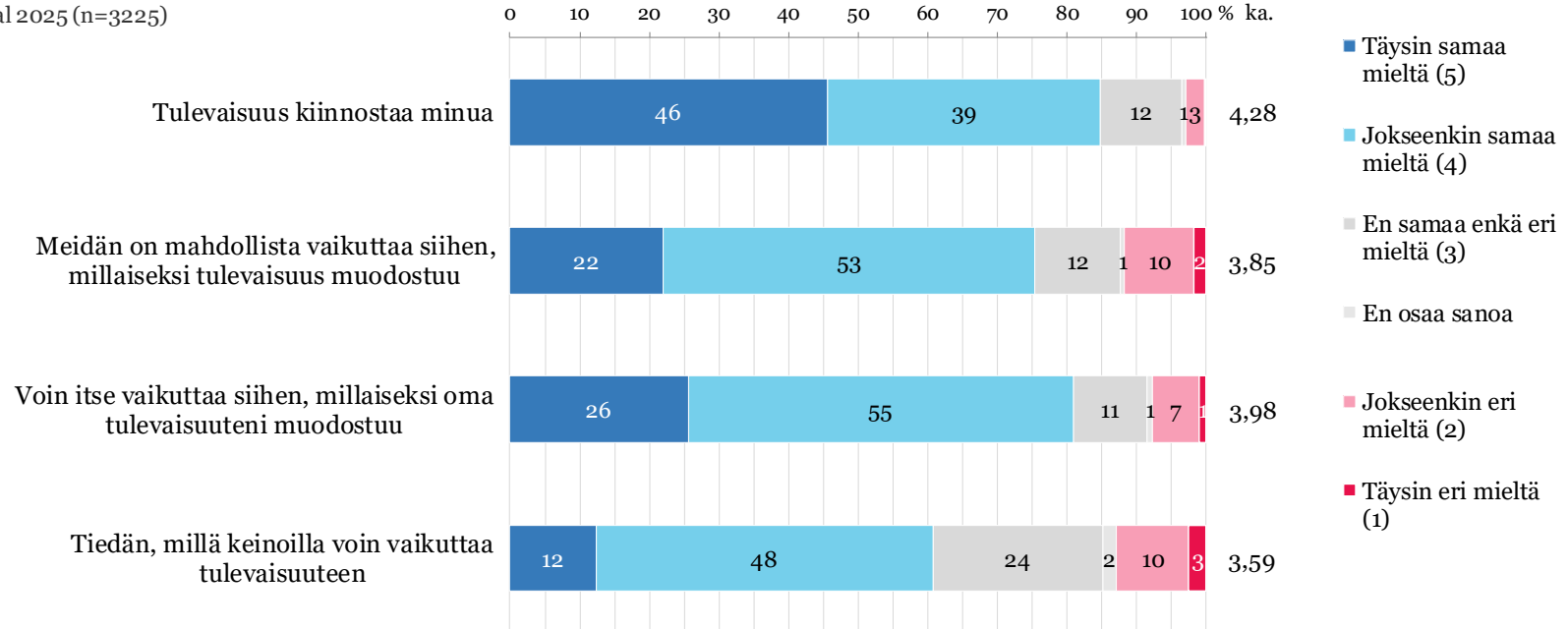
- 1) Tulevaisuus kiinnostaa 15–34-vuotiaita selvästi enemmän kuin yli 65-vuotiaita ja akateemisesti koulutettuja enemmän kuin peruskoulutuksen saaneita.
- 2) Nuoret 15–34-vuotiaat ovat voimakkaammin kuin heitä vanhemmat samaa mieltä siitä, että meillä on mahdollista vaikuttaa tulevaisuuden muodostumiseen. Arvio ei sen sijaan riipu vastaajan koulutuksesta, vaan on suunnilleen samalla tasolla kaikilla koulutusryhmissä.
- 3) Mitä nuorempi vastaaja on, sitä enemmän uskoo omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa. Sen sijaan arvioissa ei ole oleellisia eroja sukupuolen, alueen tai koulutustason mukaan. Omat vaikutusmahdollisuudet oman tulevaisuuden muodostumiseen koetaan pienimmiksi niiden keskuudessa, jotka joutuvat tinkimään hankinnoistaan.
- 4) Arvio omista vaikuttamiskeinoista on vahvin 15–34-vuotiailla ja heikoin yli 65-vuotiailla. Arvio omista keinoista on vahvin Vihreiden ja Kokoomuksen kannattajilla. Usko omiin tietoihin ja keinoihin on matalin hankinnoistaan tinkimään joutuvilla sekä niillä, jotka eivät äänestäisi vaaleissa.

Yleinen tulevaisuusorientaatio 2025

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

Vuosivertailu

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

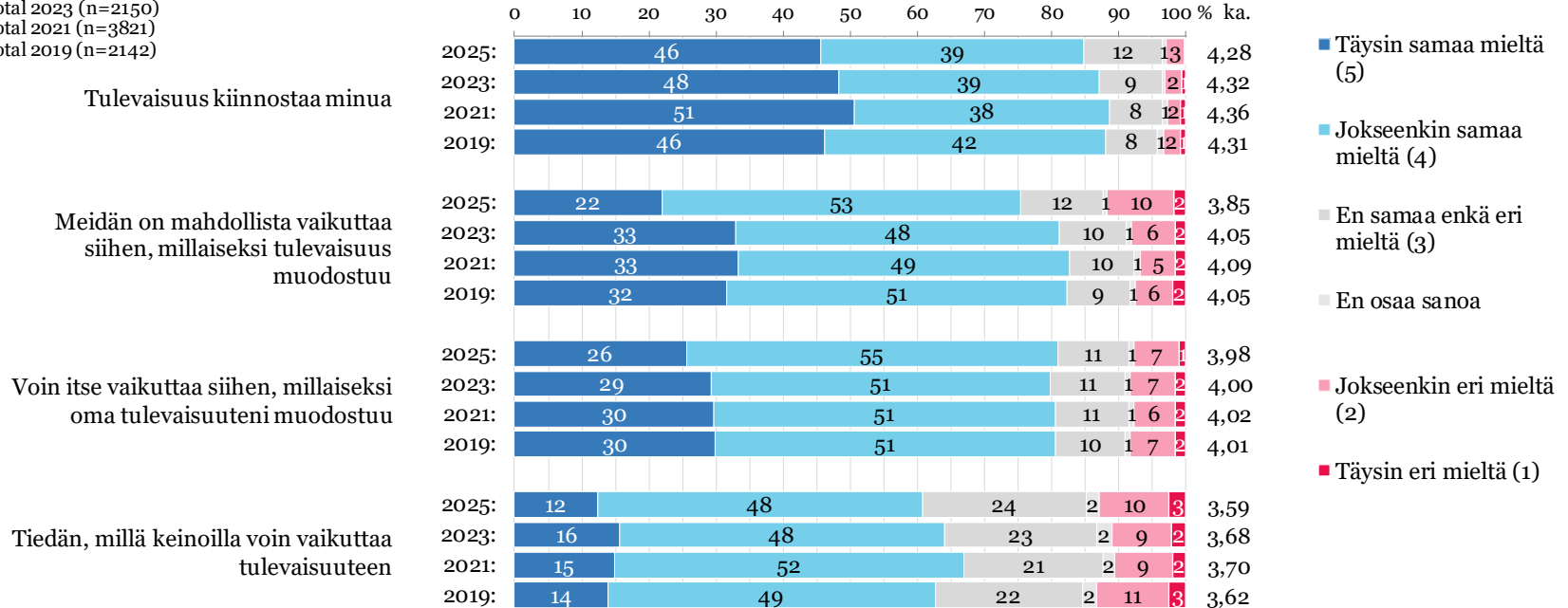
Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Total 2025 (n=3225)

Total 2023 (n=2150)

Total 2021 (n=3821)

Total 2019 (n=2142)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

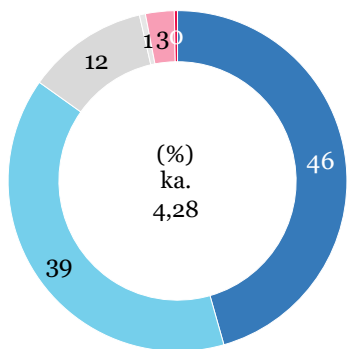
- Tulevaisuus kiinnostaa minua

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

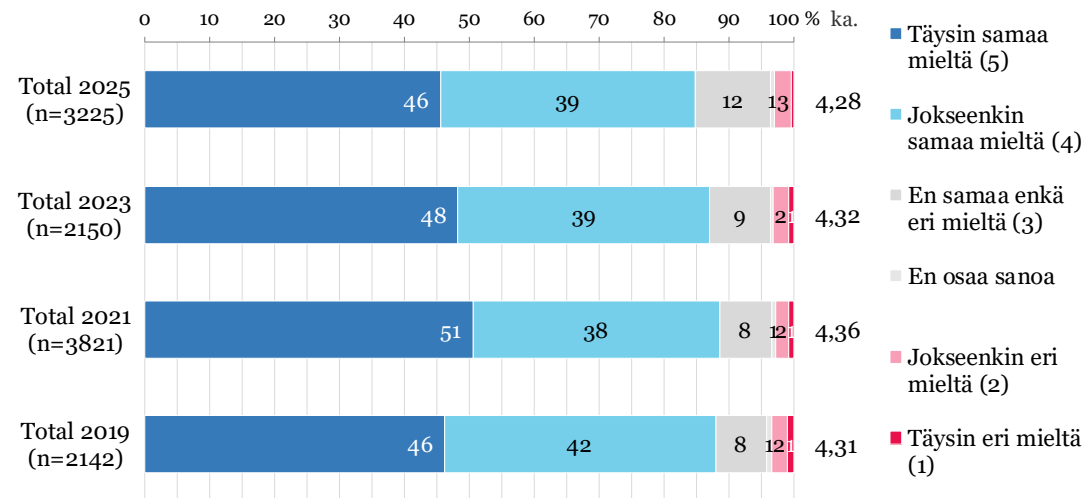
Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

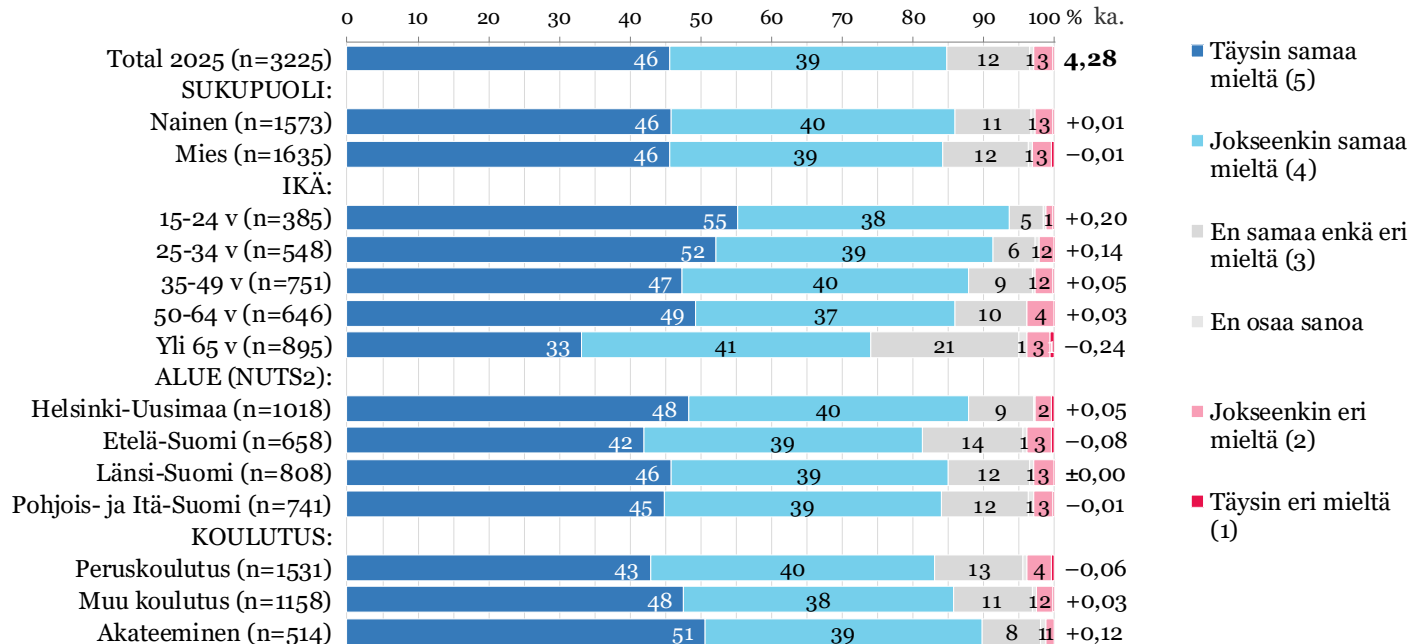
- Tulevaisuus kiinnostaa minua (1/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

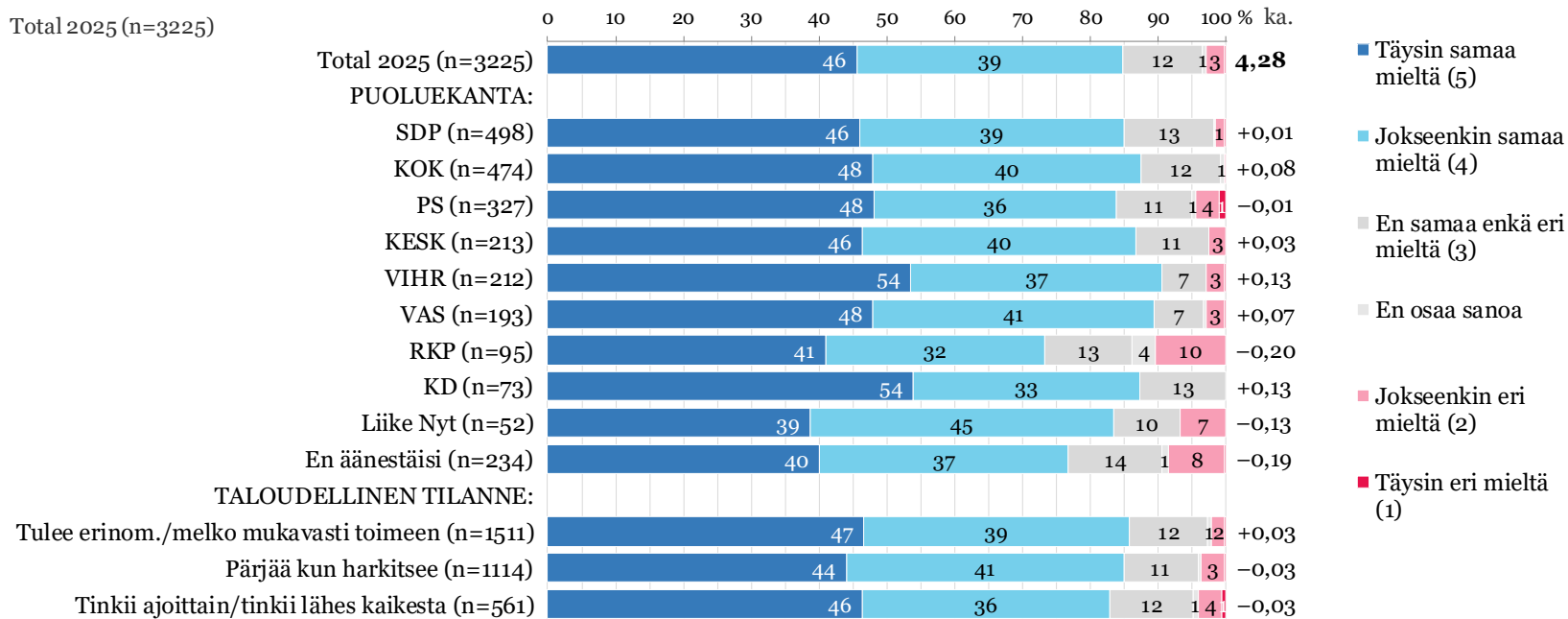
- Tulevaisuus kiinnostaa minua (2/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

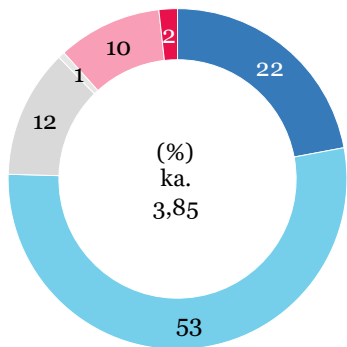
- Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

**SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN**

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

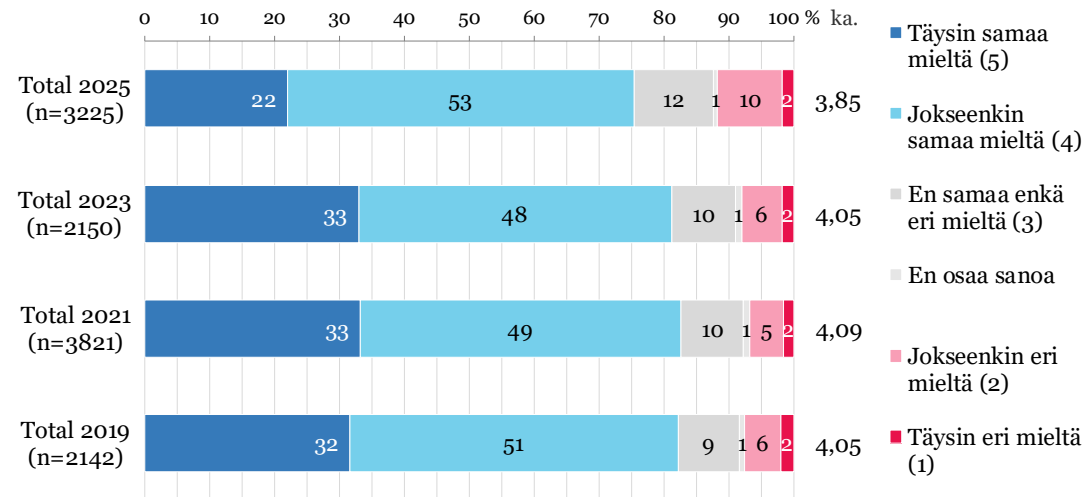
Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

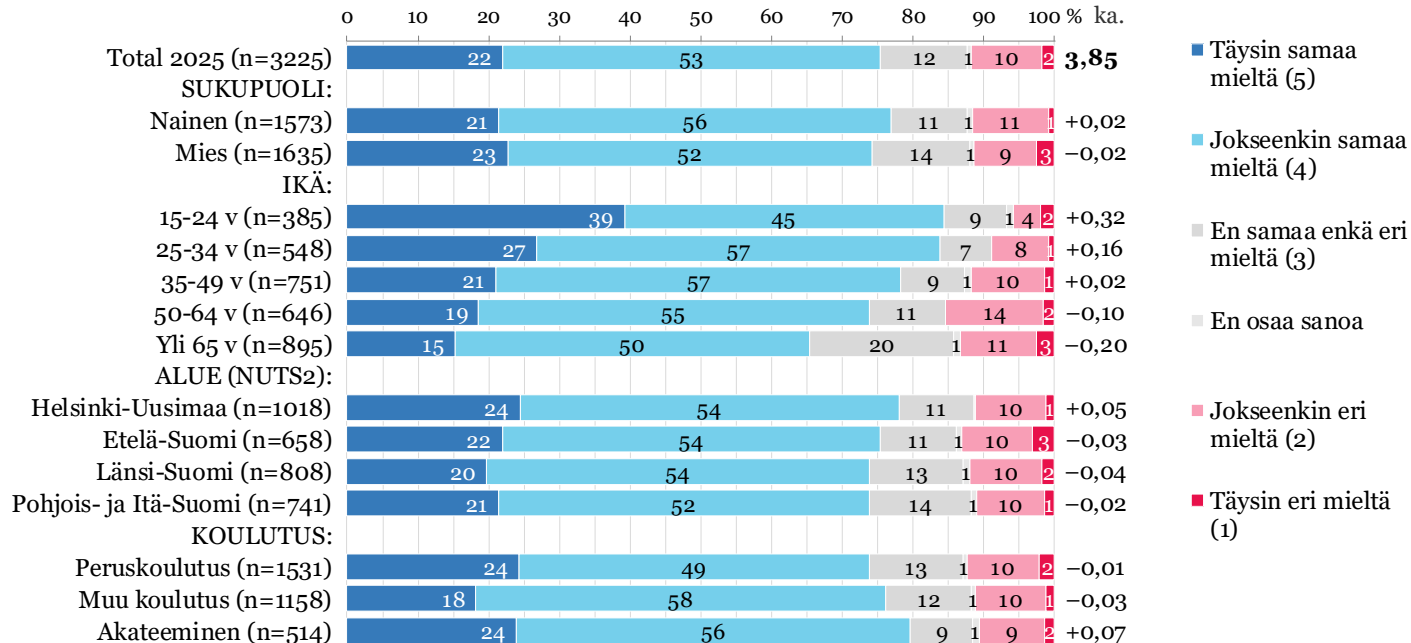
- Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu (1/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

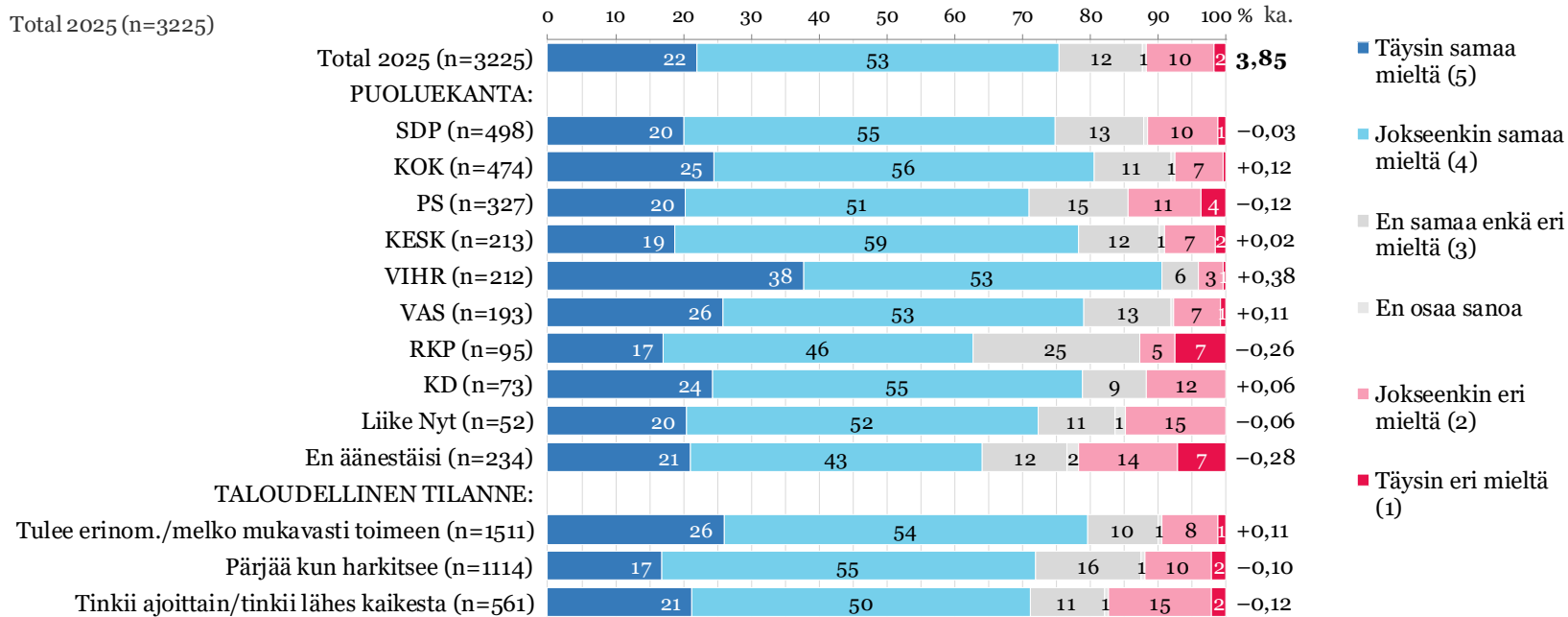
- Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu (2/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

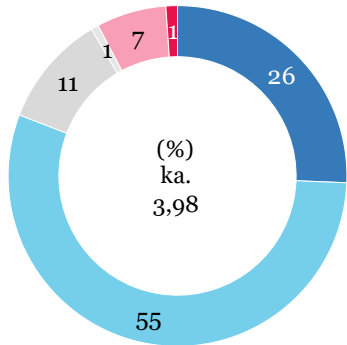
- Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

**SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN**

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Total 2025 (n=3225)

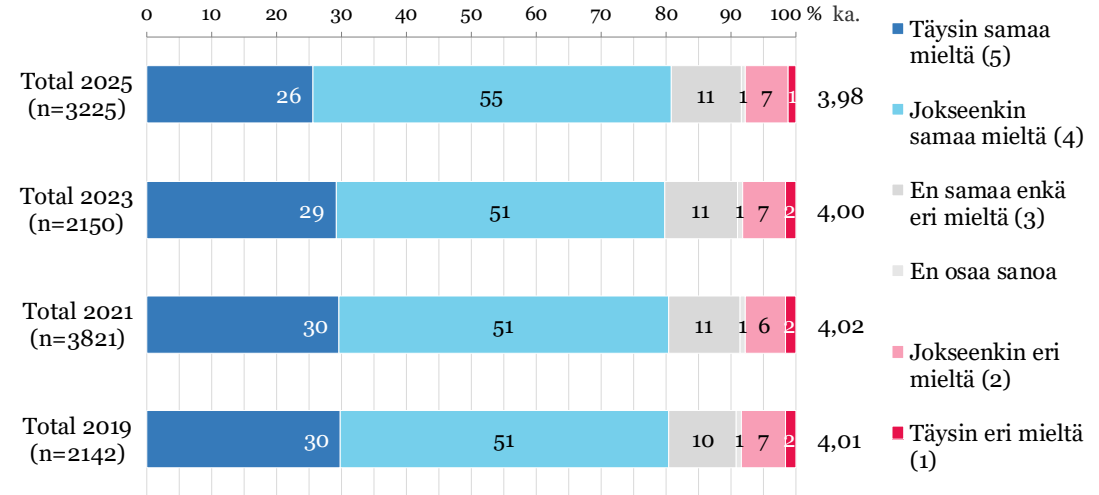

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

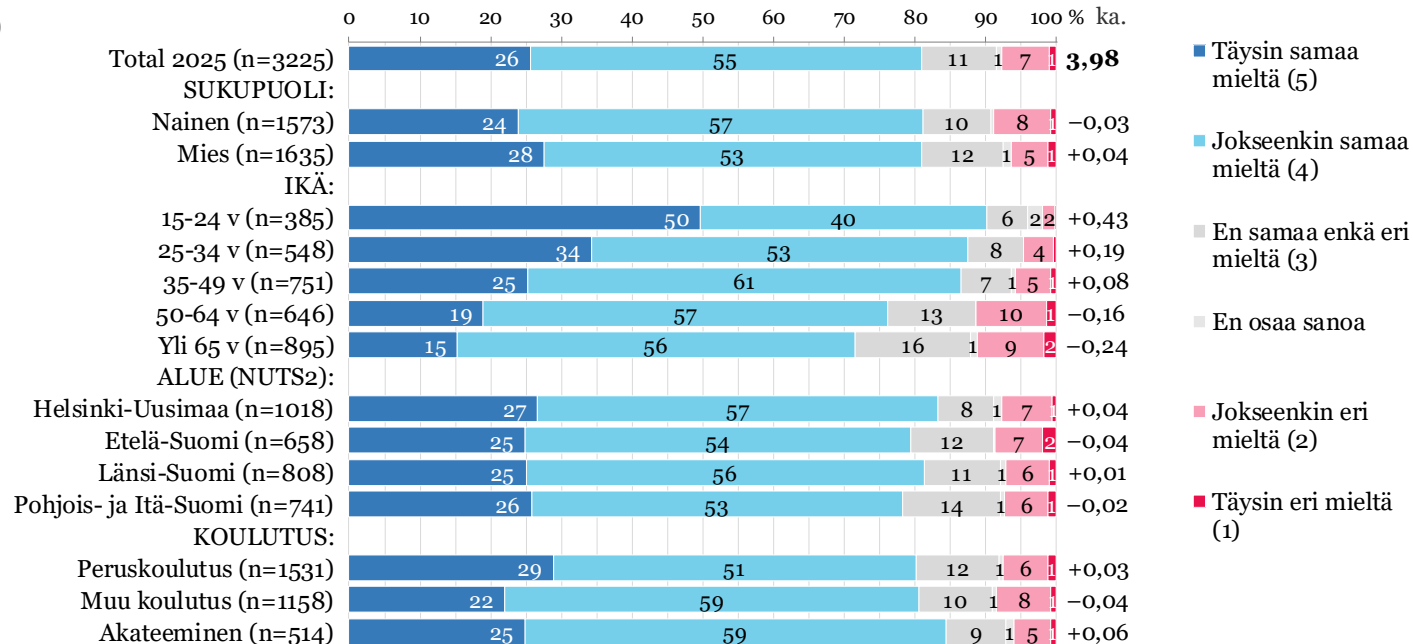
- Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu (1/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

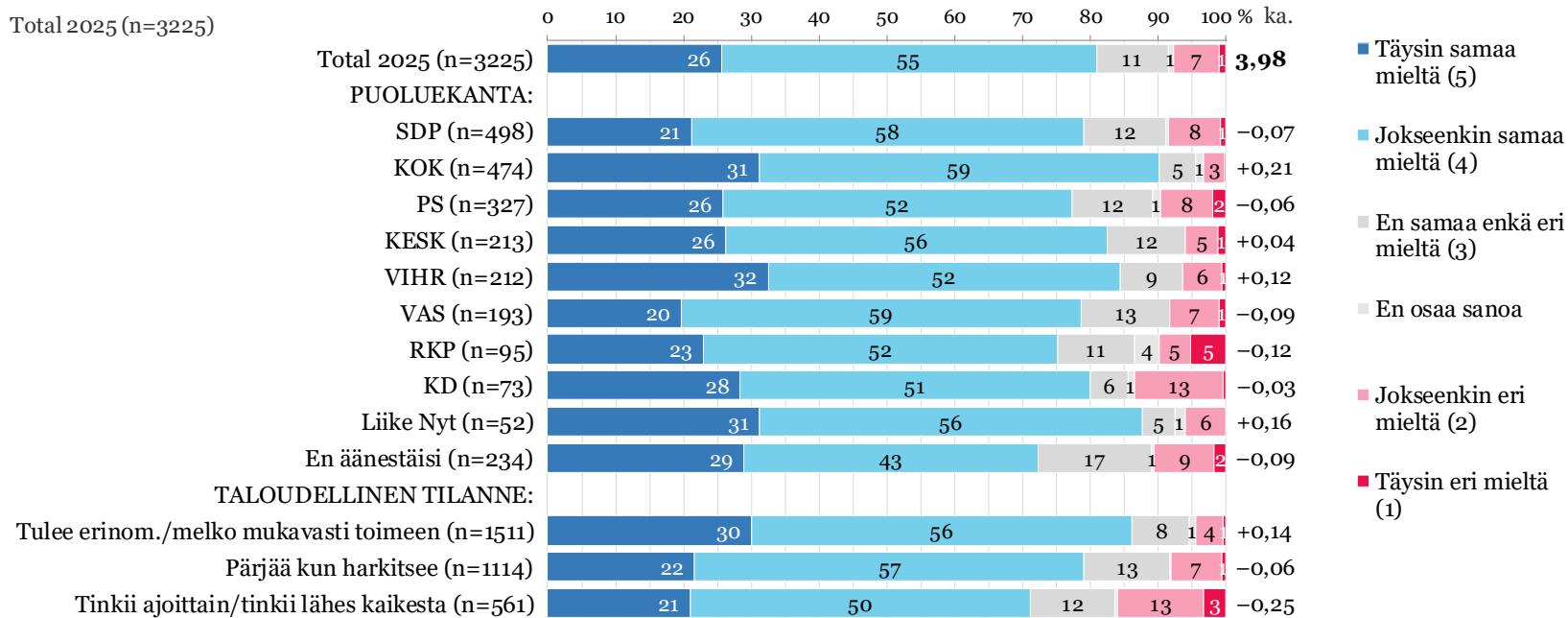
- Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu (2/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

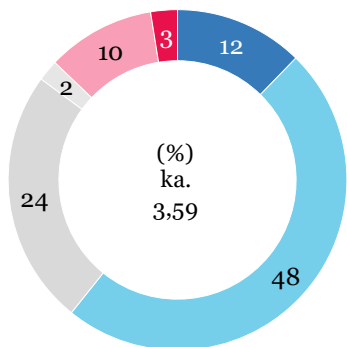
-Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

**SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN**

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

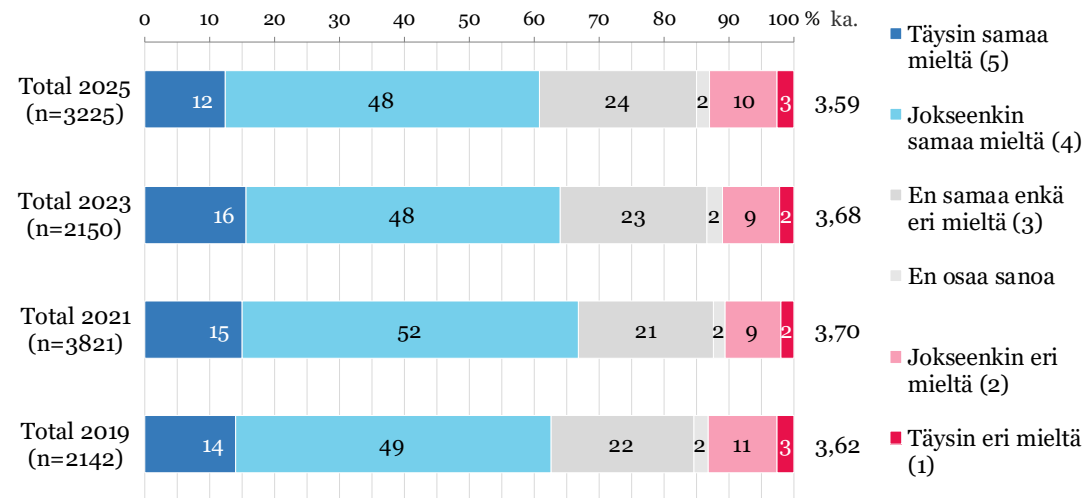
Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

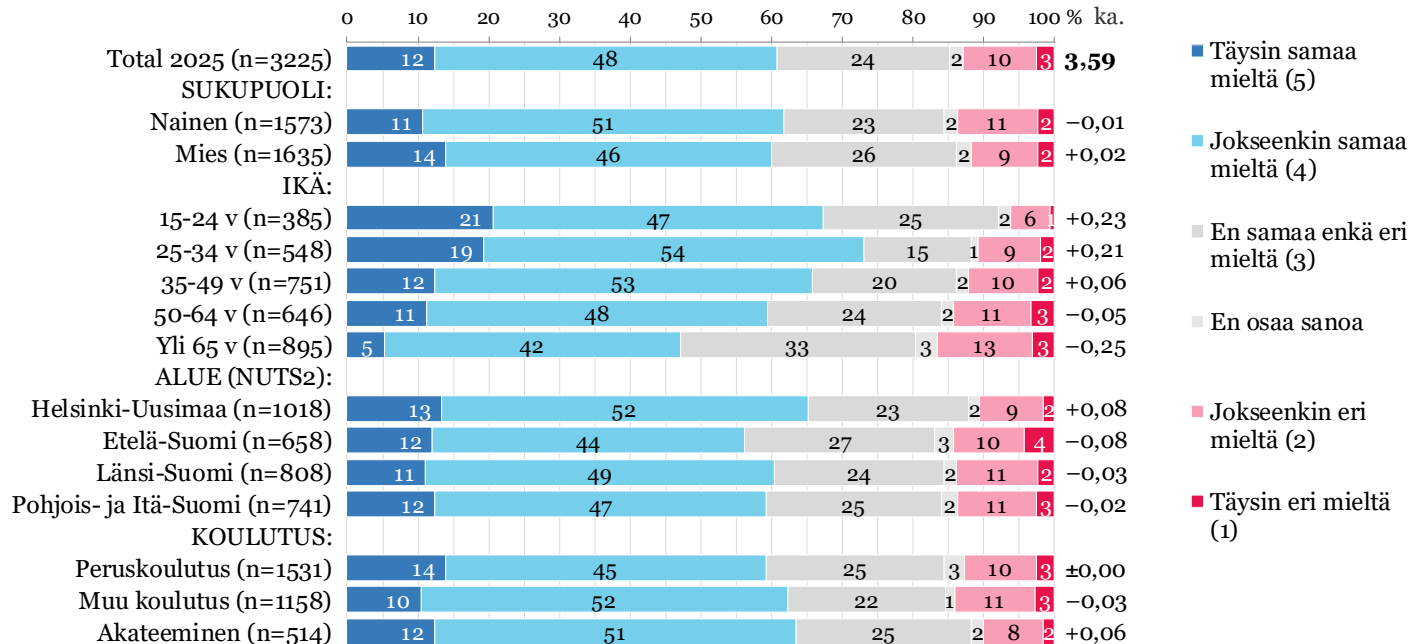
-Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen (1/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

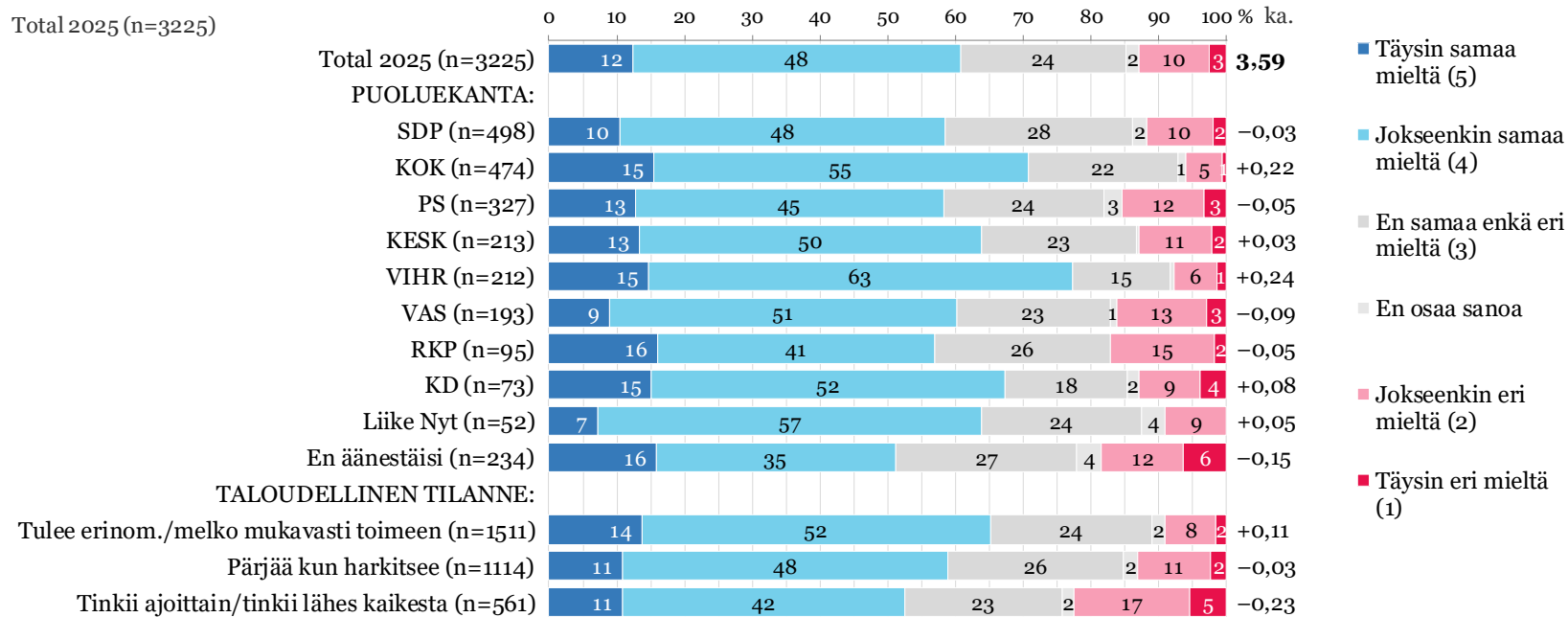
-Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen (2/2)

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

3. Millaisena näkee tulevaisuuden

Niiden osuus (14 %), jotka odottavat innolla tulevaisuutta on nyt pienempi kuin 2023 (21 %). Vuonna 2021 vastaava tulos oli 26 %. Lasku on siis selvä aikaisempaan verrattuna.

Tulevaisuutta pelkäävien ja paljon uhkakuvia siellä näkevien osuus on kasvanut vuodesta 2019 5 %-yksikköä.

Miehistä suurempi osa (17 %) kuin naisista (11 %) odottaa innolla tulevaisuutta. Innokkuus on muita suurempaa 15–34–vuotiaiden keskuudessa (29 %), vähäisintä yli 65-vuotiaiden joukossa (10 %).

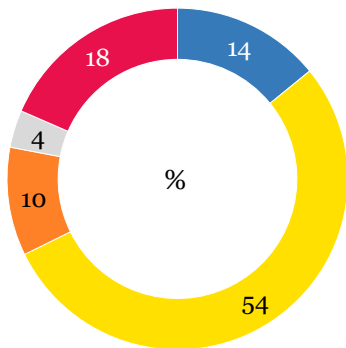
Tulevaisuutta innolla odottavia on eniten kokoomuksen ja kristillisdemokraattien kannattajissa. Vähiten innolla odottavia on SDP:n (10 %) ja Vasemmistoliiton tukijoissa (11 %) sekä hankinnoistaan tinkimään joutuvien keskuudessa (8 %).

Millaisena näkee tulevaisuuden, 10-20 vuotta nykyhetkestä

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

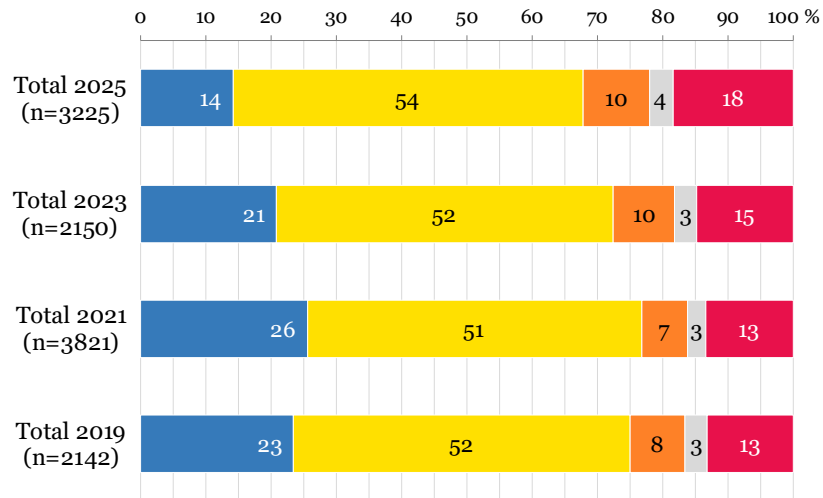
Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Total 2025 (n=3225)

- Odotan innolla, näen siellä paljon mahdollisuuksia
- Välillä pelottaa, välillä odotan innolla
- Ei kiinnostosta, elän tätä päivää
- En osaa sanoa
- Pelottaa, näen siellä paljon uhkakuvia

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

- Odotan innolla, näen siellä paljon mahdollisuuksia
- Välillä pelottaa, välillä odotan innolla
- Ei kiinnostosta, elän tätä päivää
- En osaa sanoa
- Pelottaa, näen siellä paljon uhkakuvia

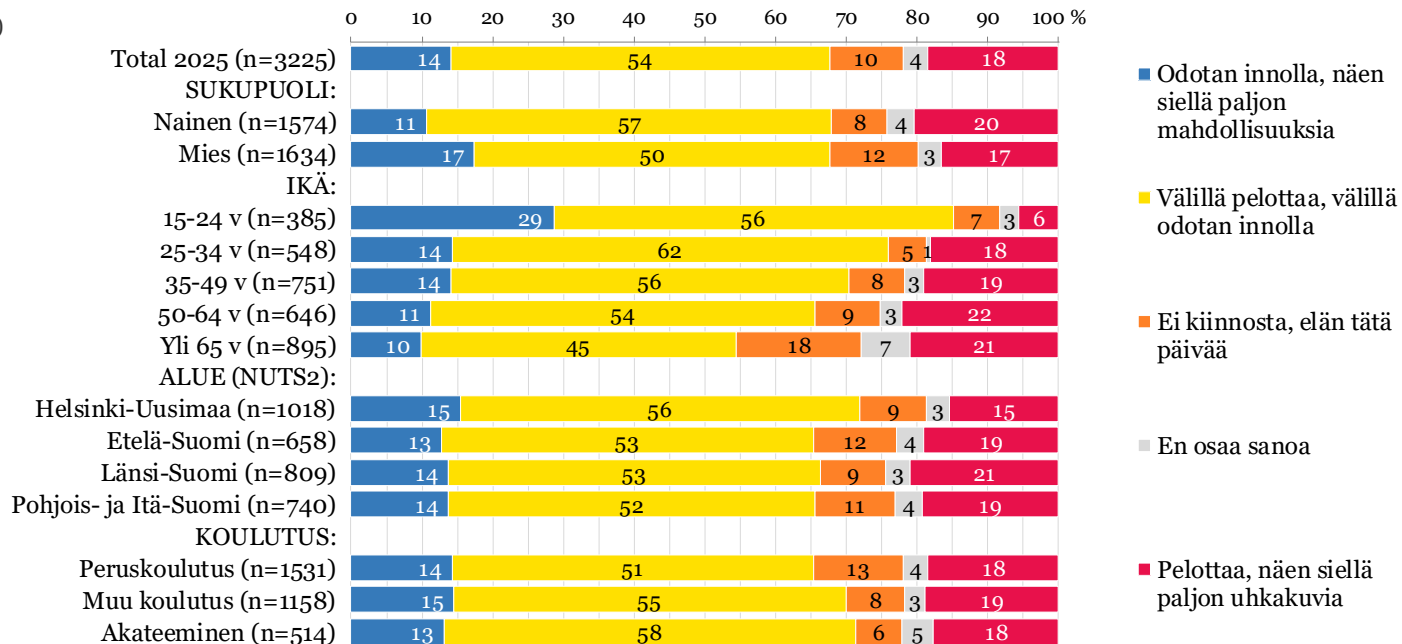
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden, 10-20 vuotta nykyhetkestä (1/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Total 2025 (n=3225)

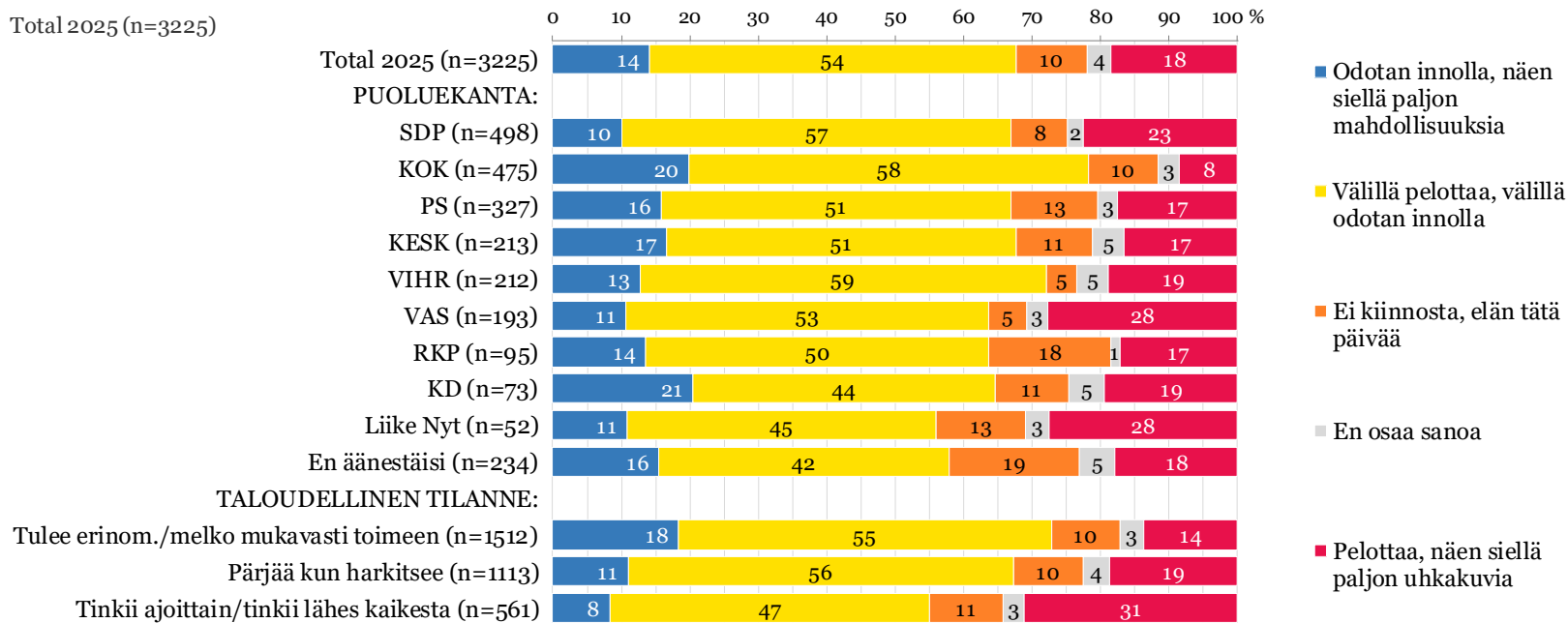
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden, 10-20 vuotta nykyhetkestä (2/2)

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

4. Mikä tulevaisuudessa pelottaa tai huolettaa?

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Tiivistelmä vastaajien omasanasista vastauksista

Globaalit kriisit ja turvallisuus: Maailmanlaajuiset kriisit, kuten sodat ja ilmastonmuutos, aiheuttavat huolta.

Hintojen kallistuminen: Hintojen nousu ja taloudellinen tilanne.

Ihmisoikeudet ja eläintenoikeudet: Huoli ihmisoikeuksien ja eläintenoikeuksien toteutumisesta.

Ihmisten käyttäytyminen: Huoli ihmisten käyttäytymisestä, moraalista ja yhteisöllisyydestä.

Ilmasto ja raha-asiat: Ilmastonmuutos ja taloudelliset asiat.

Ilmasto ja ympäristö: Ilmastonmuutoksen vaikutukset, luonnonvarojen hupeneminen ja ympäristökriisit.

Inflaatio ja köyhtyminen: Inflaatio ja Suomen muuttuminen turvattomaksi.

Konfliktit ja sodat: Sodat, konfliktit ja sotien mahdollisuus.

Kotimaiset poliitikot: Suomen poliitikot ovat heikentäneet maan tilannetta viimeisten 20 vuoden aikana.

Lapset ja nuoret: Lasten ja nuorten tulevaisuus, koulutus ja turvallisuus.

Maailman tilanne ja päättäjien tekokset: Huoli maailman tilanteesta ja päättäjien toimista.

Oma jaksaminen ja toimeentulo: Työuupumus, toimeentulo ja vanhempien toimeentulo.

Oma terveys ja taloudellinen tilanne: Huoli omasta terveydestä ja taloudellisesta pärjäämisestä.

Opiskelu ja työpaikka: Huoli opiskelujen onnistumisesta ja työpaikan saamisesta.

Poliittiset päätökset: Huoli päättäjien toimista ja niiden vaikutuksesta yhteiskuntaan.

Pärjääminen: Taloudellinen tilanne, työllisyystilanne ja toimeentulo.

Rahatilanne ja onnellisuus: Taloudellinen tilanne, palkkojen ja elinkustannusten epäsuhta sekä yleinen hyvinvointi.

Sota ja taloushuolet: Sodan mahdollisuus ja taloudelliset huolet.

Suomen tilanne: Nykyisen hallituksen toimet, taloudellinen tilanne ja yhteiskuntarauha ovat keskeisiä huolenaiheita.

Terveys: Oma ja läheisten terveys, sairastuminen ja terveydenhuolto.

Työllistyminen: Työpaikan saaminen valmistumisen jälkeen ja yleinen työllisyystilanne.

Työmahdollisuudet: Työllisyys ja työmahdollisuudet.

Unelmien toteutuminen: Huoli siitä, saako omat unelmat toteutettua ja miten pärjää tulevaisuudessa.

Vanheneminen: Ikääntyminen ja huoli vanhuspalveluiden riittävydestä.

Yhteiskunnallinen tilanne: Suomessa ja kansainvälisesti lisääntyvä epätasa-arvo, vähemmistöjen ja pienituloisten polkeminen, sekä yhteiskunnallinen polarisaatio.

Yhteiskunnan arvojen muutos: Huoli ihmisten käyttäytymisestä, arvojen kovenemisestä ja yhteisöllisyyden puutteesta.

Kaikki vastaajat

5. Mikä tulevaisuudessa innostaa?

Tiivistelmä vastaajien omasanasista vastauksista

Eläkkeelle jääminen: Eläkkeelle jäämisen mukanaan tuoma vapaus ja mahdollisuus nauttia elämästä.

Elämän moninaisuus ja yllätyksellisyys: Uudet kokemukset, matkustelu ja elämän arvaamattomuus.

Harrastukset ja vapaa-aika: Omat harrastukset, mökin laitto ja vapaa-ajan vietto.

Hyvä arki: Harrastukset, lastenlasten kasvun seuraaminen ja matkustelu.

Innovaatiot: Uudet keksinnöt ja innovaatiot terveydenhuollossa ja kiertotaloudessa.

Kehitys ja oppiminen: Mahdollisuus oppia uutta, valmistua opinnoista ja itsensä kehittäminen.

Kestävä kehitys ja ympäristö: Ympäristön suojeleminen ja kestävä kehitys.

Lapset ja perhe: Lasten ja lastenlasten kasvun seuraaminen, perheen perustaminen.

Lemmikit: Koirat ja kissat tuovat iloa ja innostusta elämään.

Luonto ja hyvinvointi: Luonnon ja ympäristön hyvinvointi.

Mahdollisuudet: Tulevaisuuden mahdollisuudet, kuten uuden opiskelupaikan tai työpaikan saaminen, haaveiden toteuttaminen ja uusien asioiden kehittäminen.

Matkustaminen ja uudet kokemukset: Mahdollisuus matkustaa ja oppia uusia asioita.

Oma elämä ja arki: Oman kodin hankkiminen, elintason parantaminen ja arjen muutos parempaan.

Oma rauha ja vapaus: Mahdollisuus rauhaan ja vapauteen tehdä asioita omien toiveiden mukaan.

Opiskelu ja valmistuminen: Opintojen valmiiksi saaminen ja uuden oppiminen.

Perhe ja läheiset: Lasten ja lastenlasten kasvun seuraaminen, perheen perustaminen ja yhteinen aika läheisten kanssa.

Rauha ja tasapaino: Rauhallinen ja tasapainoinen elämä, sisäinen rauha.

Taloudellinen vakaus: Taloudellinen tilanne ja mahdollinen vaurastuminen.

Teknologian kehitys: Teknologian ja tieteen kehitys, uudet innovaatiot ja tekoälyn mahdollisuudet.

Terveys ja hyvinvointi: Terveenä pysyminen ja hyvinvoinnin ylläpitäminen.

Työ: Työmahdollisuudet, urasuunnitelmat ja työhaasteet.

Yhteiset hetket: Yhteiset hetket läheisten kanssa.

Yhteiskunnallinen kehitys: Nuorten nouseminen päättäjiksi ja yhdenvertaisuuden edistäminen.

6. Arviot tulevaisuudesta

Arvio omasta, henkilökohtaisesta tulevaisuudesta nykyhetkeen verrattuna on enemmän positiivinen kuin negatiivinen. Vastaajista 40 % arvioi tulevaisuuden paremmaksi kuin huonommaksi (14 %). Sen sijaan näkemykset oman asuinkunnan tulevaisuudesta ovat astetta kriittisempiä, 27 % pitää sitä parempana ja 30 % huonompana kuin nykyhetki.

Arviot Suomen tulevaisuudesta painuvat vielä alemmas. Parempana Suomen tulevaisuutta pitää 18 % ja huonompana 47 % verrattuna nykyhetkeen. Kaikista synkin on näkemys ihmiskunnan tulevaisuudesta, 11 % pitää sitä nykyhetkeä parempana ja peräti 61 huonompana.

Arviot oman asuinkunnan tulevaisuudesta ovat heikentyneet hieman vuodesta 2021. Sen sijaan Suomen tulevaisuus nähdään nyt selkeästi heikompana kuin 2021 ja 2023. Ero aikaisempiin arvioihin on suuri (2021 31 % → 2023 29% → 2025 19 %).

Iältään 15–34-vuotiaat arvioivat oman tulevaisuutensa selkeästi positiivisemmaksi kuin heitä vanhemmat vastaajat. Muuten arviot ovat sukupuolen, iän, asuinalueen ja koulutuksen mukaan varsin samalla tasolla, niissä ei siis ole merkittäviä eroja.

Arvio omasta tulevaisuudesta ei vaihtelee juurikaan vastaajan puoluekannan mukaan, ainoastaan Kristillisdemokraatit antava jonkin verran positiivisemmän arvion kuin muiden puolueiden kannattajat. Huonoimpana eri toimeentuloluokista omaa tulevaisuuttaan pitävät ne, jotka joutuvat tinkimään ostoksistaan.

15–24-vuotiaat arvioivat asuinkuntansa tulevaisuuden selkeästi positiivisemmaksi kuin heitä vanhemmat vastaajat. Muuten arviot ovat sukupuolen, iän, asuinalueen ja koulutuksen mukaan eivät eroa merkittävästi.

Arvio oman asuinkuntansa tulevaisuudesta ei vaihtelee kovin paljon vastaajan puoluekannan mukaan, kuitenkin kokoomuksen ja RKP:n antava jonkin verran positiivisemmän arvion kuin muiden puolueiden kannattajat. Huonoimpana nykyisen asuinkunnan tulevaisuuttaan pitävät ne, jotka joutuvat tinkimään ostoksistaan.

7. Arviot tulevaisuudesta

15–24-vuotiaat arvioivat myös Suomen tulevaisuuden selkeästi positiivisemmaksi kuin heitä vanhemmat vastaajat. Sen sijaan 25–34-vuotiaat antavat muita ikäryhmiä kriittisemmän arvion asiasta. Naisten antama arvio on pessimistisempi kuin miesten arvio. Muuten arviot eivät asuinalueen ja koulutuksen mukaan eroa merkittävästi.

Arvio Suomen tulevaisuudesta vaihtelee voimakkaasti vastaajan puoluekannan mukaan. Muita positiivisemmin Suomen tulevaisuuden näkevät hallituspuolueiden kannattajan, negatiivisin arvio tulee vasemmistoliiton ja Liike Nytin kannattajilta. Huonoimpana eri toimeentuloryhmistä Suomen tulevaisuuttaan pitävät ne, jotka joutuvat tinkimään hankinnoistaan.

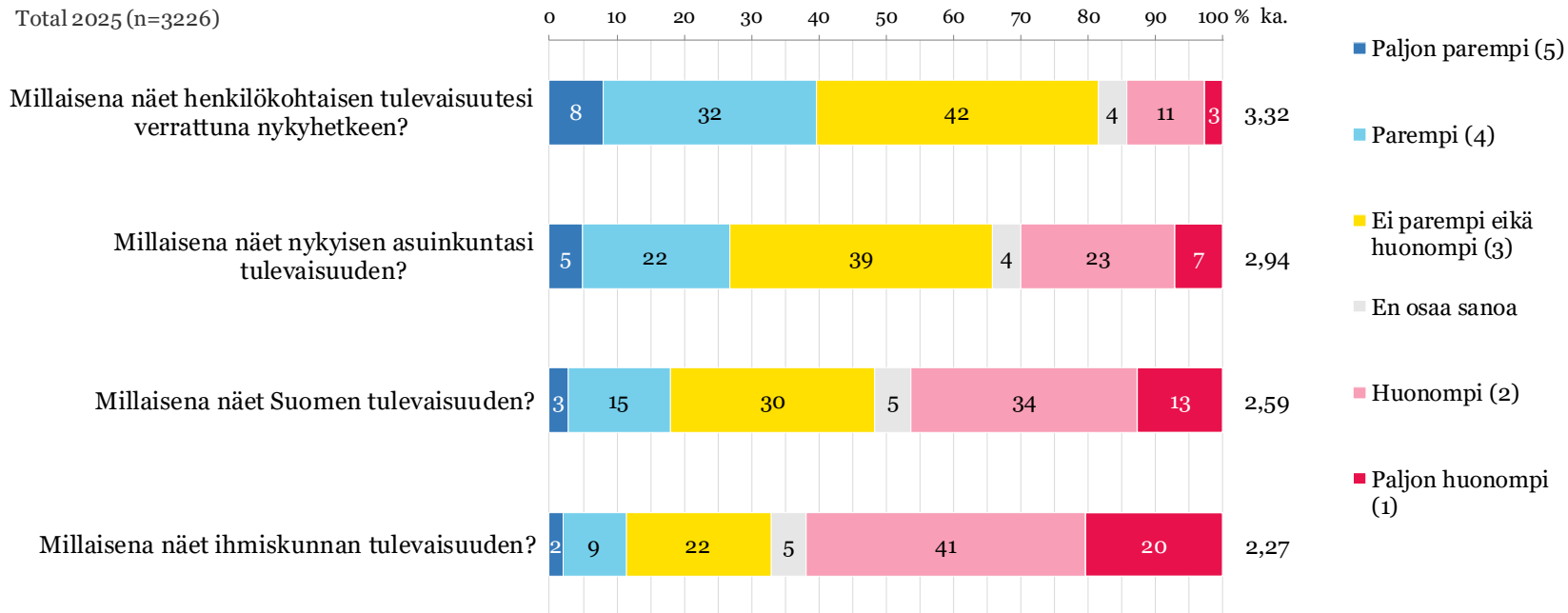
15 – 24-vuotiaat arvioivat ihmiskunnan tulevaisuuden selkeästi positiivisemmaksi kuin heitä vanhemmat vastaajat. Ero arvioissa on suurin 25 – 34-vuotiaisiin. Muuten arviot eivät asuinalueen ja koulutuksen mukaan eroa merkittävästi.

Myös arvio ihmiskunnan tulevaisuudesta vaihtelee voimakkaasti vastaajan puoluekannan mukaan. Muita positiivisemmin asian näkevät RKP:n ja Kokoomuksen kannattajat, negatiivisin arvio tulee Liike Nytin ja vasemmistoliiton tukijoilta. Arvio on muita matalampi myös niillä, jotka joutuvat tinkimään hankinnoistaan.

Millaisena näkee tulevaisuuden 2025

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Total 2025 (n=3226)

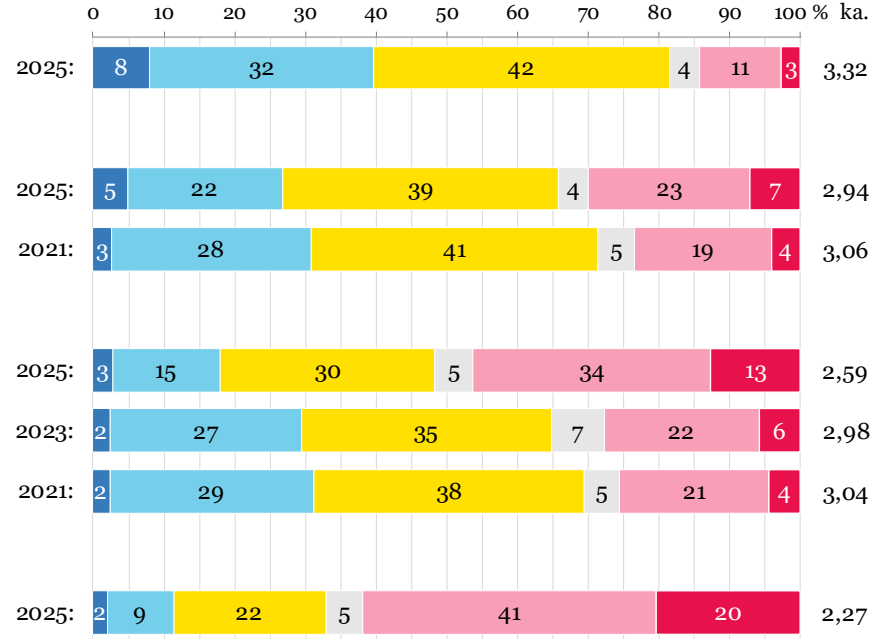
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden Vuosivertailu

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Total 2025 (n=3226)
Total 2023 (n=2150)
Total 2021 (n=3821)

Millaisena näet henkilökohtaisen
tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

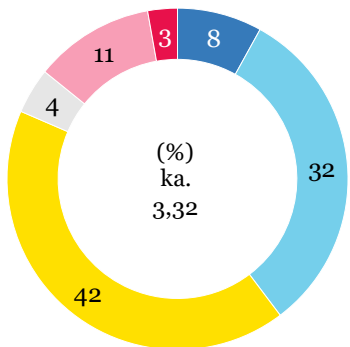
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee henkilökohtaisen tulevaisuutensa

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

**Millaisena näet henkilökohtaisen
tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?**

Total 2025 (n=3226)

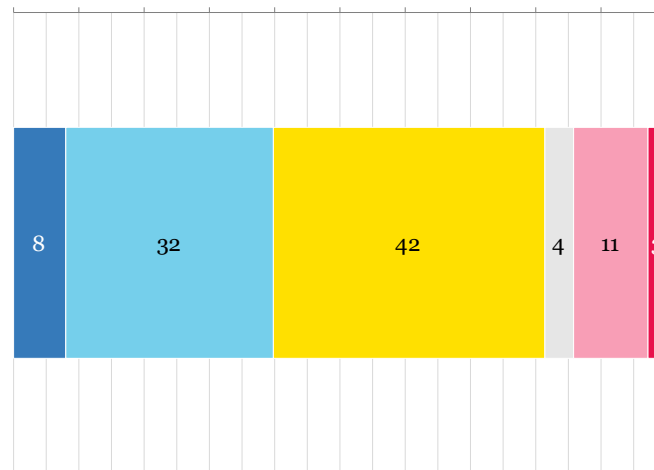
- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet henkilökohtaisen tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

Total 2025
(n=3226)

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

Kaikki vastaajat

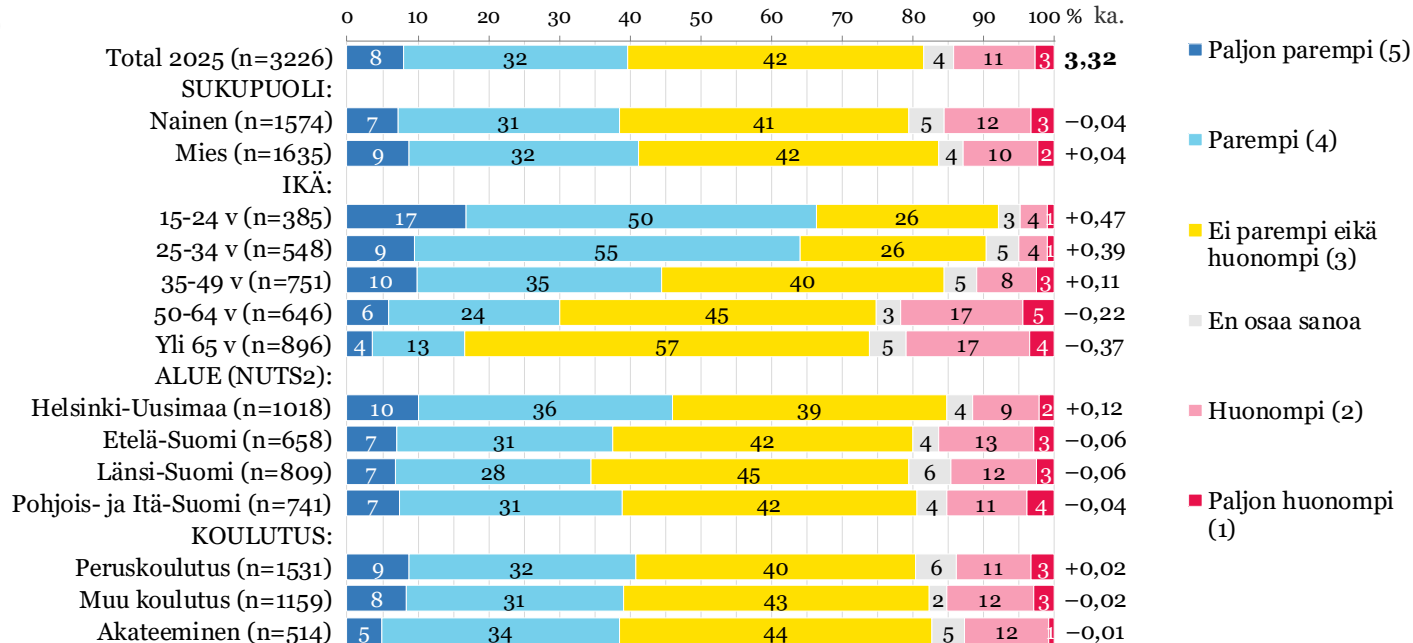
Millaisena näkee henkilökohtaisen tulevaisuutensa (1/2)

ARVIOT HENKILÖKOHTAISESTA TULEVAISUUDESTA

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet henkilökohtaisen tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

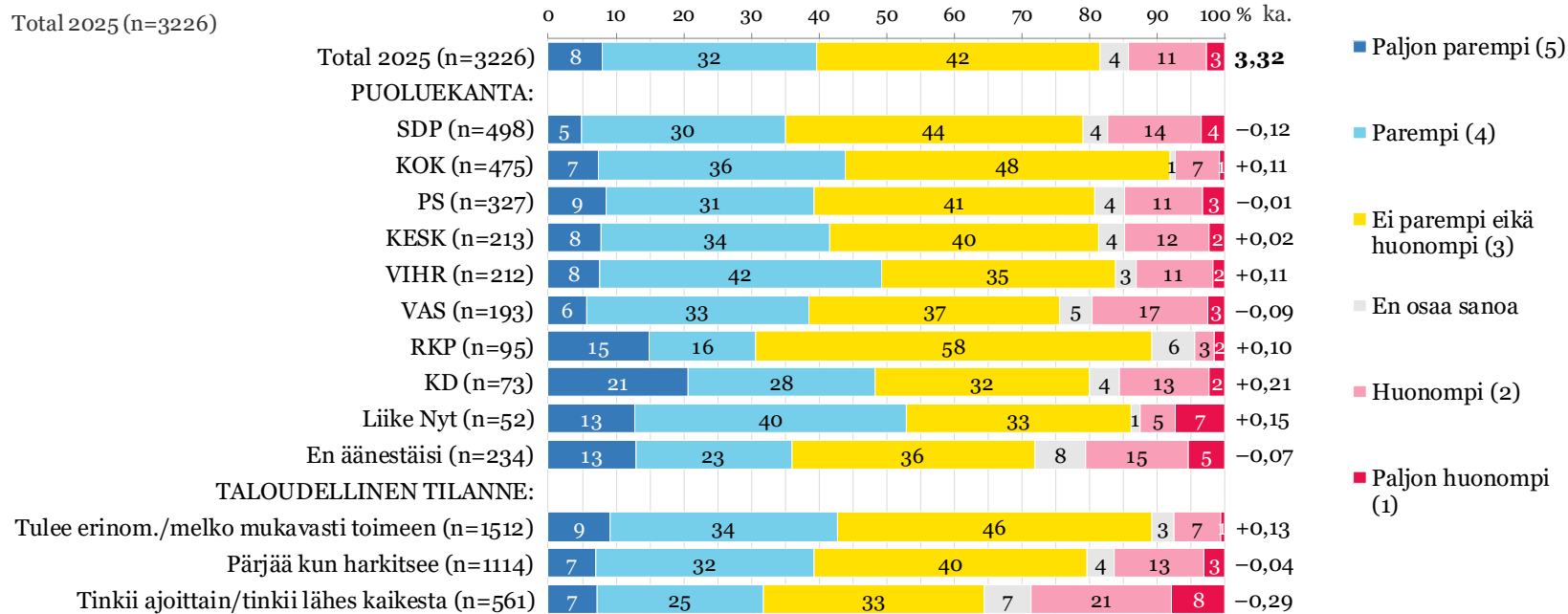
Millaisena näkee henkilökohtaisen tulevaisuutensa (2/2)

ARVIOT HENKILÖKOHTAISESTA TULEVAISUUDESTA

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet henkilökohtaisen tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?

Total 2025 (n=3226)

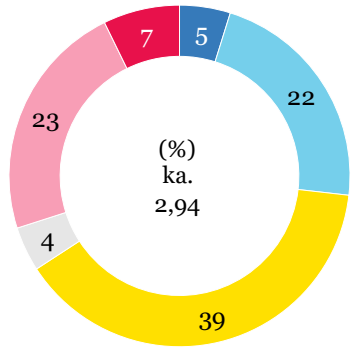
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee asuinkuntansa tulevaisuuden

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

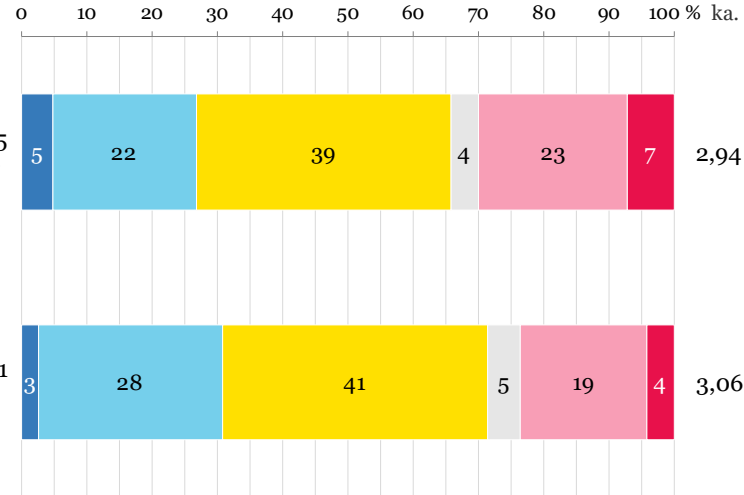

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Total 2025
(n=3226)

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

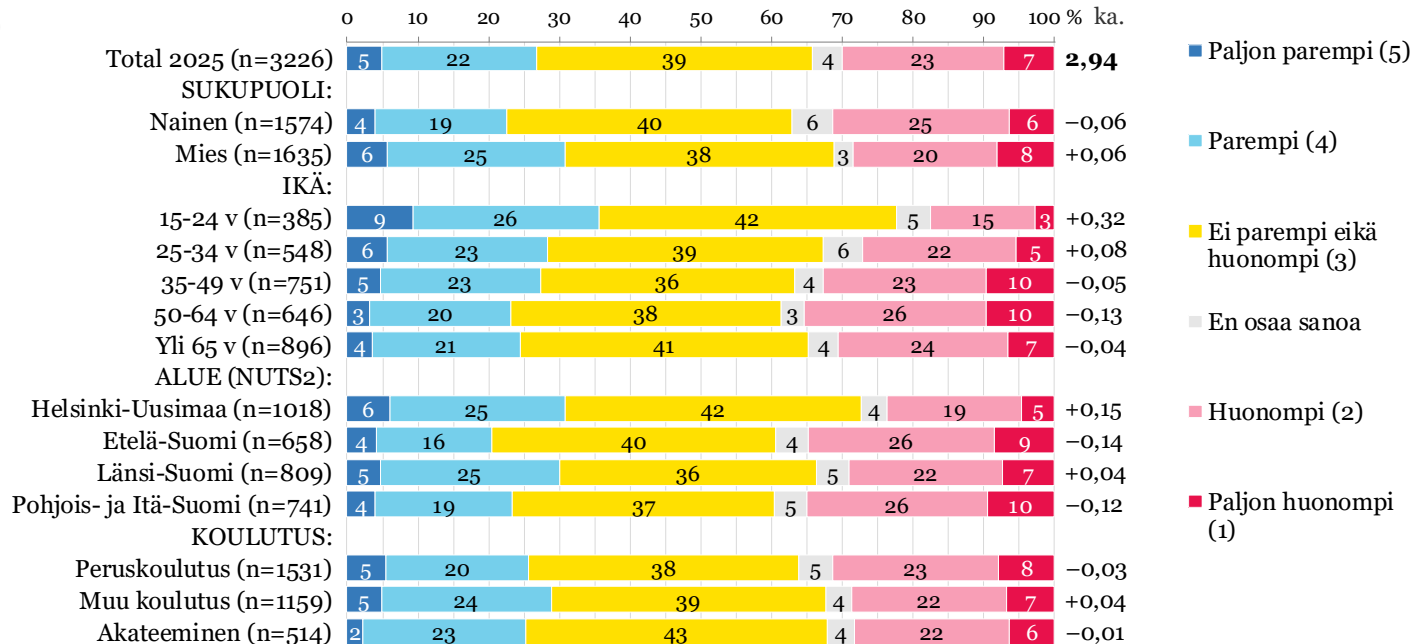
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee asuinkuntansa tulevaisuuden (1/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

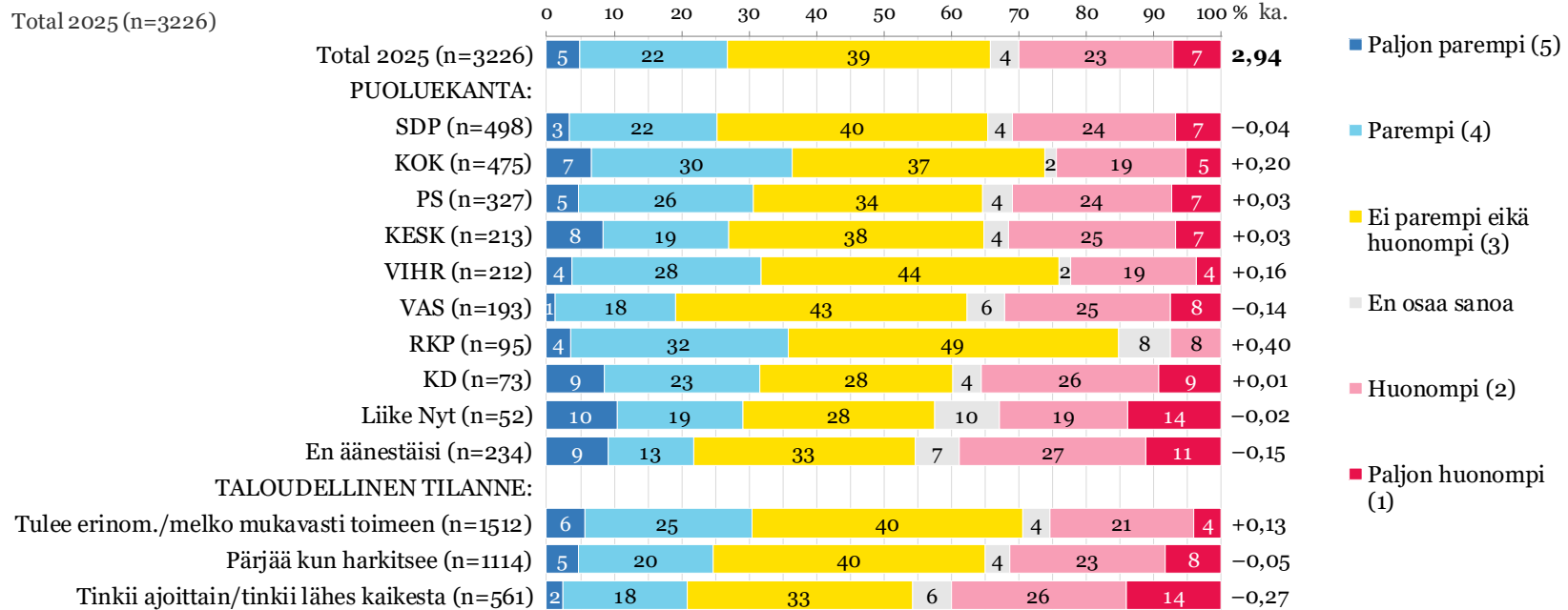
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee asuinkuntansa tulevaisuuden (2/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

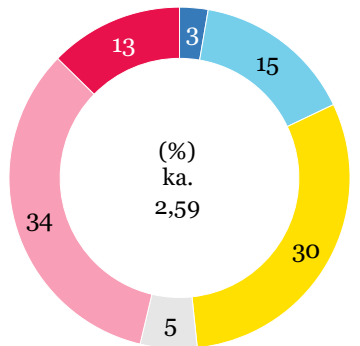
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee Suomen tulevaisuuden

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

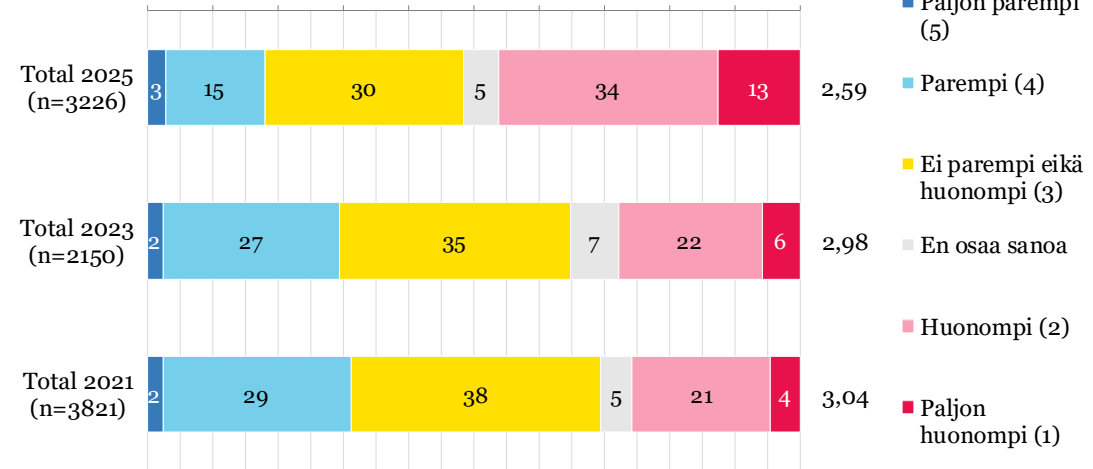

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

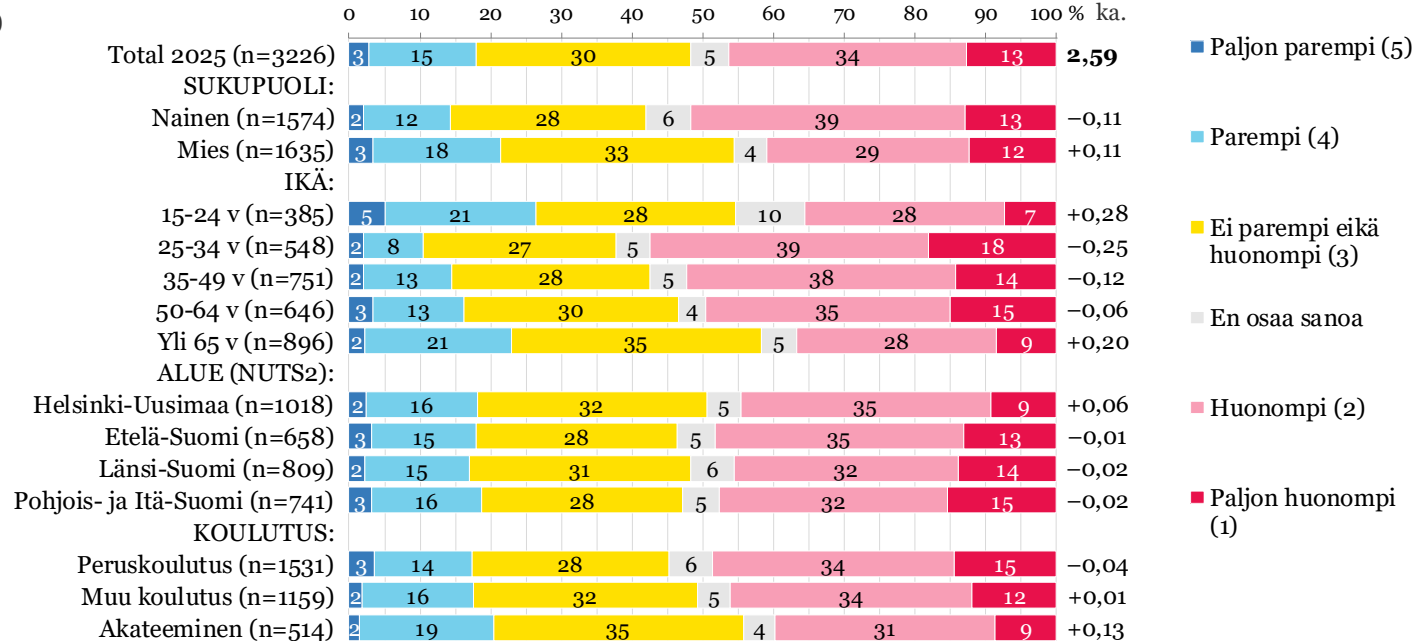
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee Suomen tulevaisuuden (1/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

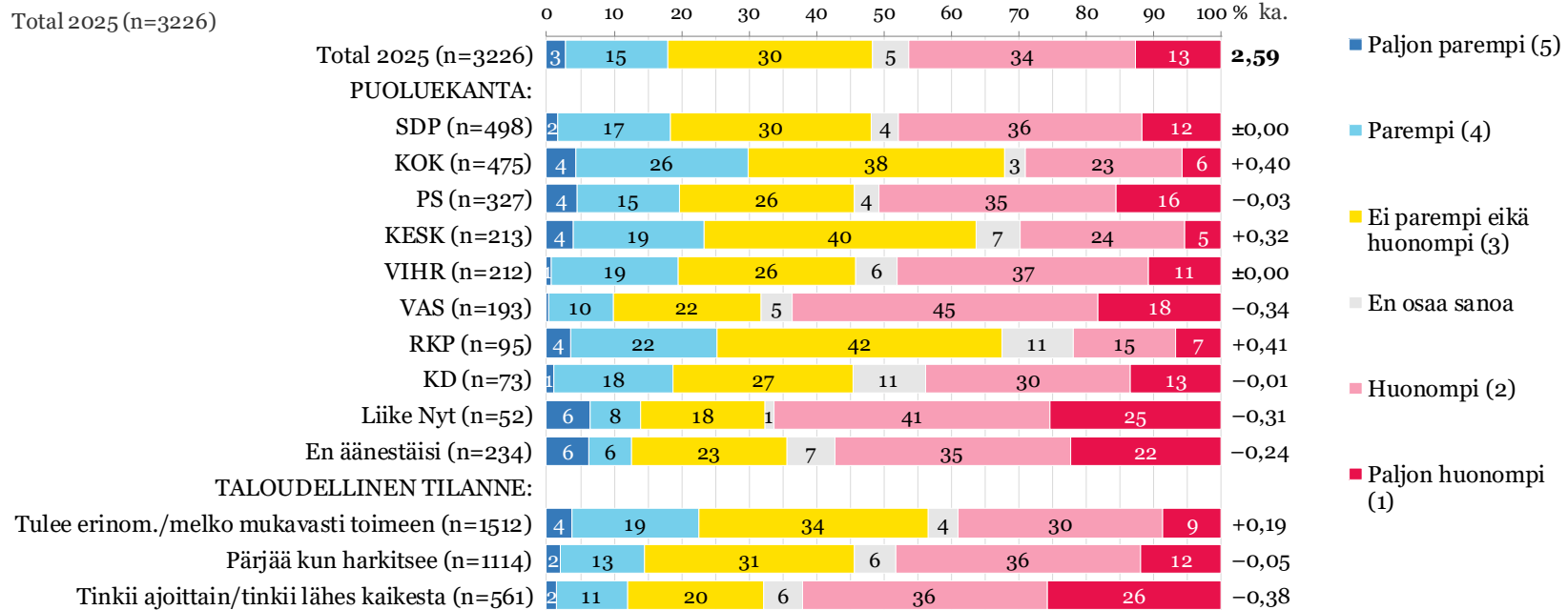
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee Suomen tulevaisuuden (2/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

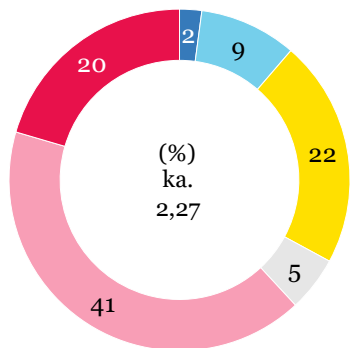
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee ihmiskunnan tulevaisuuden

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet ihmiskunnan tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

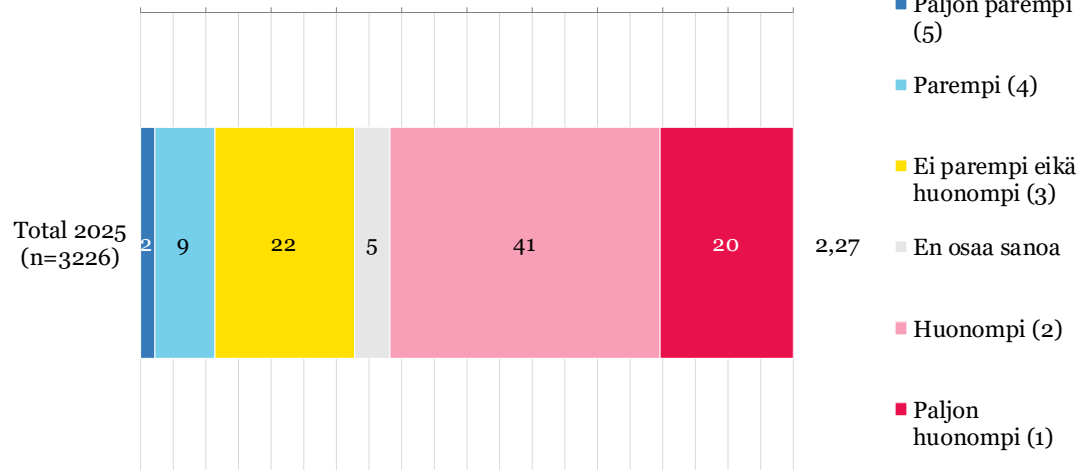

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet ihmiskunnan tulevaisuuden?

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

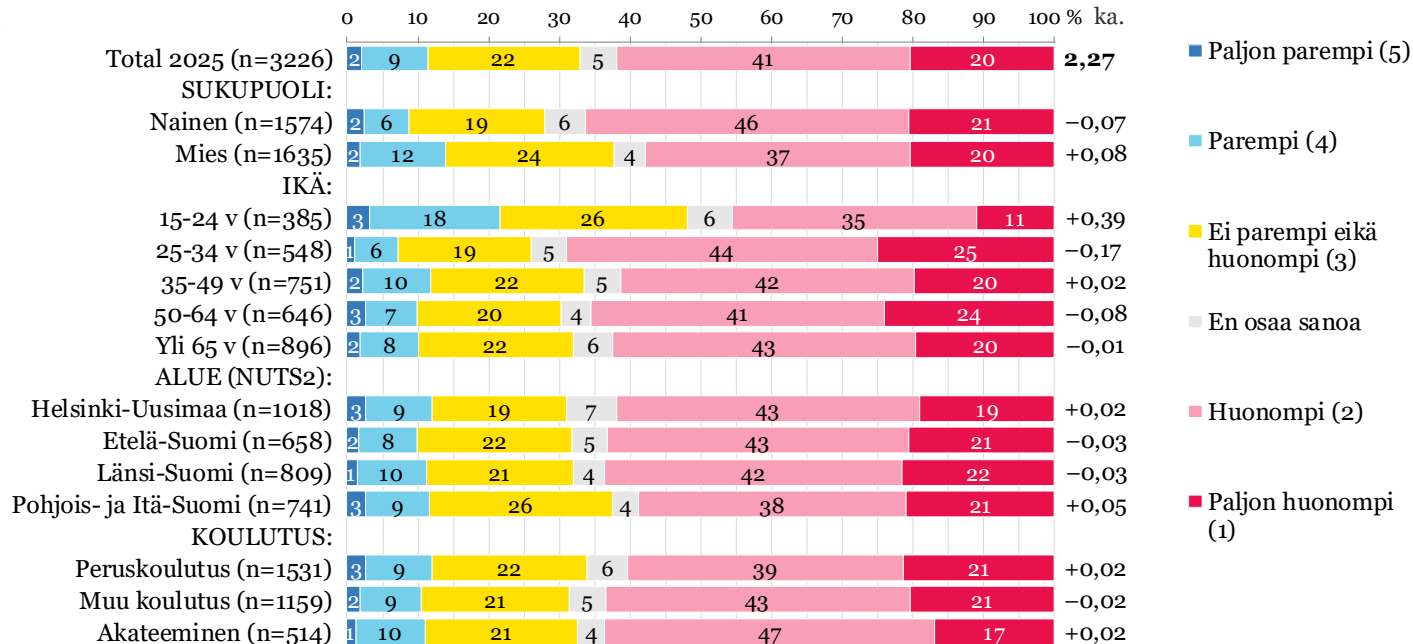
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee ihmiskunnan tulevaisuuden (1/2)

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet ihmiskunnan tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

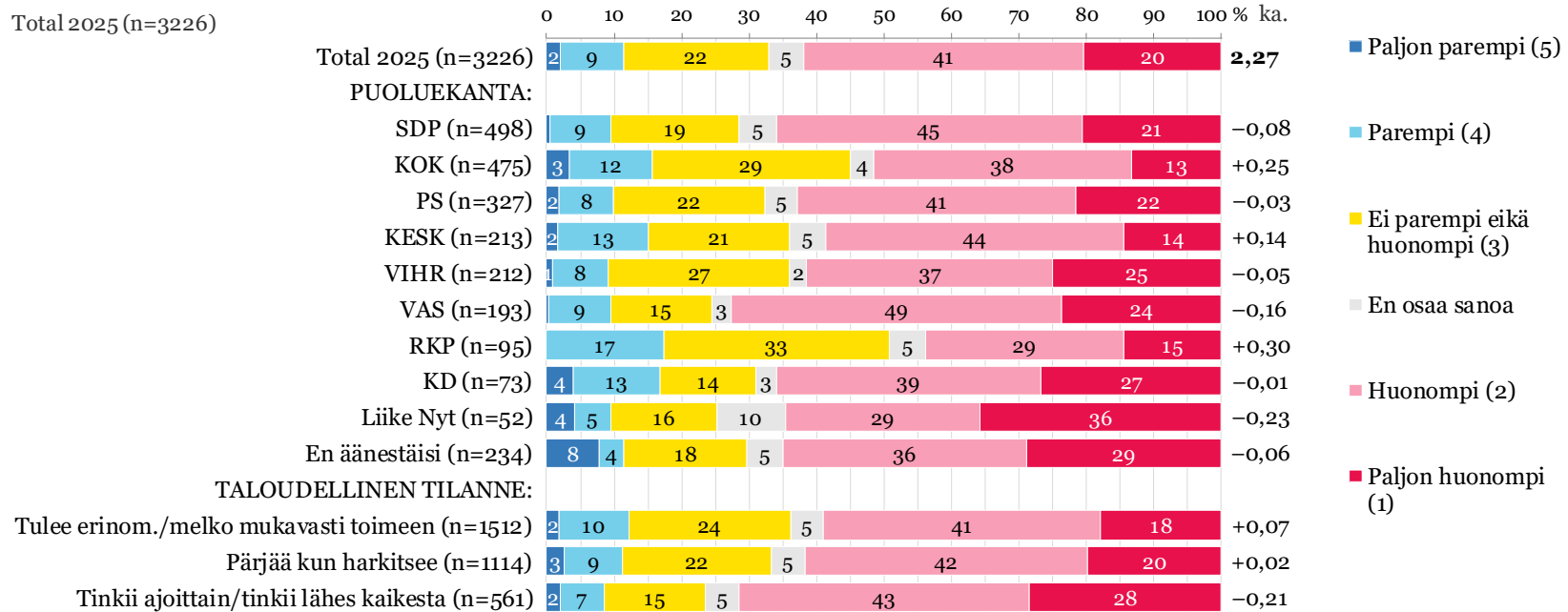
Millaisena näkee ihmiskunnan tulevaisuuden (2/2)

ARVIOT IHMISKUNNAN TULEVAISUUDESTA

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet ihmiskunnan tulevaisuuden?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

2. DEMOKRATIA, VALTA, PÄÄTÖKSENTEKO JA TULEVAISUUS

7. Mielipiteet väittämistä

Suomalaisilla on pessimistinen näkemys oman asuinkuntansa ja hyvinvointialueensa päättäjäistä, päätöksenteosta ja omista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista kuntansa asioihin.

Vain 11 % on samaa mieltä siitä, että päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueen tulevaisuudesta, eri mieltä on 64 %. Vastaavat luvut asuinkunnan tulevaisuuteen liittyvistä visioista ovat 21 % ja 47 %.

Vain 11 % arvioi, että päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia, eri mieltä tästä on 67 %.

Vastaajista 15 % on samaa mieltä siitä, että voi vaikuttaa oman asuinkuntansa tulevaisuuteen, eri mieltä asiasta on 57 %.

Myös mahdollisuudet osallistua riittävästi keskusteluun asuinkunnan tulevaisuudesta ovat pessimistiset, samaa mieltä asiasta on 16 % ja eri mieltä 49 %.

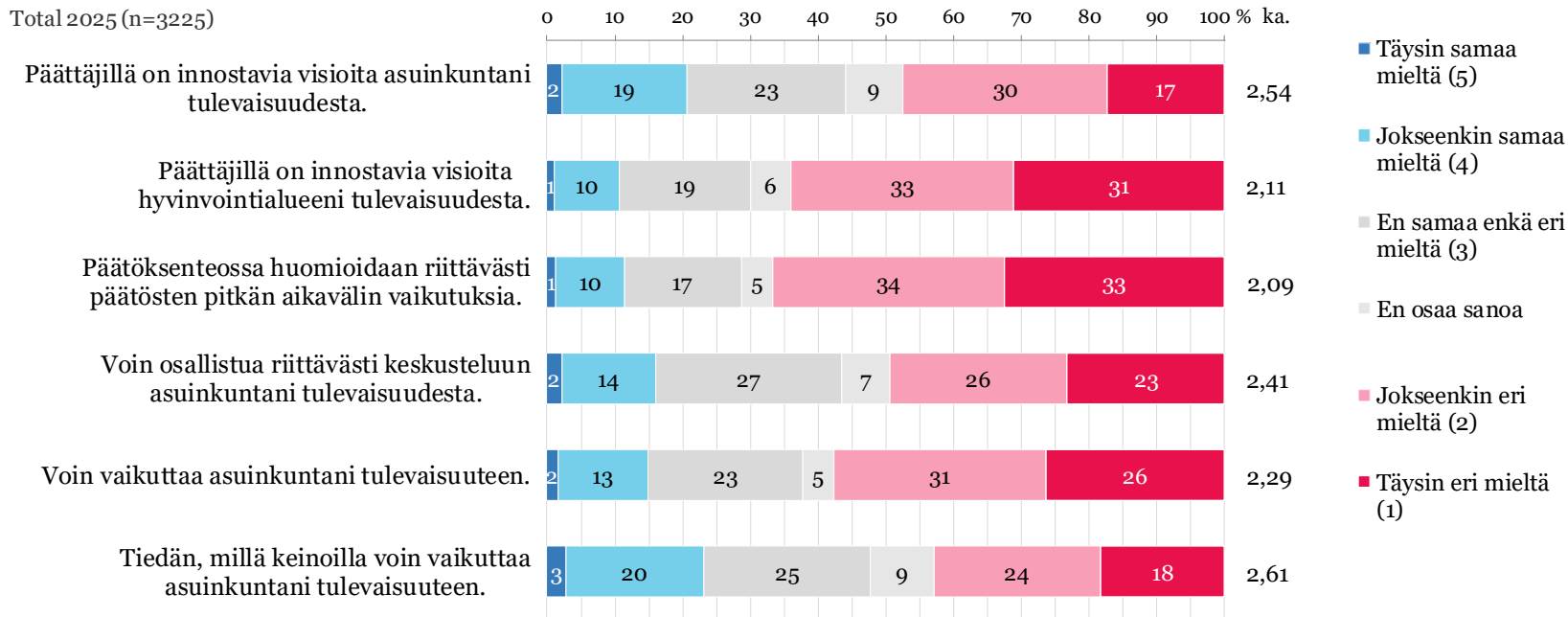
Kaiken kaikkiaan vastaajista vain 23 % arvioi, että tietää, millä keinoilla voi vaikuttaa asuinkunnan tulevaisuuteen, negatiivisella kannalla asiassa on 42 % vastanneista.

Nuorimpien vastaajien ja pääosin myös miesten arviot ovat tässäkin muita vastaajia positiivisemmat. Arvioista näkyy, että kaikissa omaan asuinkuntaan ja hyvinvointialueeseen liittyvissä arvioissa koettu toimeentulo vaikuttaa arvioihin. Niiden arviot, jotka joutuvat tinkimään hankinnoistaan ovat negatiivisempia kuin niiden, jotka tulevat melko mukavasti tai erinomaisesti toimeen.

Mielipiteet väittämistä

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

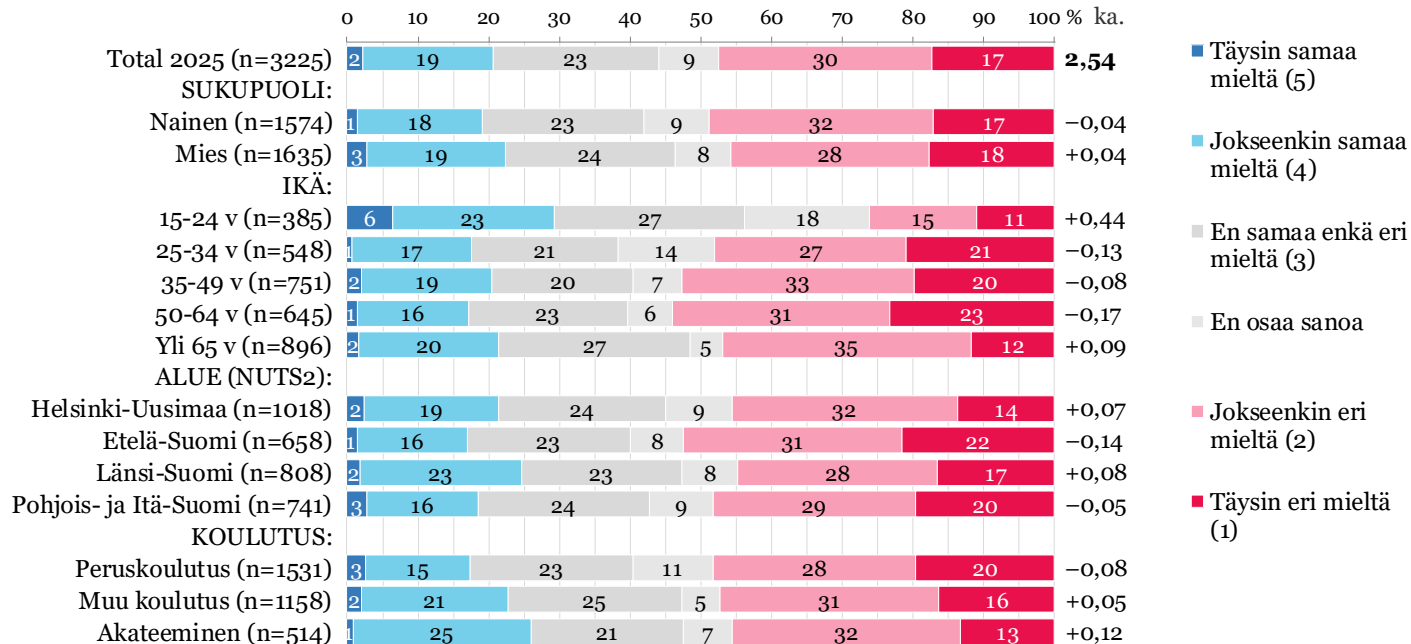
Mielipiteet väittämistä (1/6)

- Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta. (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

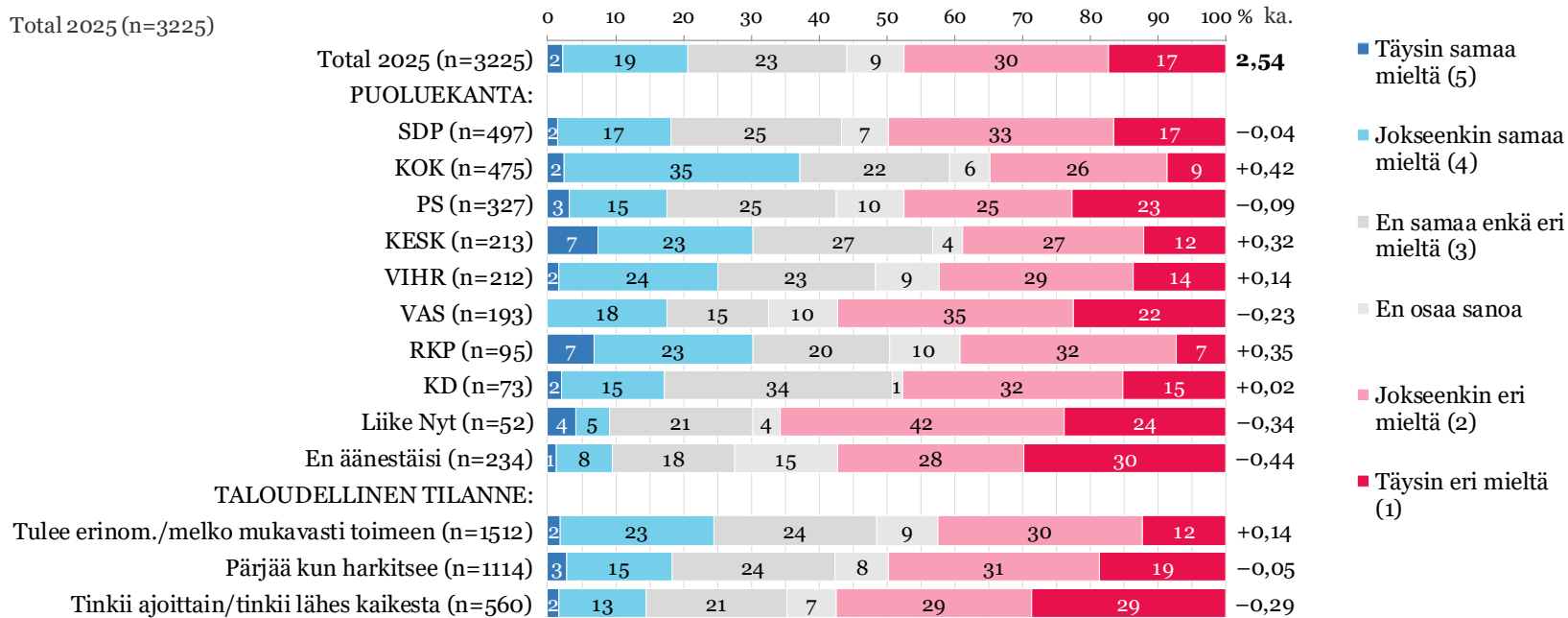
Mielipiteet väittämistä (1/6)

- Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta. (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

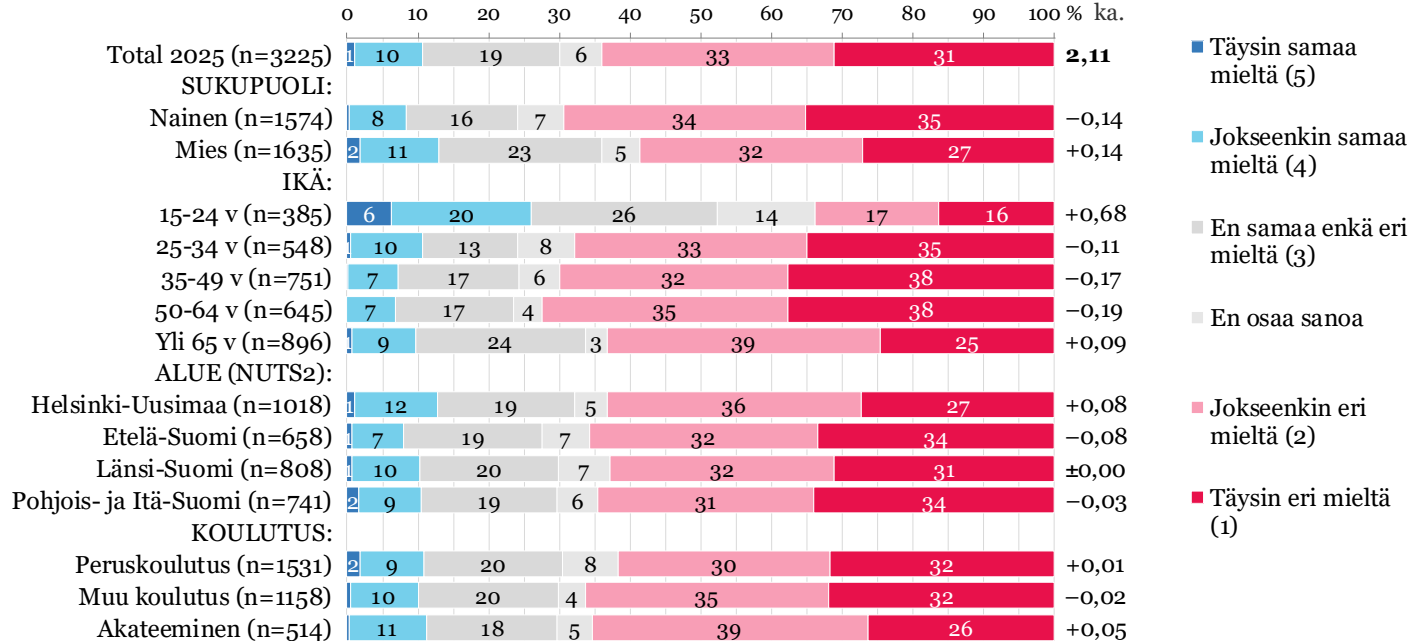
Mielipiteet väittämistä (2/6)

- Päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta. (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

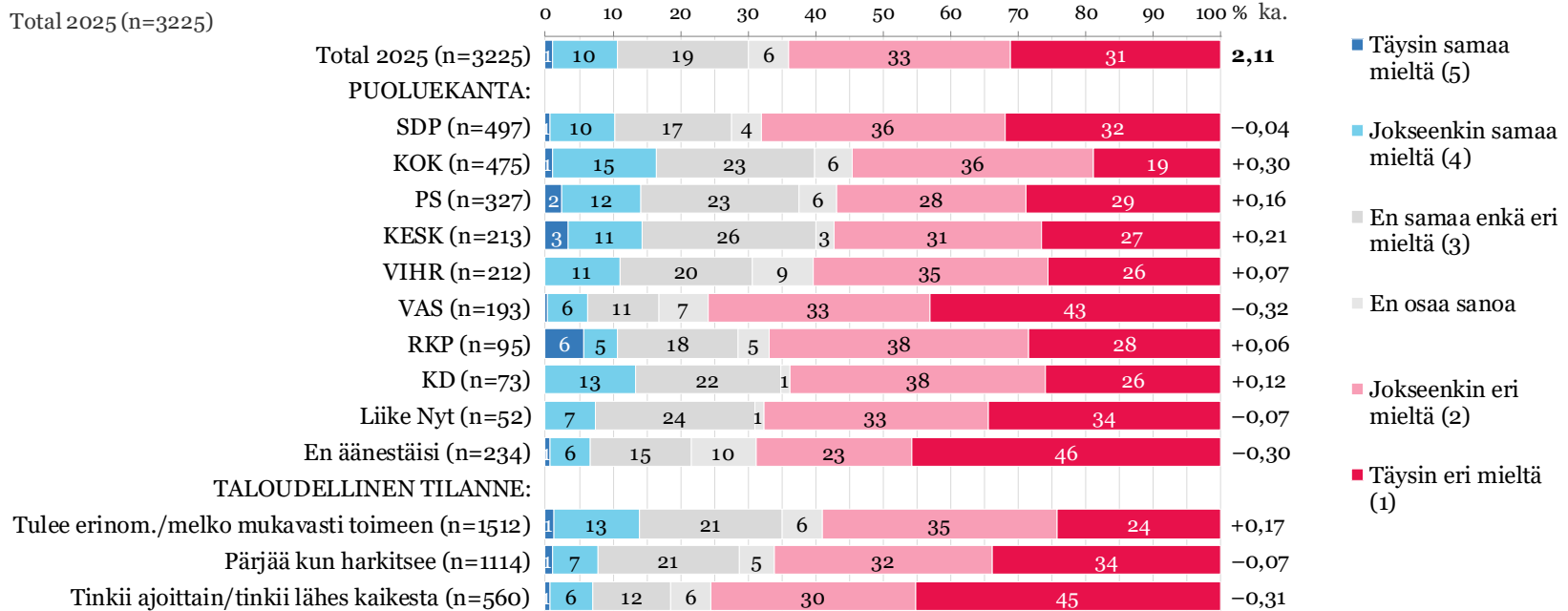
Mielipiteet väittämistä (2/6)

- Päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta. (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

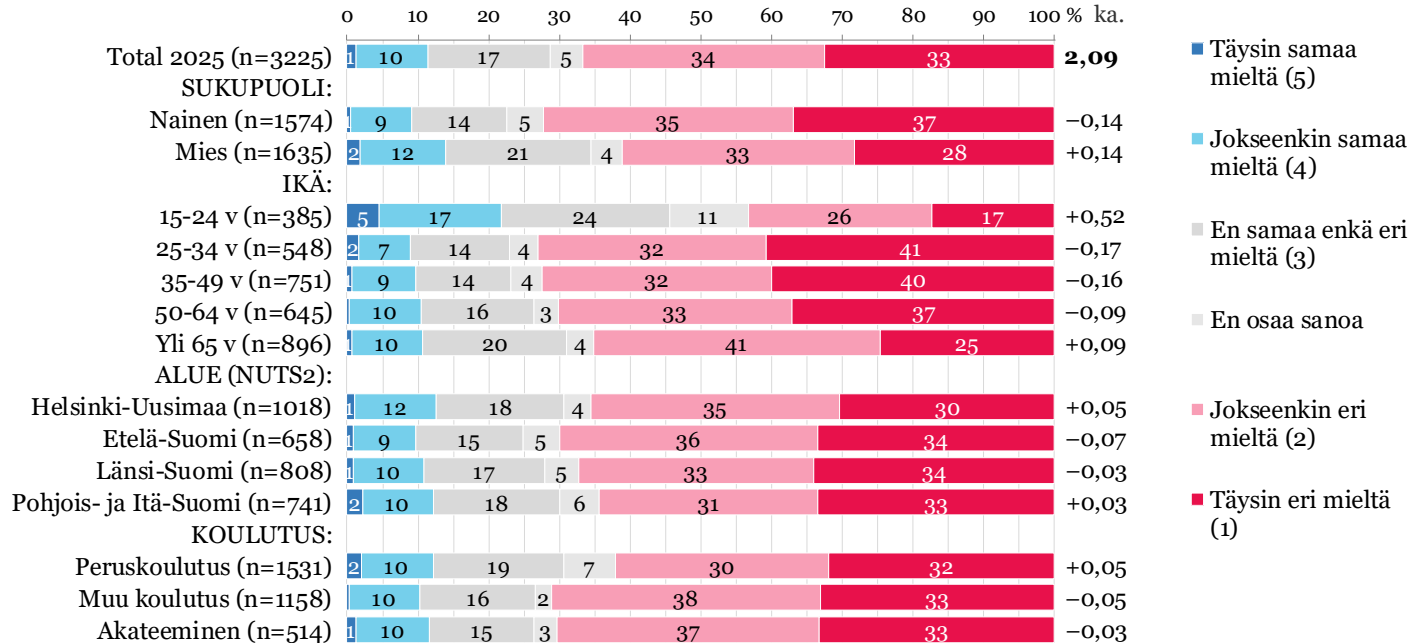
Mielipiteet väittämistä (3/6)

- Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia. (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

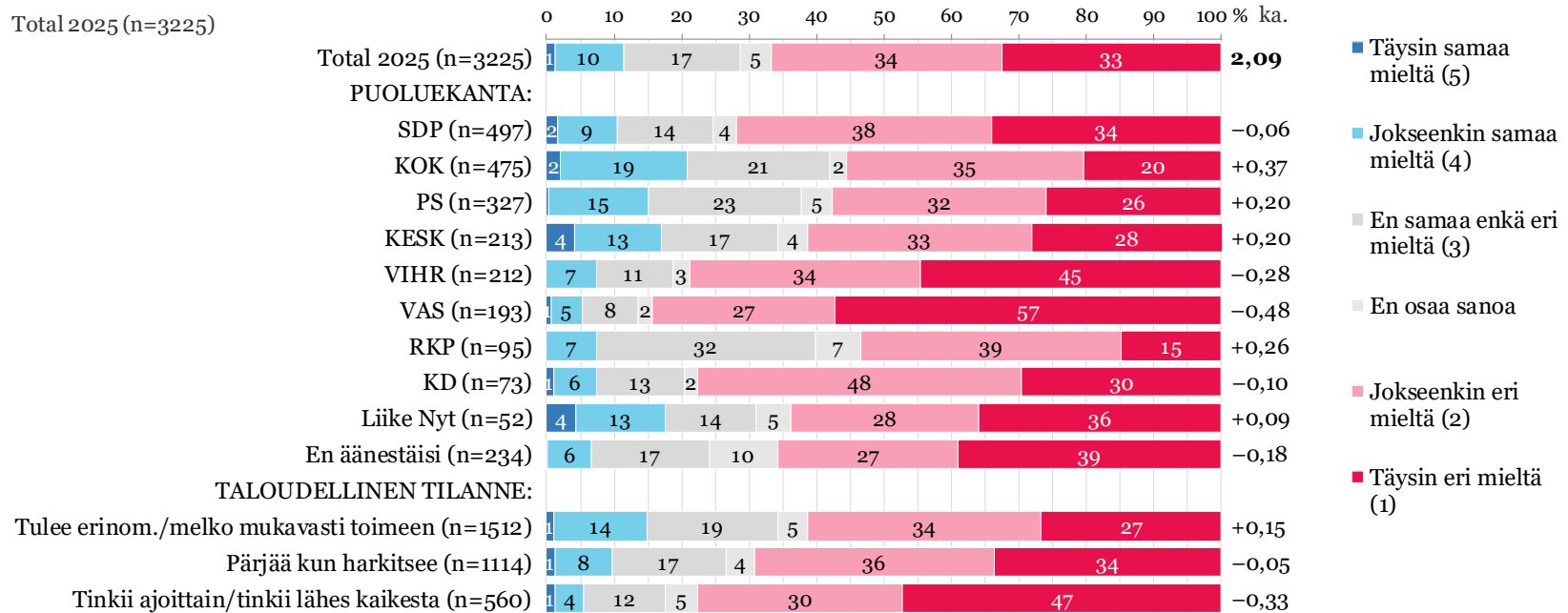
Mielipiteet väittämistä (3/6)

- Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia. (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätöksenteossa huomioidaan riittävästi päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

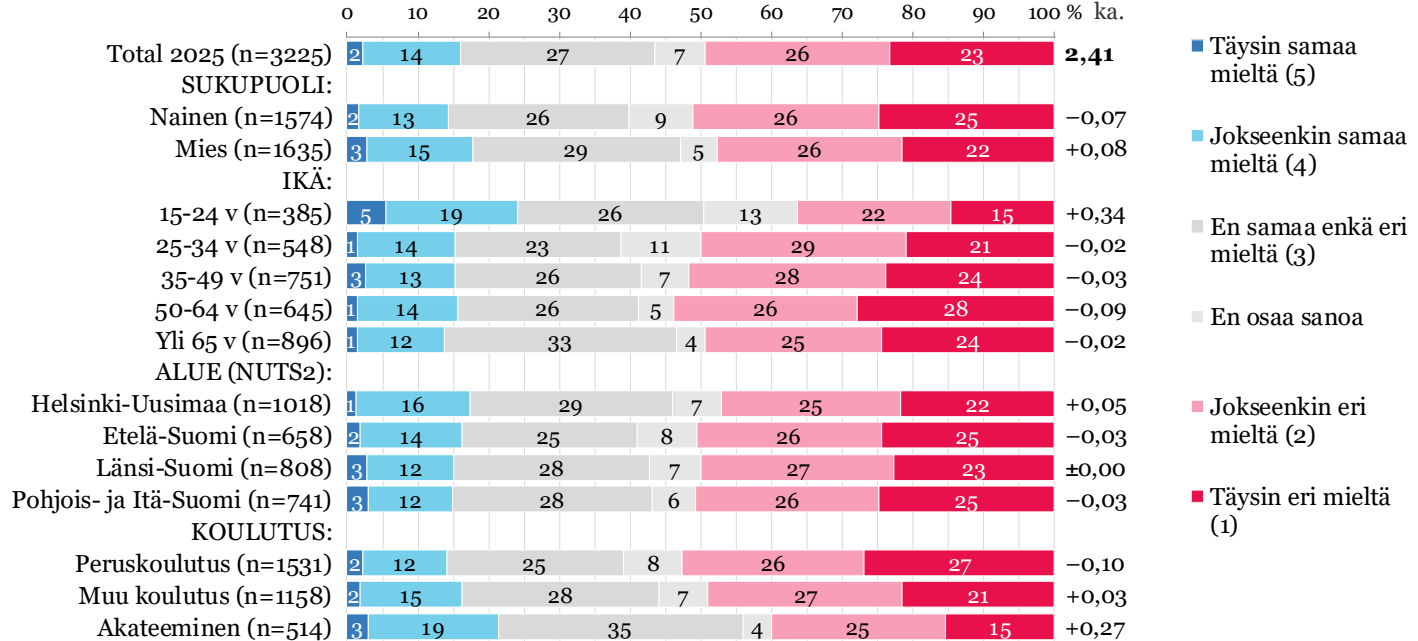
Mielipiteet väittämistä (4/6)

- Voin osallistua riittävästi keskusteluun asuinkuntani tulevaisuudesta. (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Voin osallistua riittävästi keskusteluun asuinkuntani tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

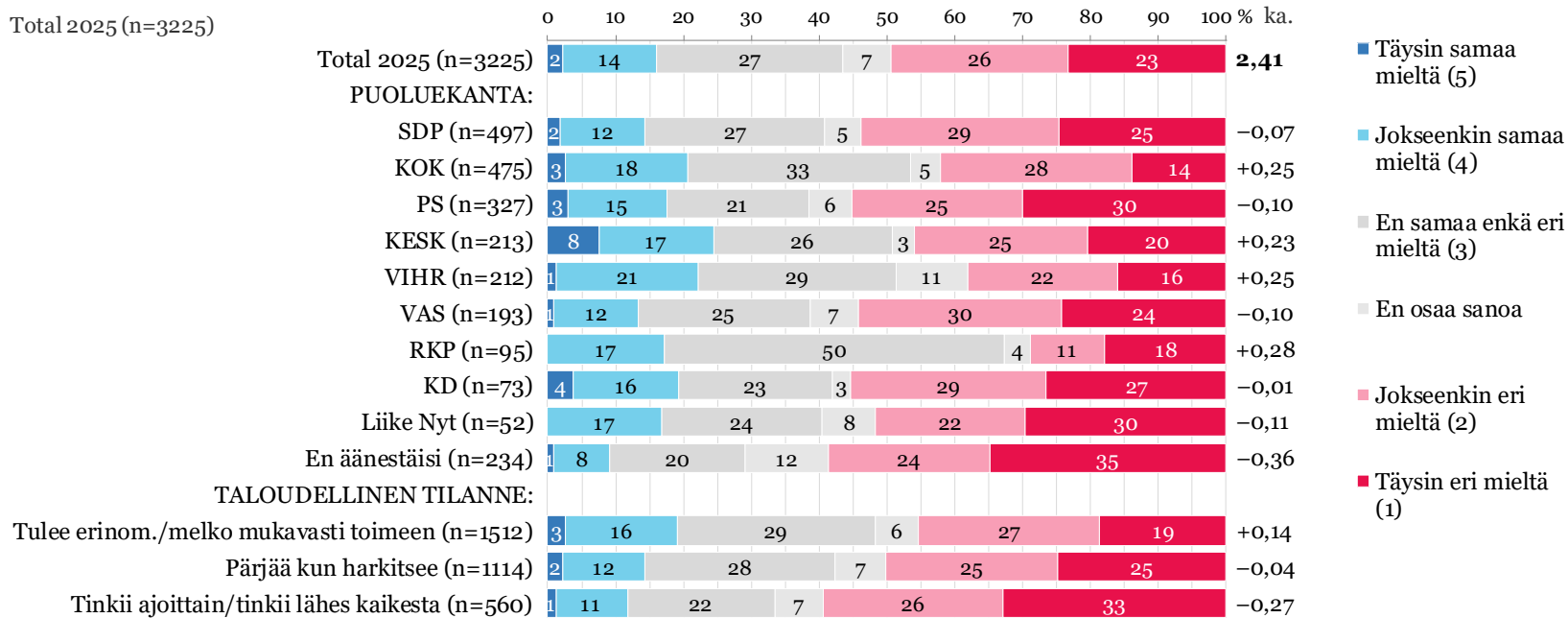
Mielipiteet väittämistä (4/6)

- Voin osallistua riittävästi keskusteluun asuinkuntani tulevaisuudesta. (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Voin osallistua riittävästi keskusteluun asuinkuntani tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

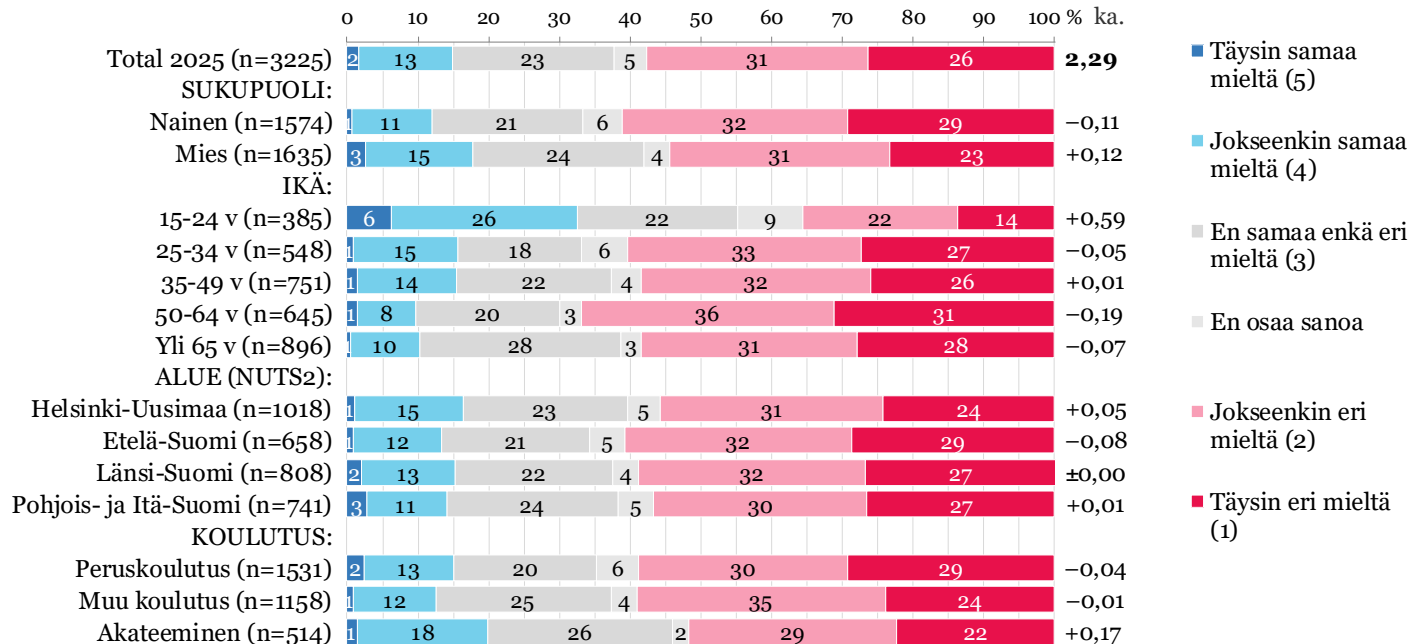
Mielipiteet väittämistä (5/6)

- Voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

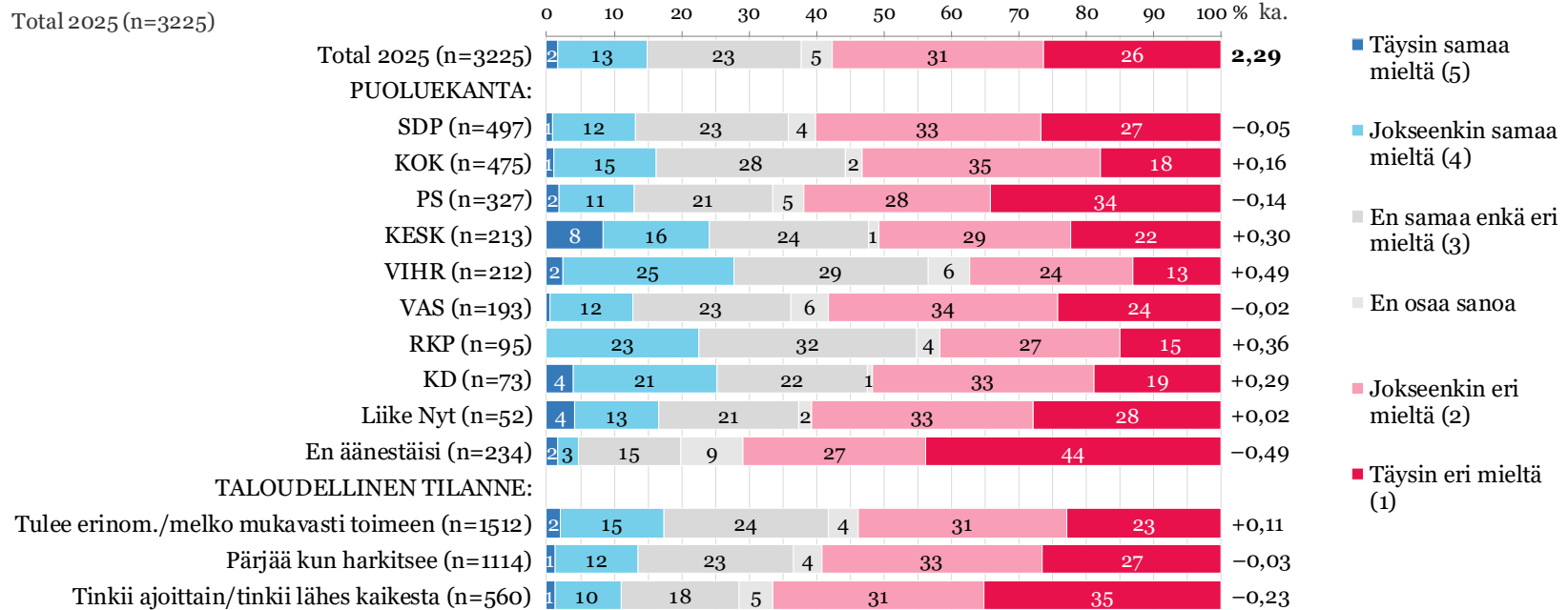
Mielipiteet väittämistä (5/6)

- Voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

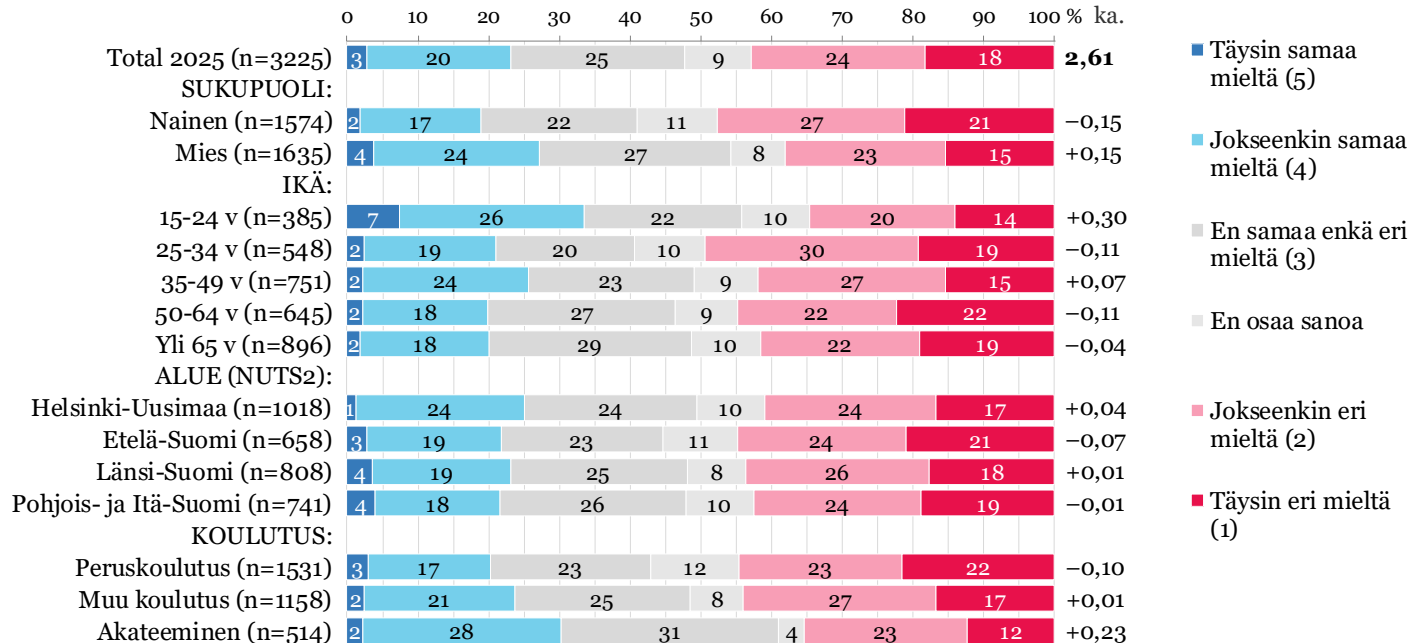
Mielipiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (1/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

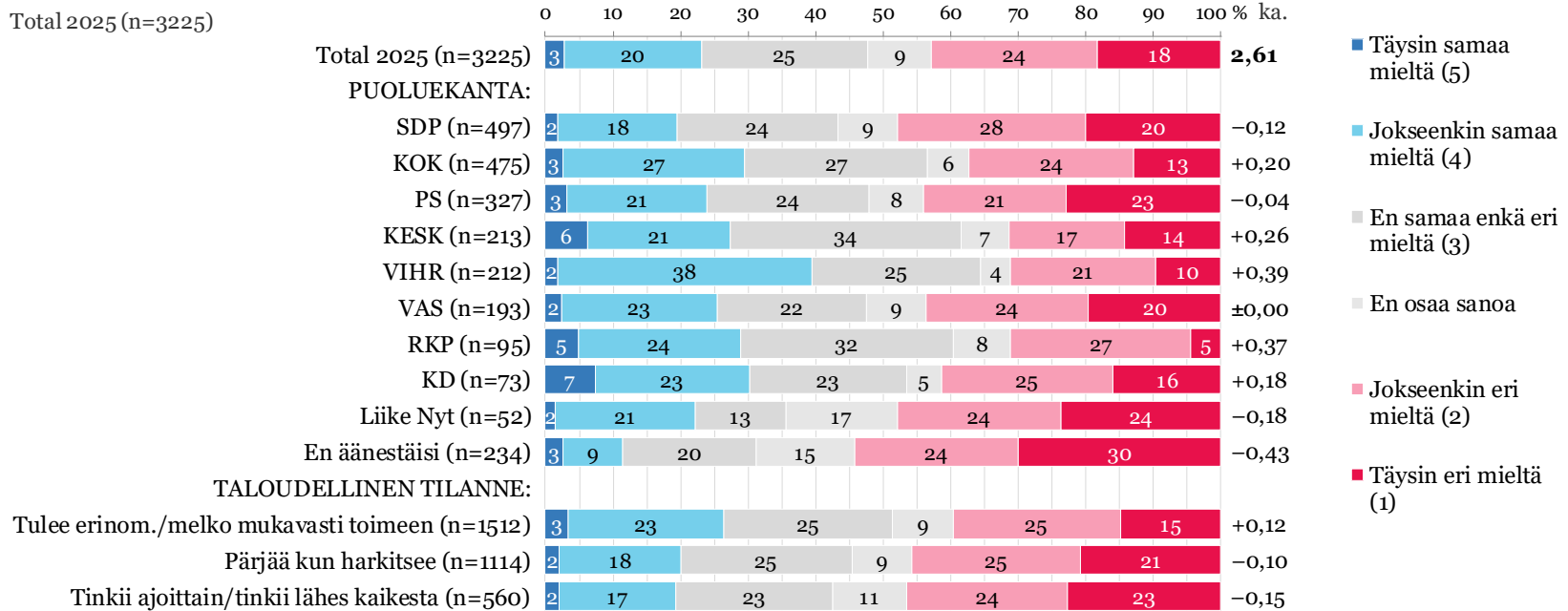
Mielipiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen. (2/2)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

3. TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

Yhteiskunnan yhtenäisyys

Hyvinvointi

Ympäristösuhteemme

Teknologian kehitys

Talouden kestävyys

Demokratian tila

8. Yhteiskunnan yhtenäisyyden vaikutus omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä

Ihmisten välisen eriarvoisuuden kasvaminen arvioidaan omalle elämälle ja hyvinvoinnille kriittisimmäksi kehityskuluksi 10 vuoden aikajänteellä. Peräti 77 % arvioi sen vaikuttavan erittäin tai jossain määrin kielteisesti.

Vaikutukseltaan seuraavaksi kielteisemmiksi arvioidaan alueellisten erojen kasvaminen (76 %), syntyvyyden väheneminen Suomessa (68 %) ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin (58 %).

Väestön muuttuminen monikulttuurisemmaksi jakaa vastaajien arvioita, 28 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi ja 40 % erittäin tai jossain määrin kielteiseksi.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

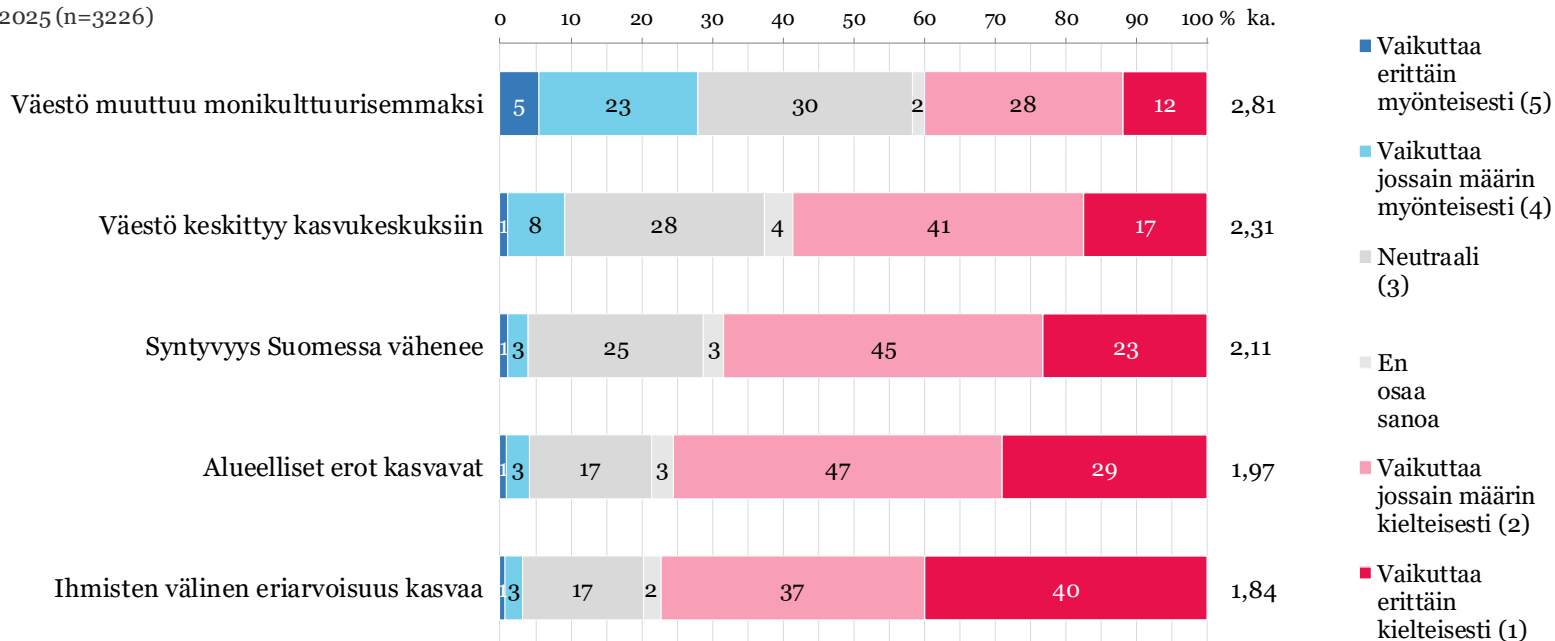
Yhteiskunnan yhtenäisyys

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (1/5)

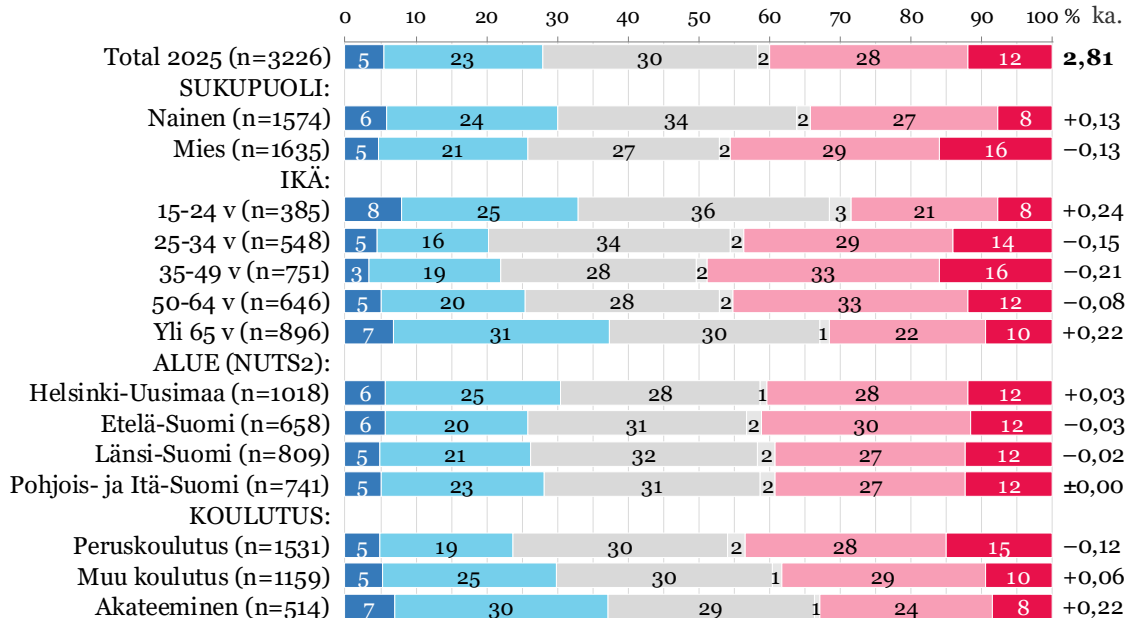
- Väestö muuttuu monikulttuurisemmäksi (1/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYSS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Väestö muuttuu monikulttuurisemmäksi

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (1/5)

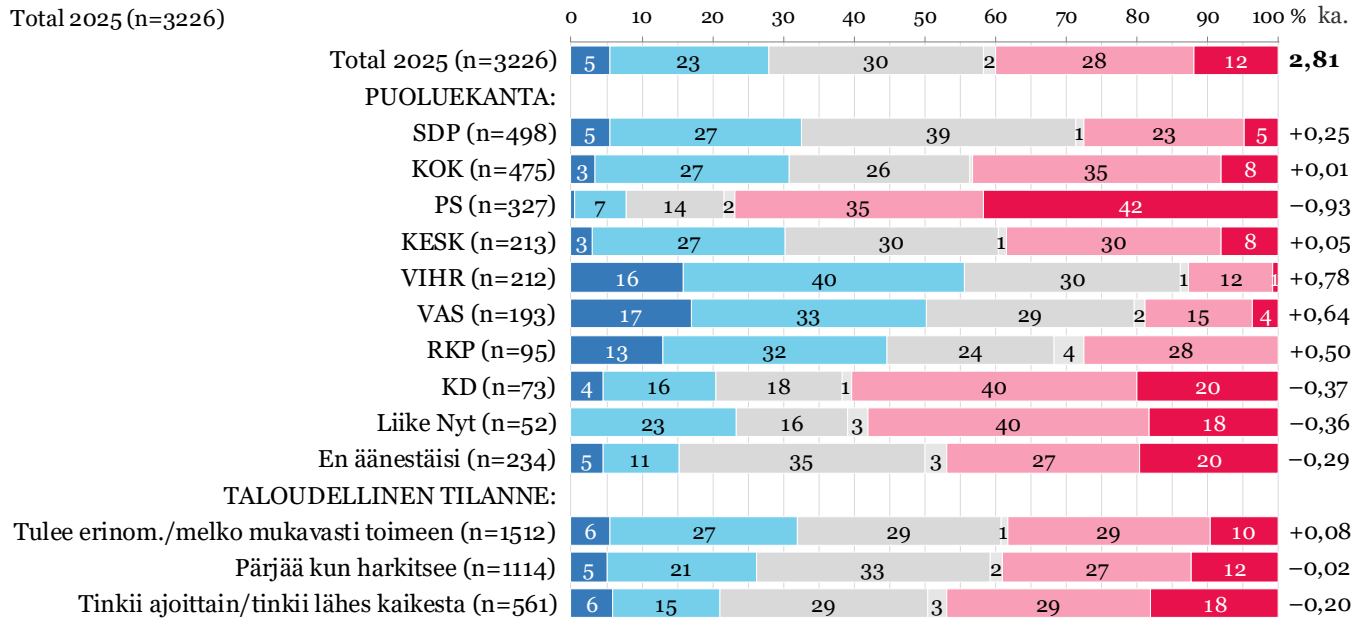
- Väestö muuttuu monikulttuurisemmaksi (2/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYKS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Väestö muuttuu monikulttuurisemmaksi

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (2/5)

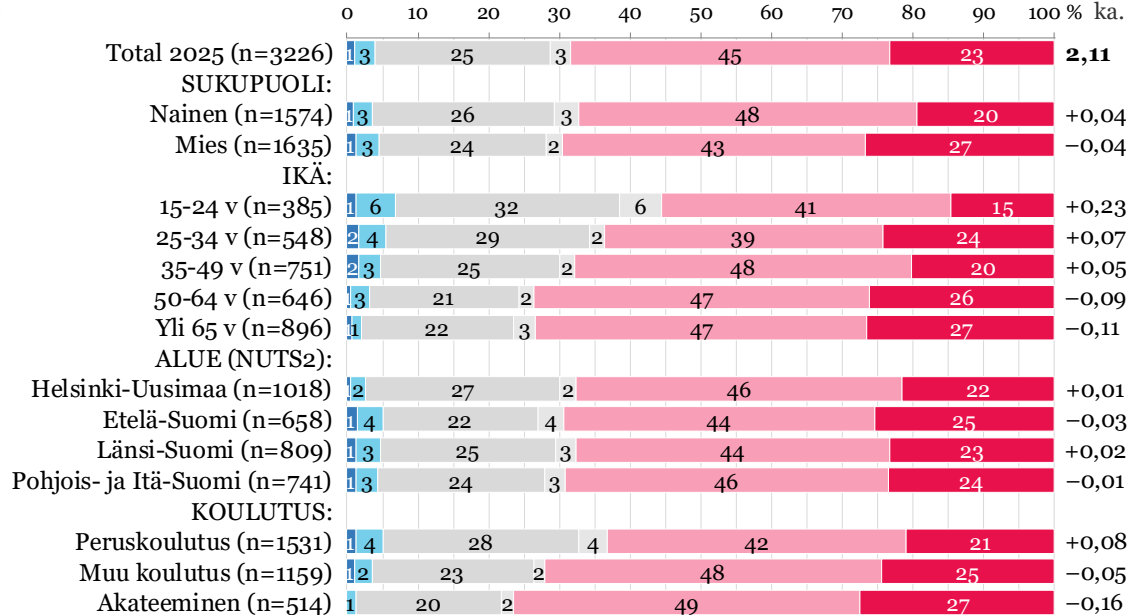
- Syntyvyys Suomessa vähenee (1/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Syntyvyys Suomessa vähenee

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (2/5)

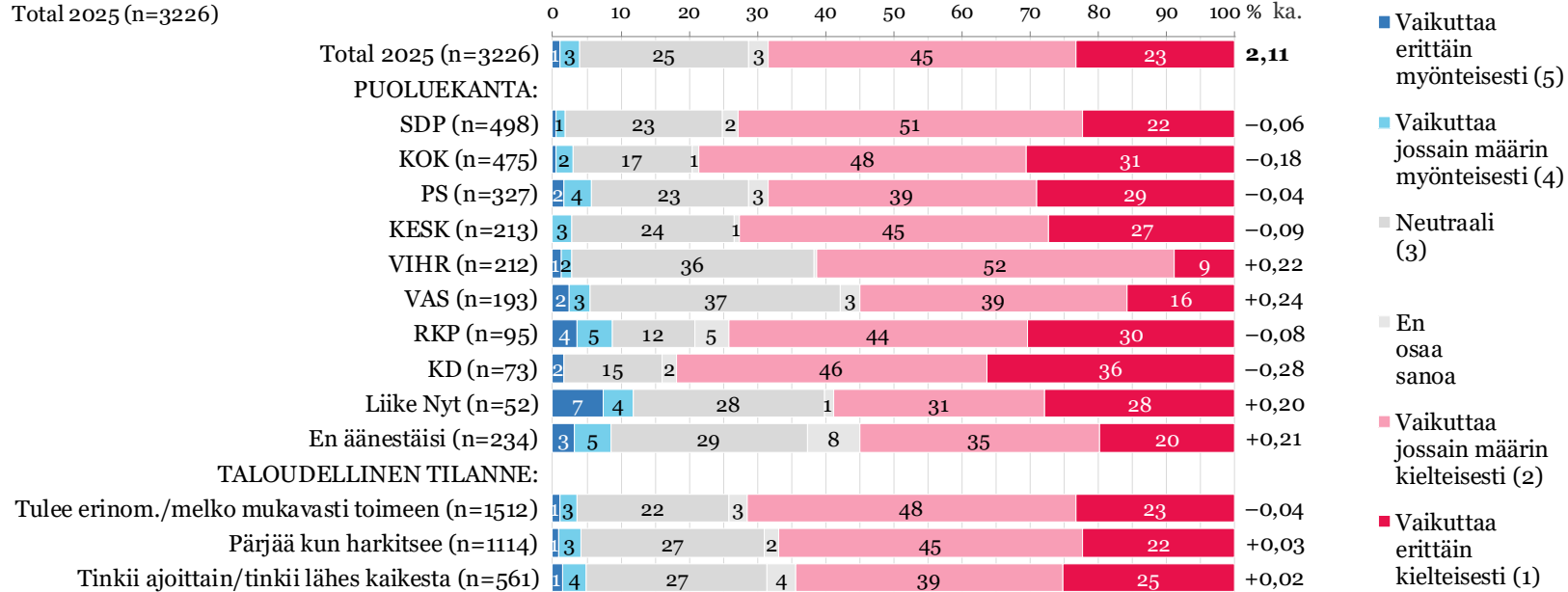
- Syntyvyys Suomessa vähenee (2/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYKS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Syntyvyys Suomessa vähenee

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (3/5)

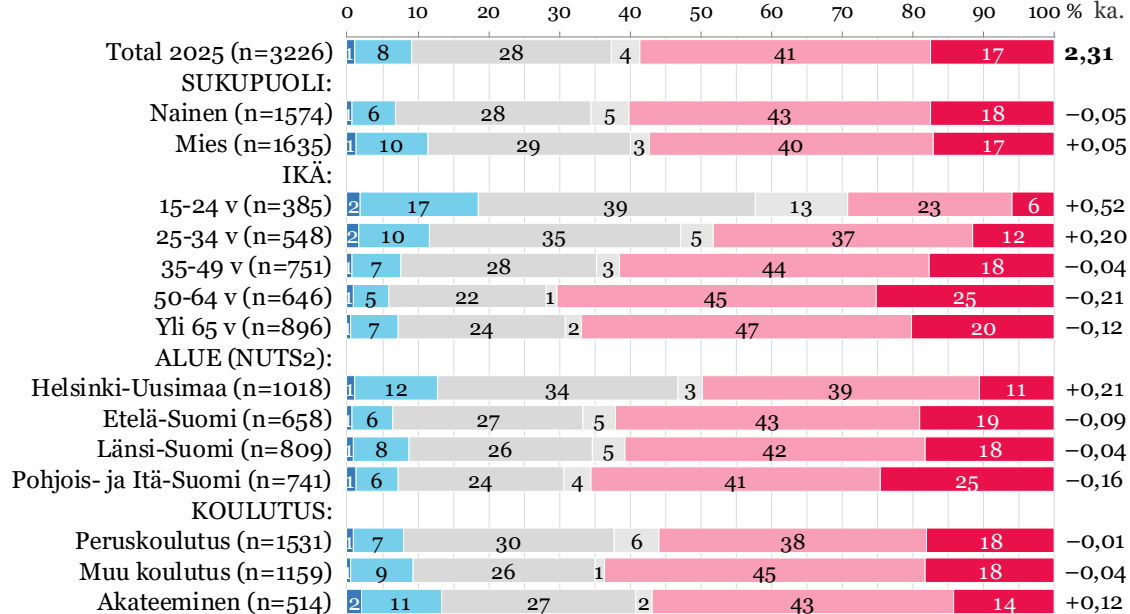
- Väestö keskittyy kasvukeskuksiin (1/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYKS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Väestö keskittyy kasvukeskuksiin

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (3/5)

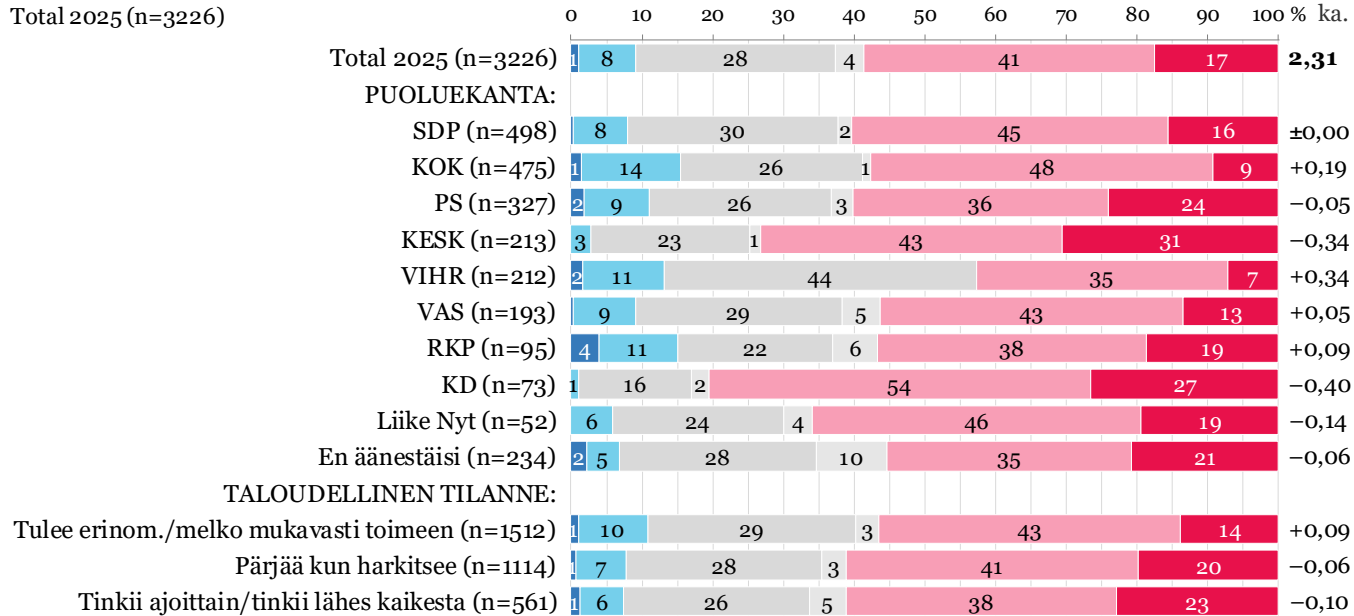
- Väestö keskittyy kasvukeskuksiin (2/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYKS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Väestö keskittyy kasvukeskuksiin

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (4/5)

- Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa (1/2)

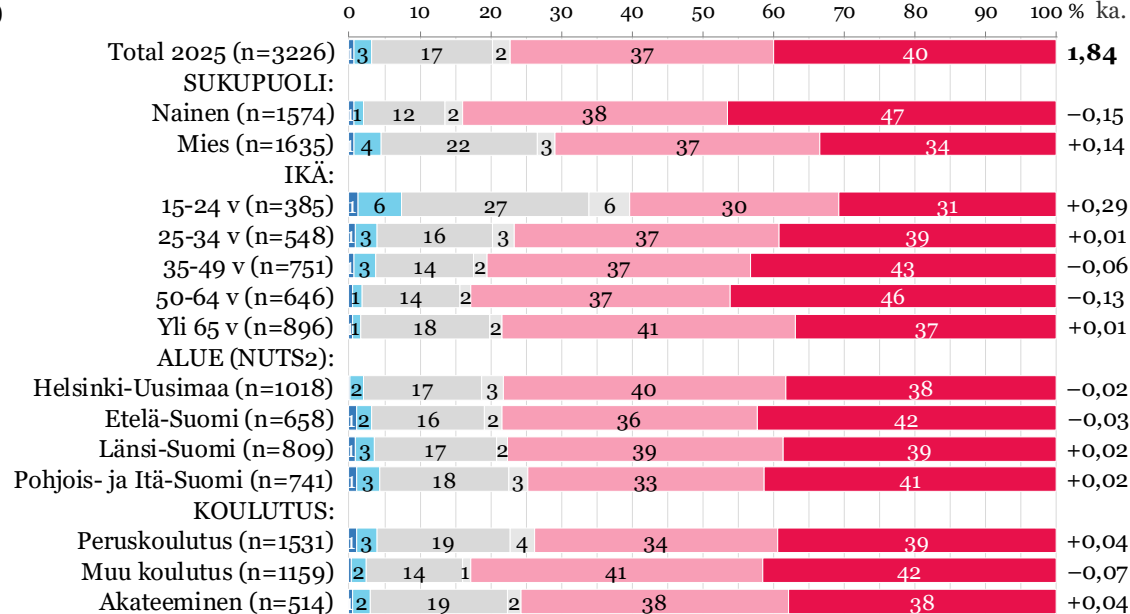
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (4/5)

- Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa (2/2)

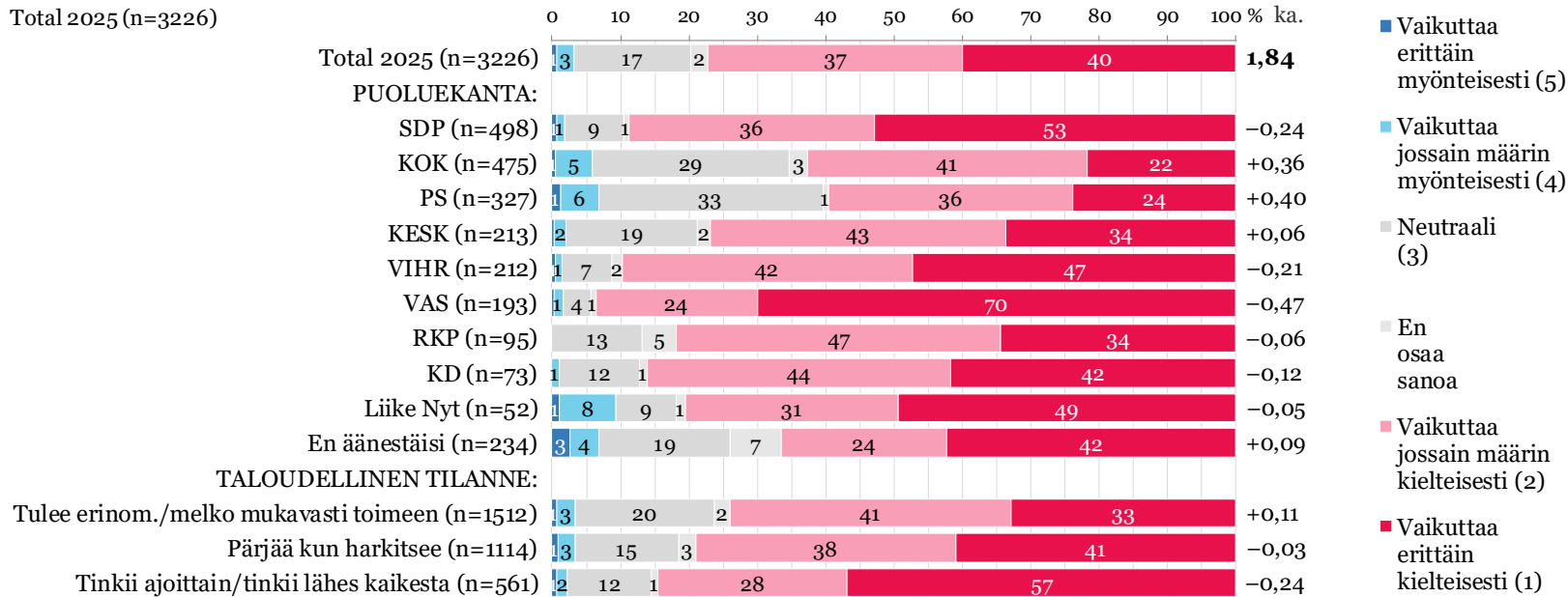
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYKS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (5/5)

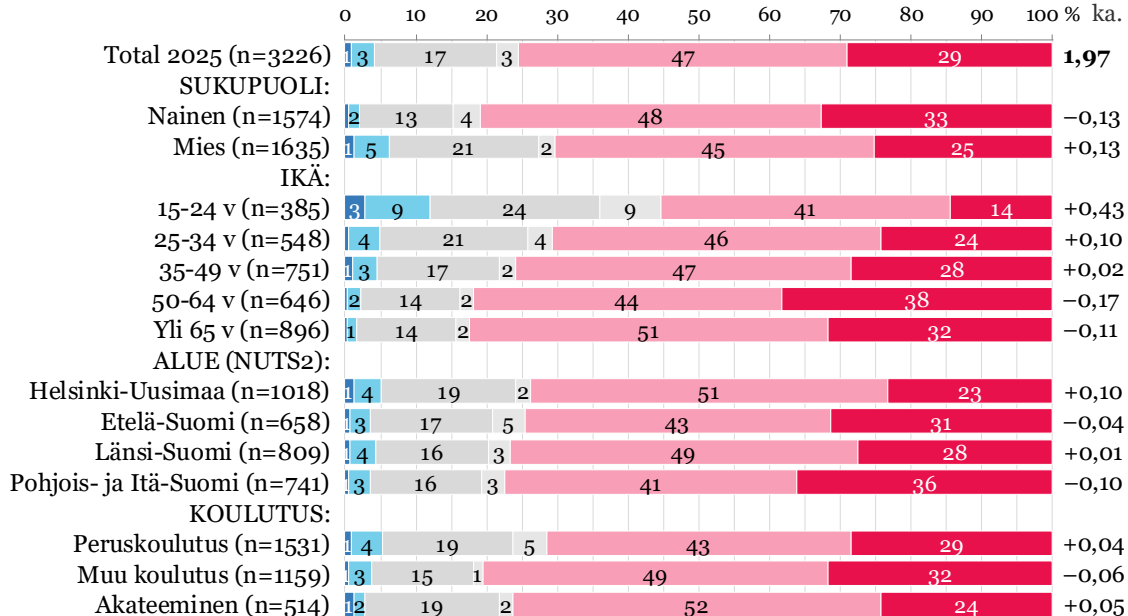
- Alueelliset erot kasvavat (1/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYSS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Alueelliset erot kasvavat

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Yhteiskunnan yhtenäisyys (5/5)

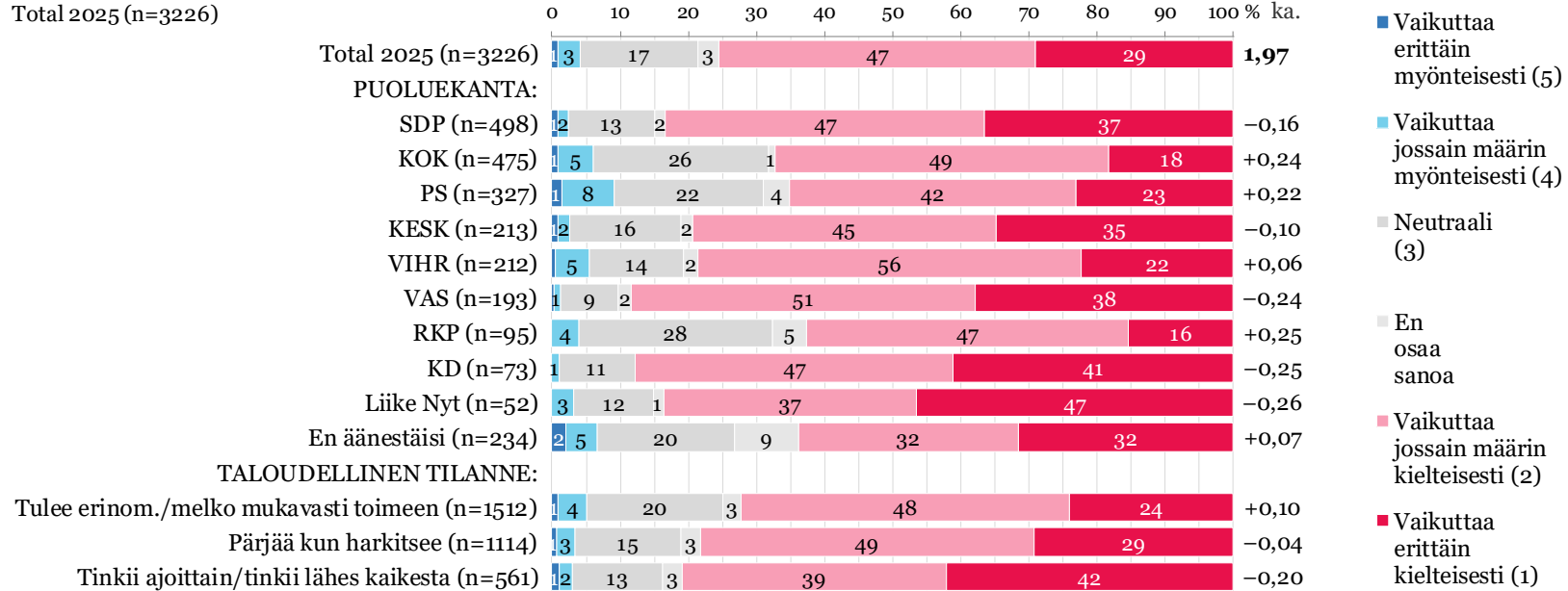
- Alueelliset erot kasvavat (2/2)

YHTEISKUNNAN YHTENÄISYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Alueelliset erot kasvavat

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

Hyvinvoinnin vaikutus omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä

Oman hyvinvoinnin kannalta positiivisemmaksi kehityskuluksi 10 vuoden aikajänteellä arvioidaan se, että luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin. Vastaajista 73 % arvioi tämän vaikuttavan erittäin tai jossain määrin myönteisesti omaan elämäänsä ja hyvinvointiinsa.

Kielteisimmäksi arvioidaan julkisten palveluiden käytössä olevien rahojen väheneminen, 79 % arvioi vaikutuksen erittäin tai melko kielteiseksi.

Vaikutukseltaan kielteiseksi arvioidaan myös väestön ikääntyminen ja ikärakenteen muuttuminen (74 %). Julkisten palvelujen digitalisoituminen jakaa vastaajien arvioita, 36 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi ja 38 % erittäin tai jossain määrin kielteiseksi.

8. Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

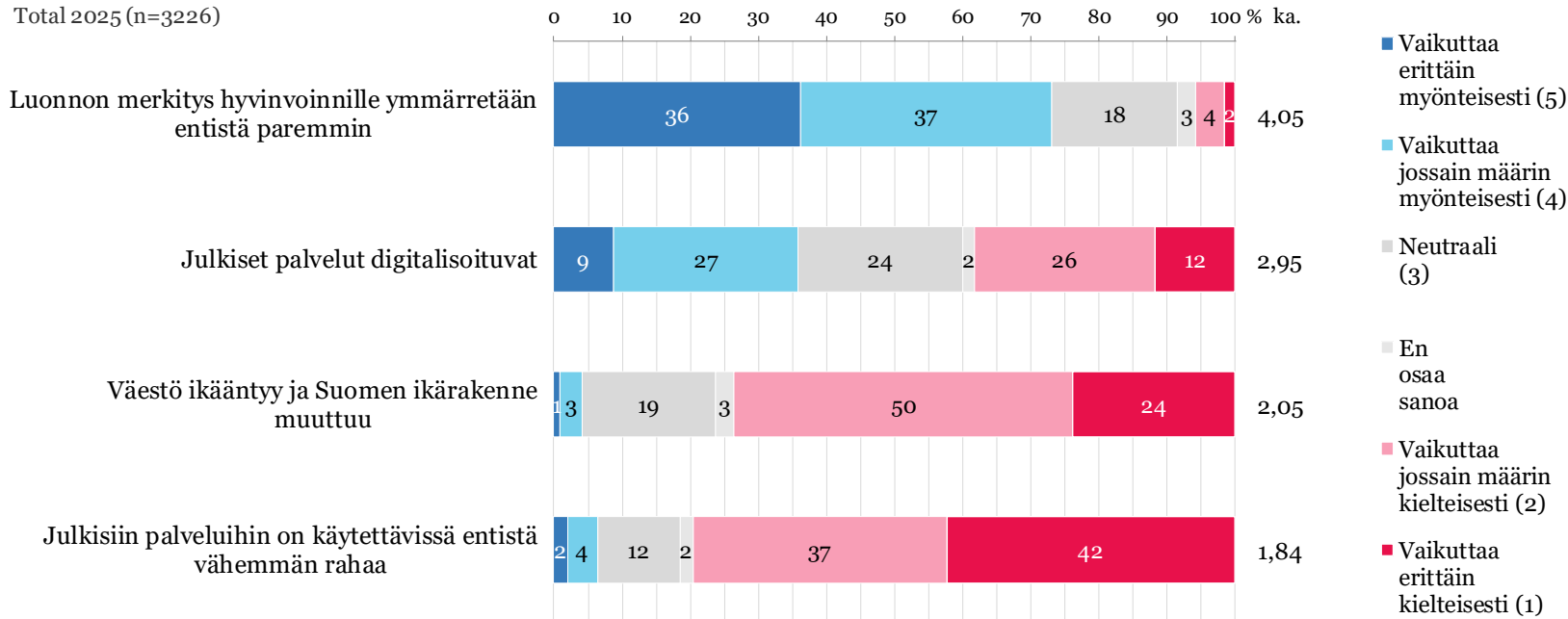
Hyvinvointi

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (1/4)

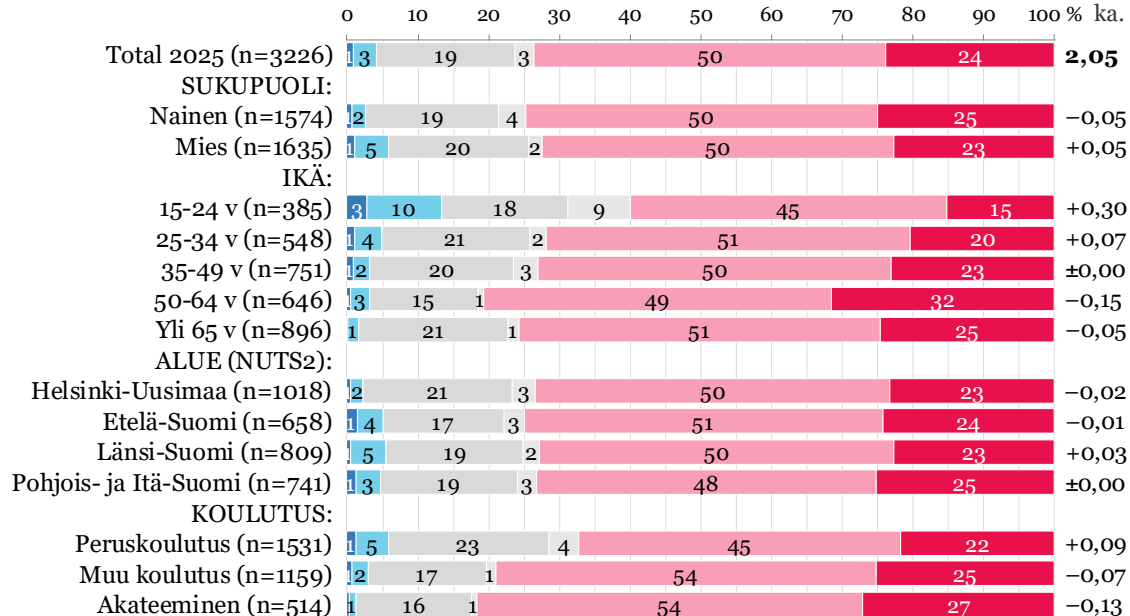
- Väestö ikääntyy ja Suomen ikärakenne muuttuu (1/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Väestö ikääntyy ja Suomen ikärakenne muuttuu

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (1/4)

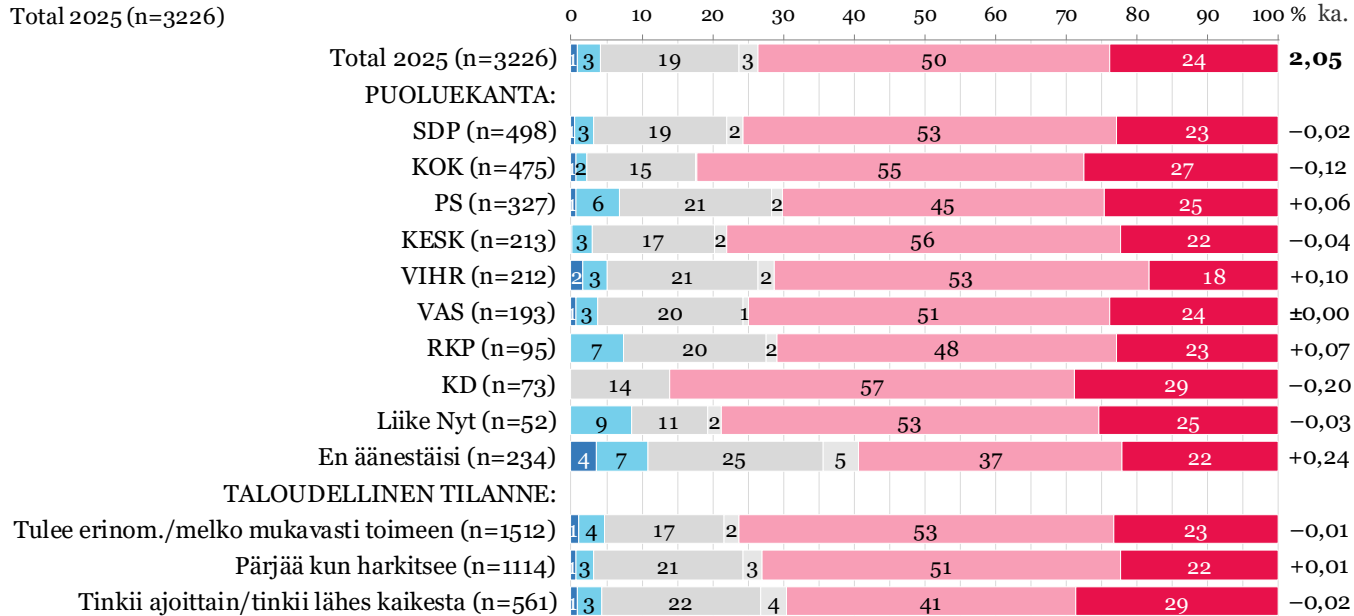
- Väestö ikääntyy ja Suomen ikärakenne muuttuu (2/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Väestö ikääntyy ja Suomen ikärakenne muuttuu

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (2/4)

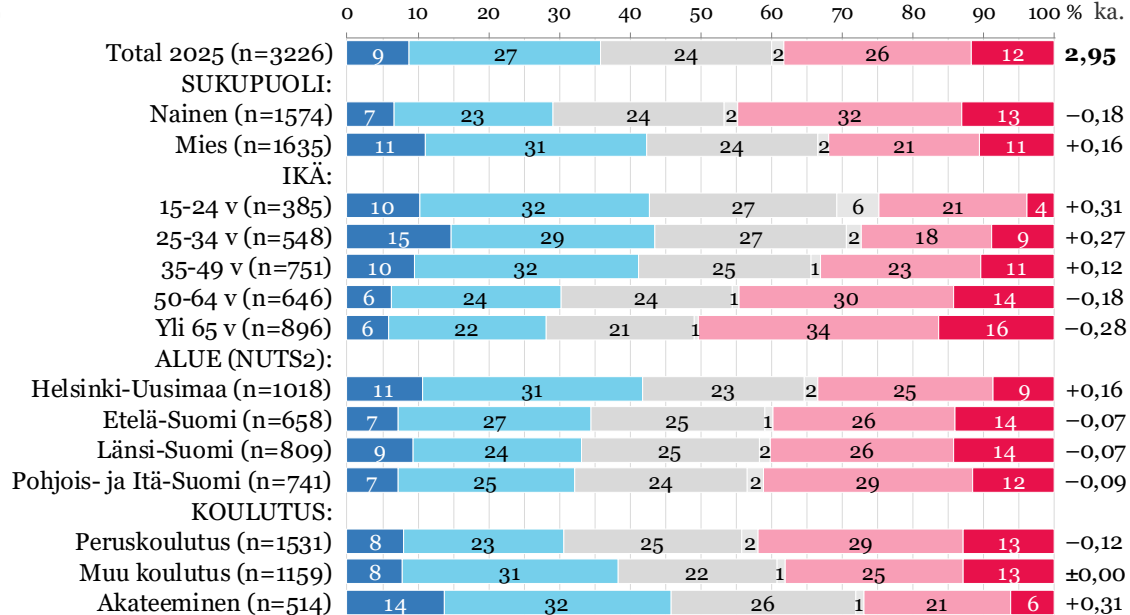
- Julkiset palvelut digitalisoituvat (1/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Julkinen palvelut digitalisoituvat

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (2/4)

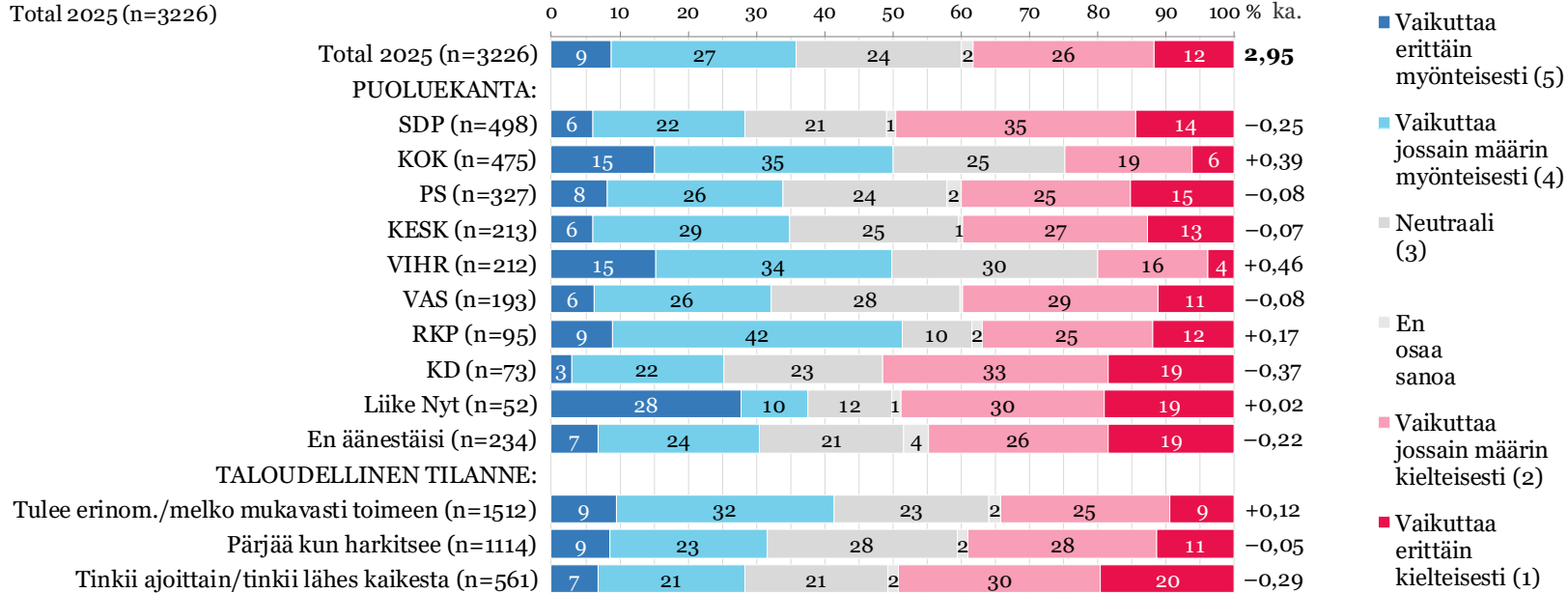
- Julkiset palvelut digitalisoituvat (2/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Julkinen palvelut digitalisoituvat

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (3/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

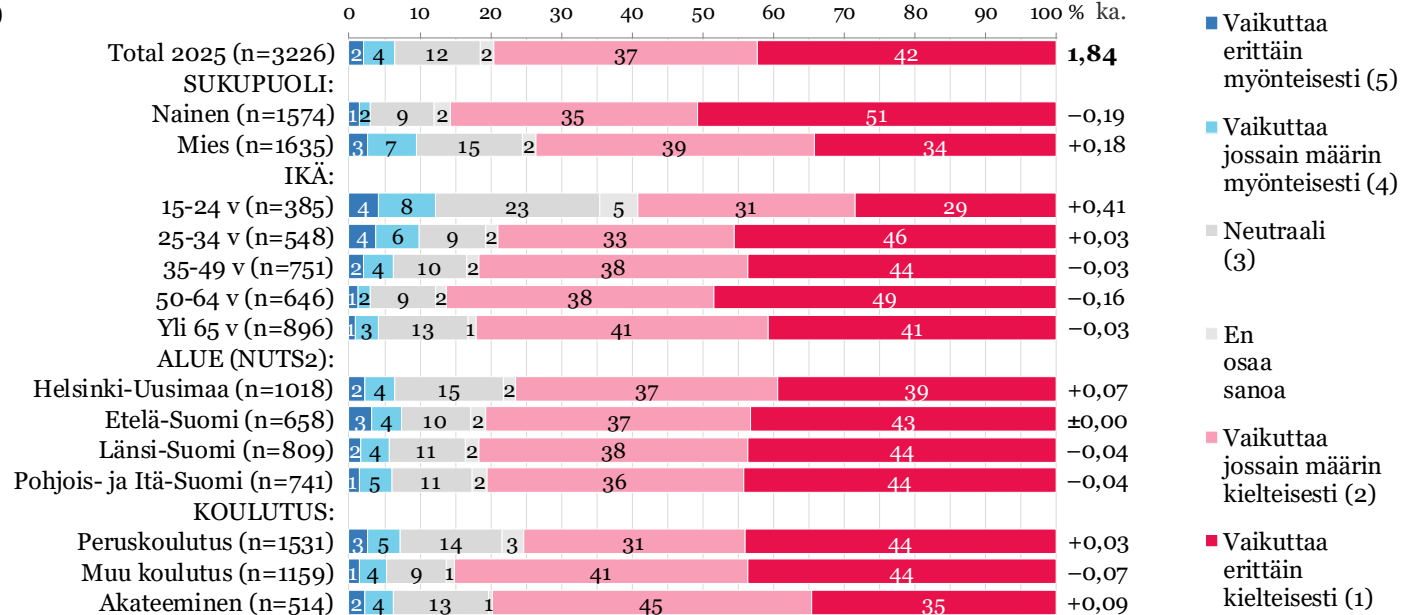
- Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa (1/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (3/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

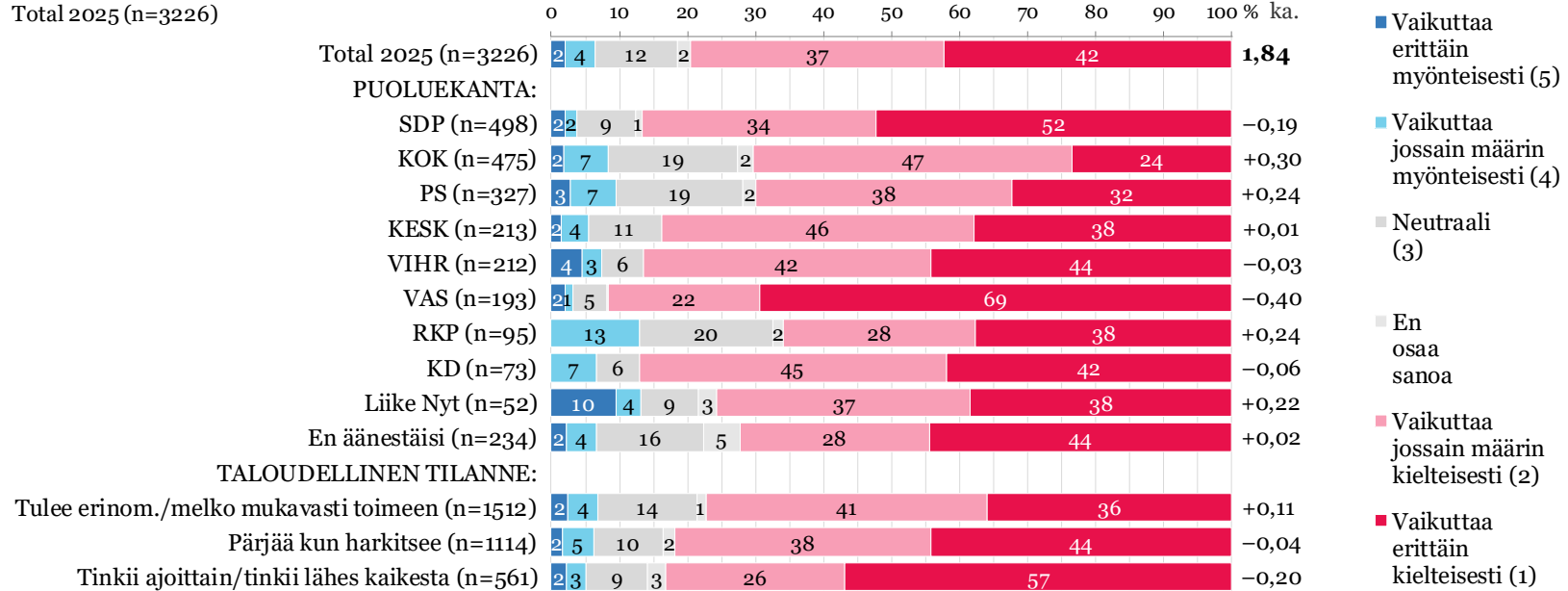
- Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa (2/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (4/4)

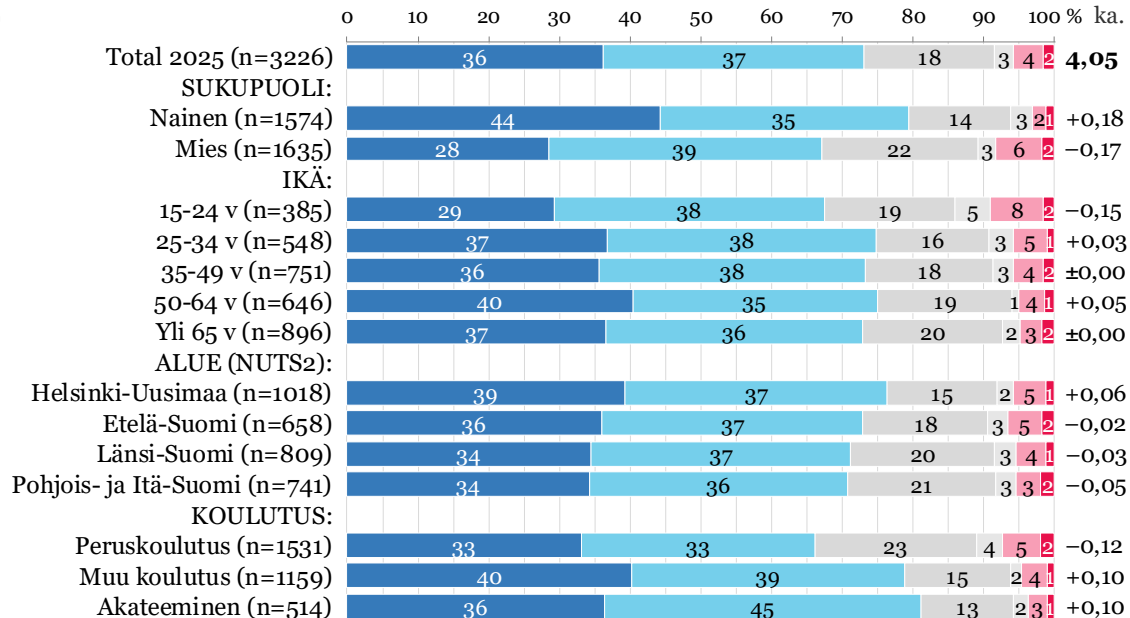
- Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin (1/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Hyvinvointi (4/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

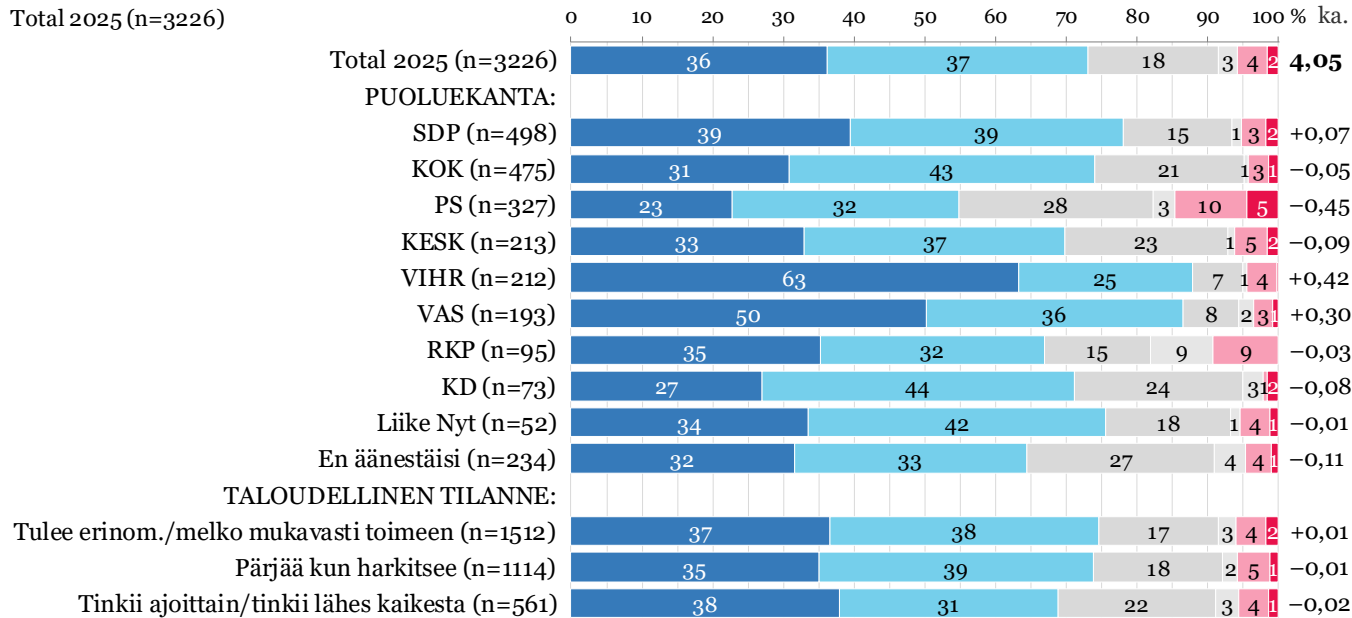
- Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin (2/2)

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

8. Ympäristösuhteemme vaikutus omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä

Oman hyvinvoinnin ja elämän kannalta positiivisimmaksi kehityskuluksi arvioidaan se, että opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa. Vastaajista 73 % arvioi tämän vaikuttavan erittäin tai jossain määrin myönteisesti hyvinvointiinsa.

Positiiviseksi arvioidaan myös se, että yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen (62 %).

Oman hyvinvoinnin kannalta kielteisemmiksi arvioidaan luonnon monimuotoisuuden väheneminen, 79 % arvioi vaikutuksen erittäin tai melko kielteiseksi. Vaikutukseltaan kielteiseksi arvioidaan myös ilmaston kuumeneminen ja äärisäiden yleistyminen (76 %).

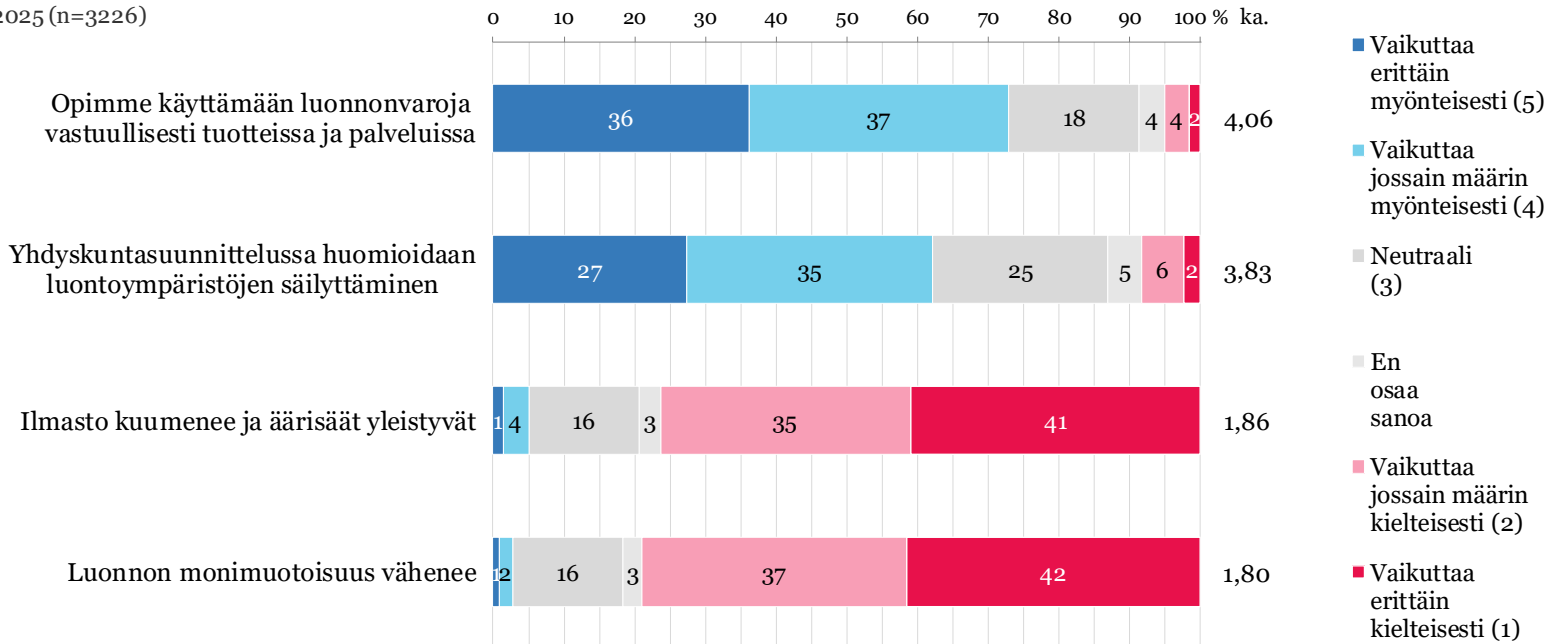
Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut Suhteemme ympäristöön

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (1/4)

- Ilmasto kuumenee ja äärisääät yleistyvät (1/2)

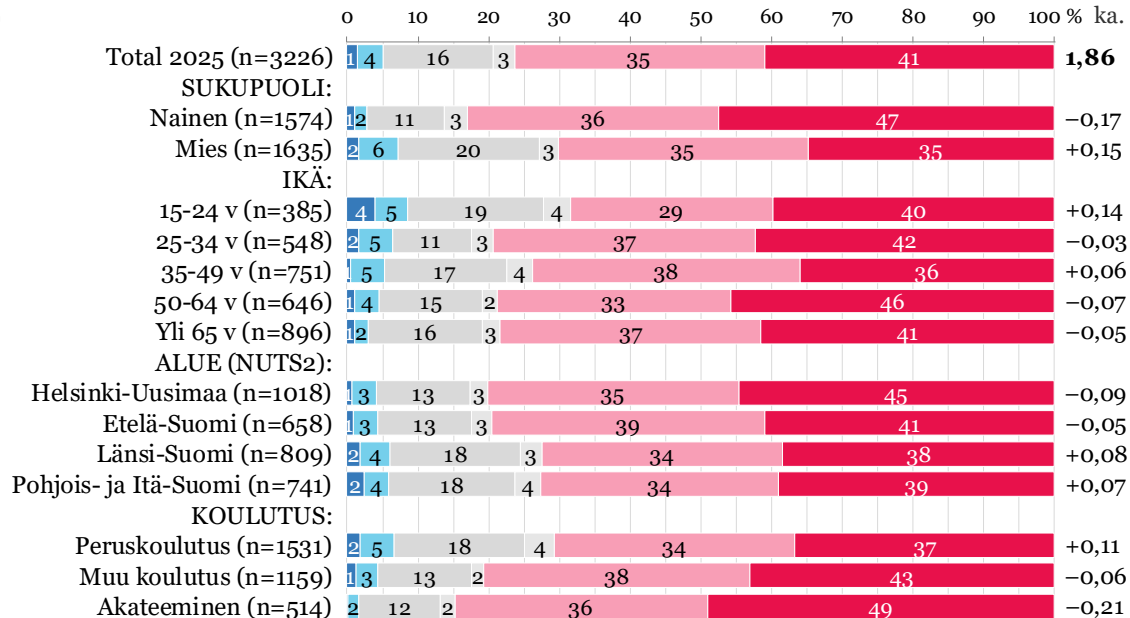
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Ilmasto kuumenee ja äärisääät yleistyvät

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (1/4)

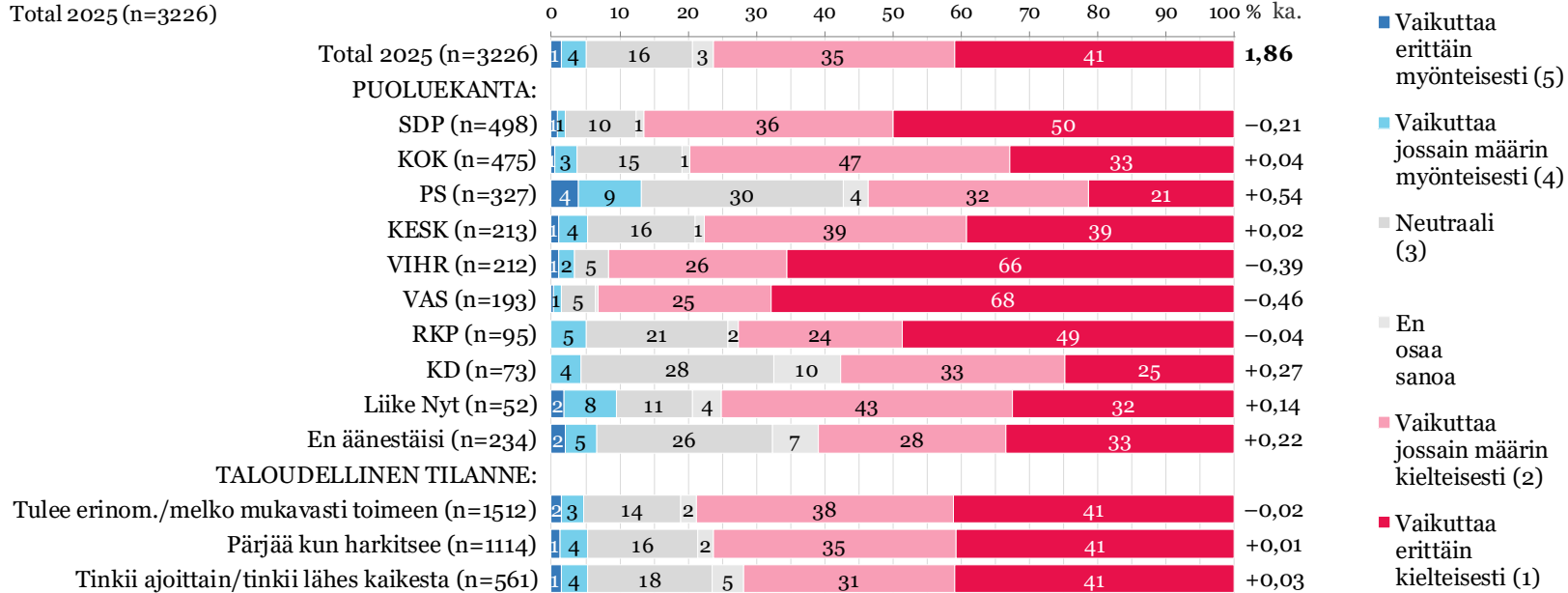
- Ilmasto kuumenee ja äärisääät yleistyvät (2/2)

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Ilmasto kuumenee ja äärisääät yleistyvät

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (2/4)

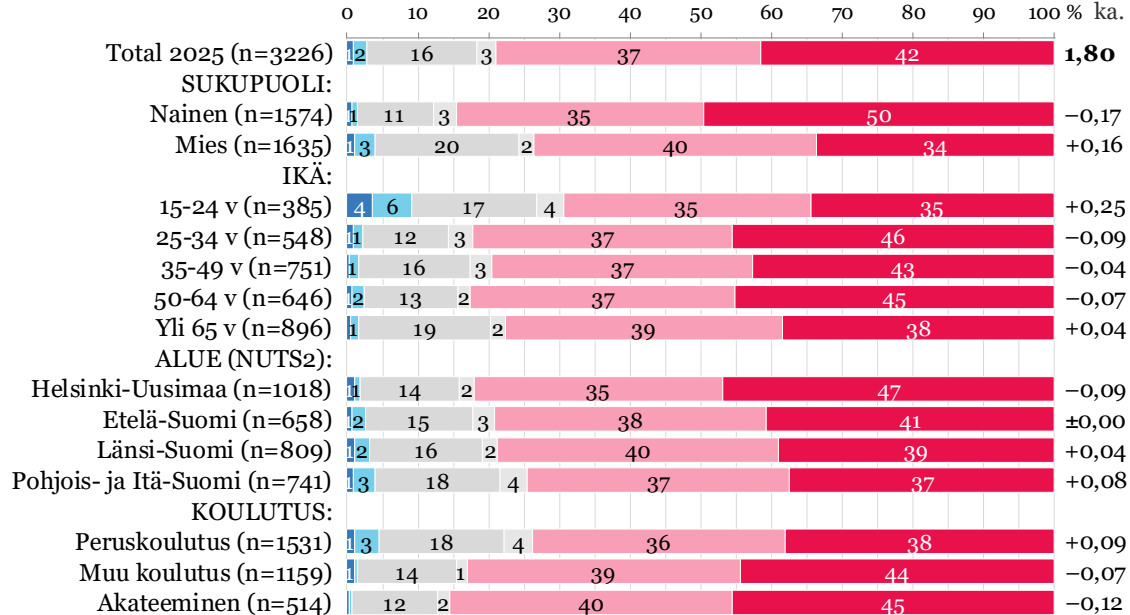
- Luonnon monimuotoisuus vähenee (1/2)

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Luonnon monimuotoisuus vähenee

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (2/4)

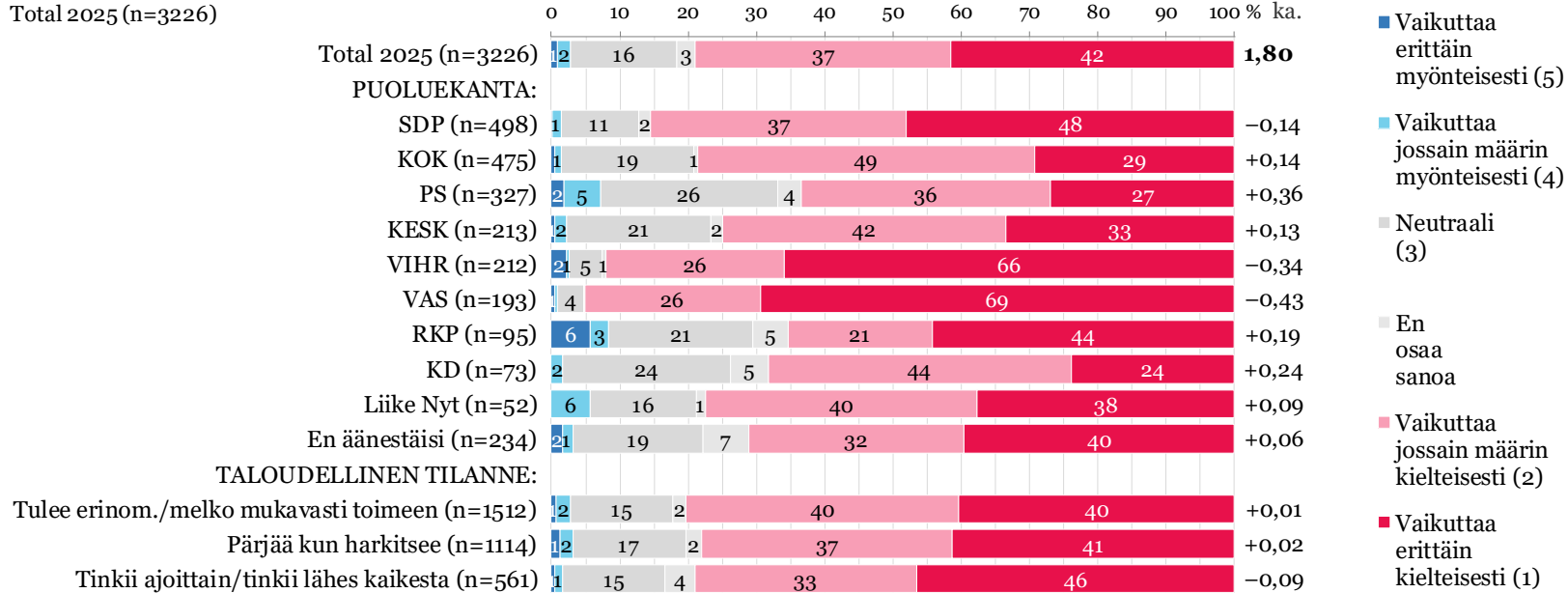
- Luonnon monimuotoisuus vähenee (2/2)

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Luonnon monimuotoisuus vähenee

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (3/4)

- Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen (1/2)

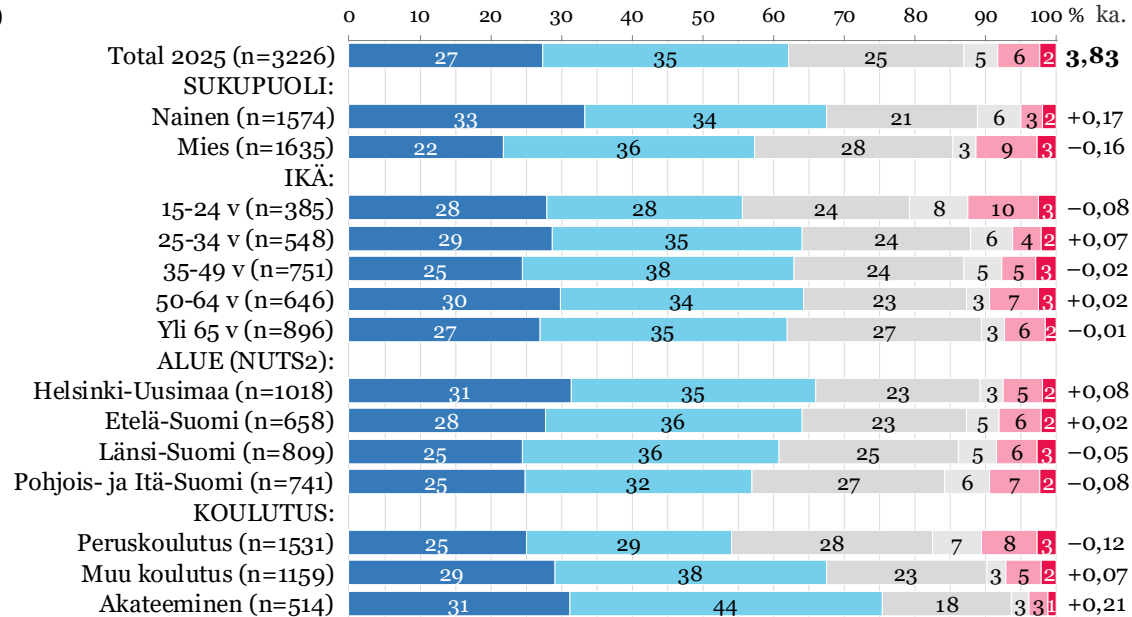
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (3/4)

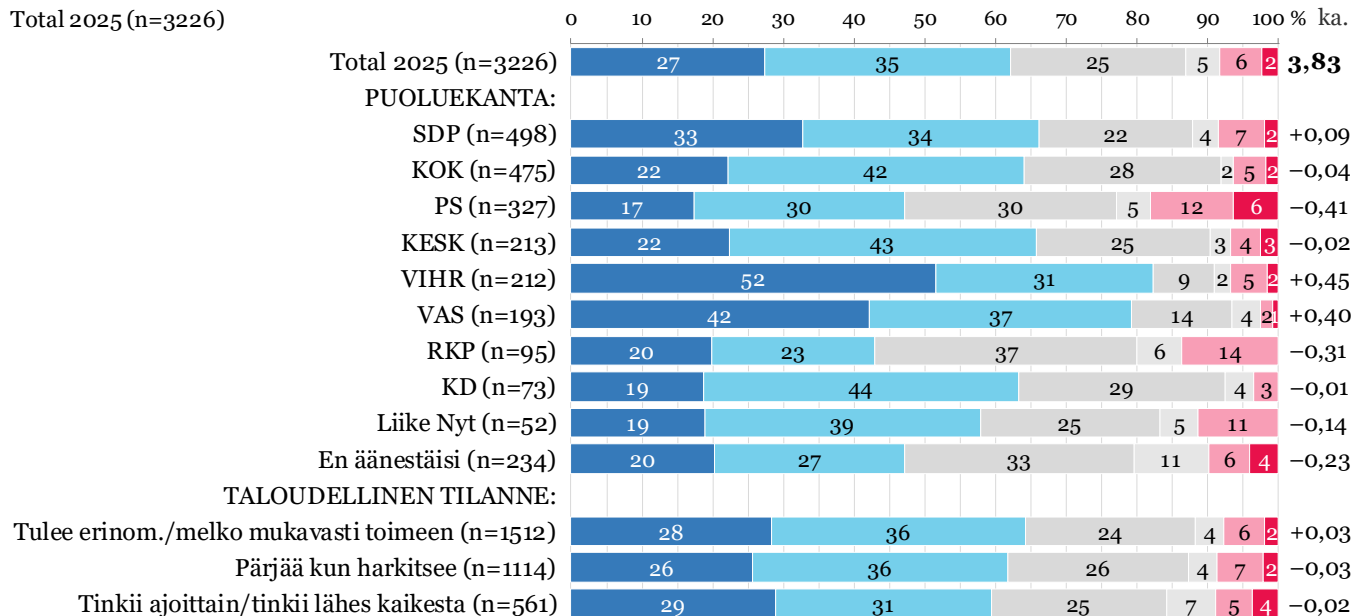
- Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen (2/2)

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (4/4)

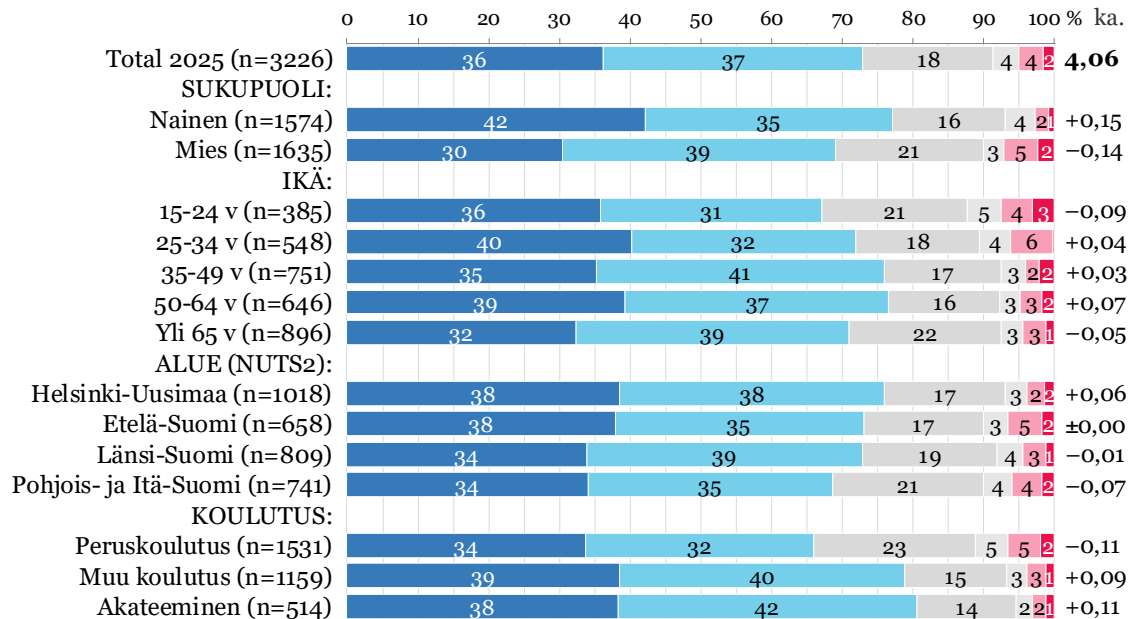
- Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa (1/2)

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Suhteemme ympäristöön (4/4)

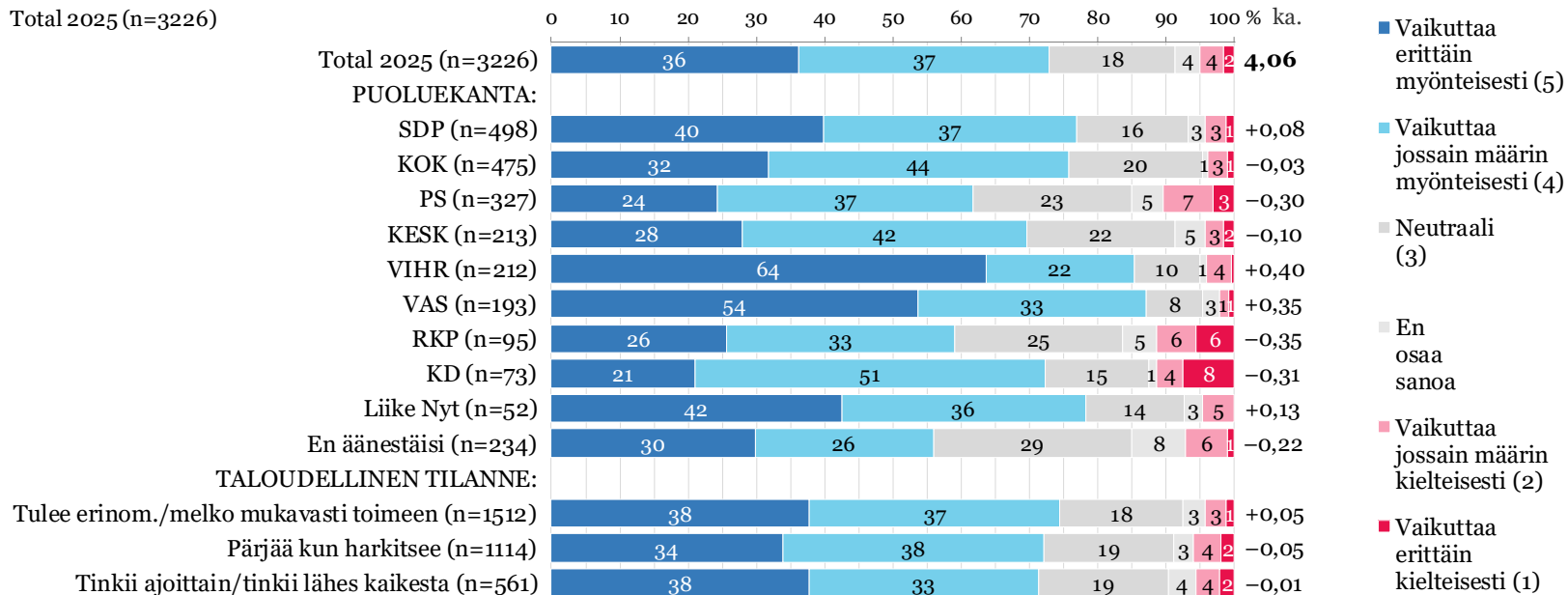
- Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa (2/2)

SUHTEEMME YMPÄRISTÖÖN

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti tuotteissa ja palveluissa

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

8. Teknologian kehityksen vaikutus omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä

Oman elämän ja hyvinvoinnin kannalta positiivisemmaksi kehityskuluksi 10 vuoden aikajänteellä arvioidaan se, että terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa. Vastaajista 57 % arvioi tämän vaikuttavan erittäin tai jossain määrin myönteisesti, eriävän arvion antaa 13 %.

Se, että tekoälystä tulee osa arkea jakaa vastaajien arvioita, 31 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi ja 40 % erittäin tai jossain määrin kielteiseksi.

Vastaavasti arviot jakautuvat siinä, että tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä, myönteisen arvion antaa 24 % ja kielteisen 41 % suomalaisista.

Oman elämän ja hyvinvoinnin kannalta kielteisimmäksi arvioidaan ihmisiltä kerättävän datan määrän lisääntymisen, sen arvioi vaikuttava erittäin tai jossain määrin kielteisesti 52 % vastanneista.

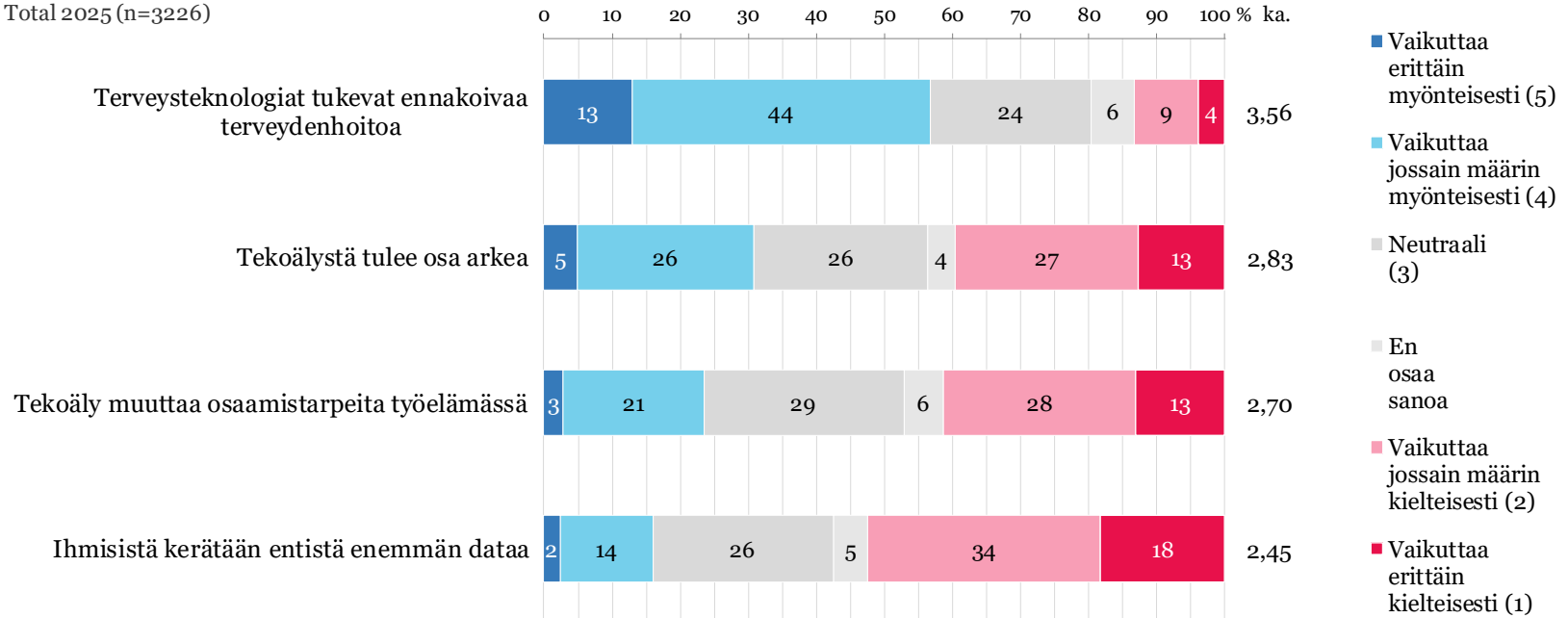
Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut Teknologian kehitys

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (1/4)

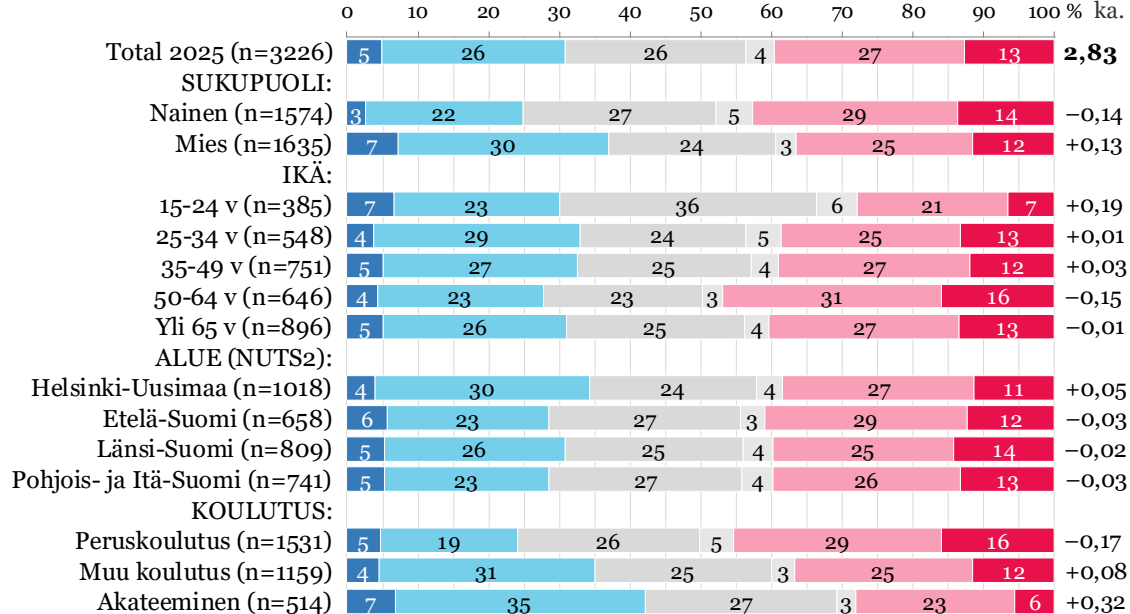
- Tekoälystä tulee osa arkea (1/2)

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Tekoälystä tulee osa arkea

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (1/4)

- Tekoälystä tulee osa arkea (2/2)

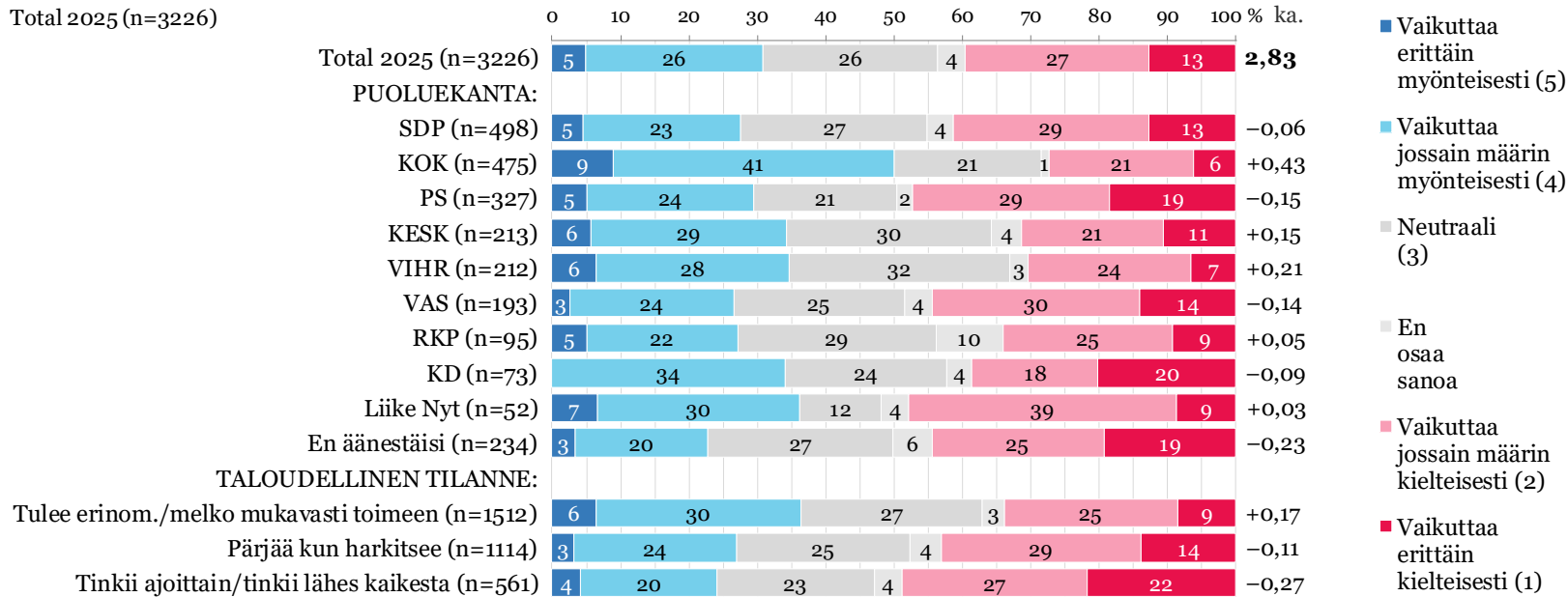
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Tekoälystä tulee osa arkea

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (2/4)

- Tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä (1/2)

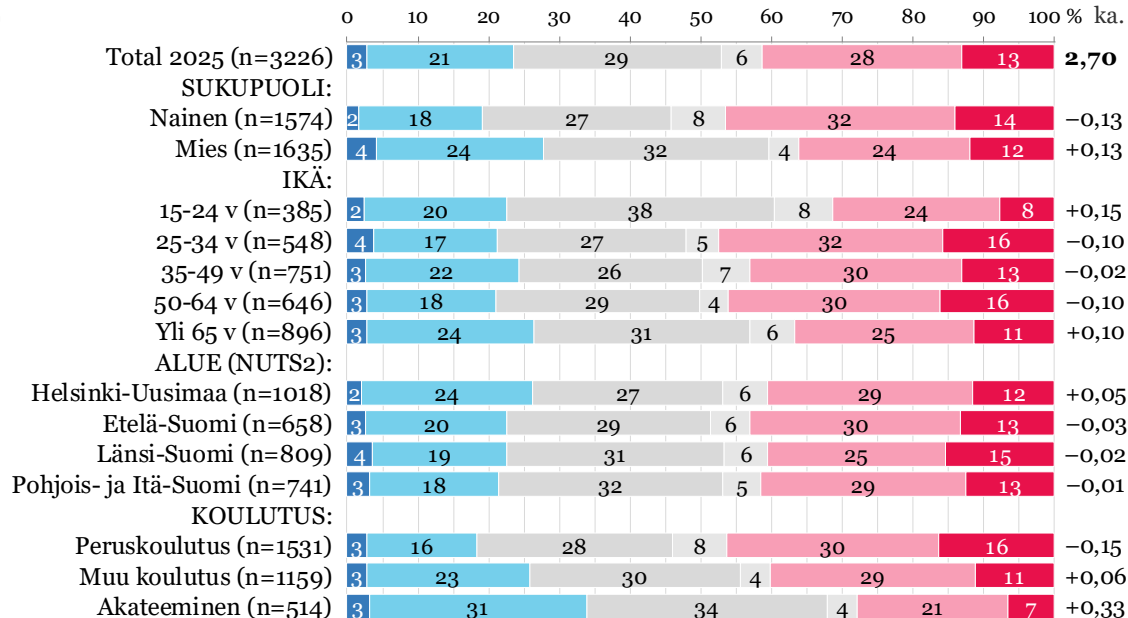
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (2/4)

- Tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä (2/2)

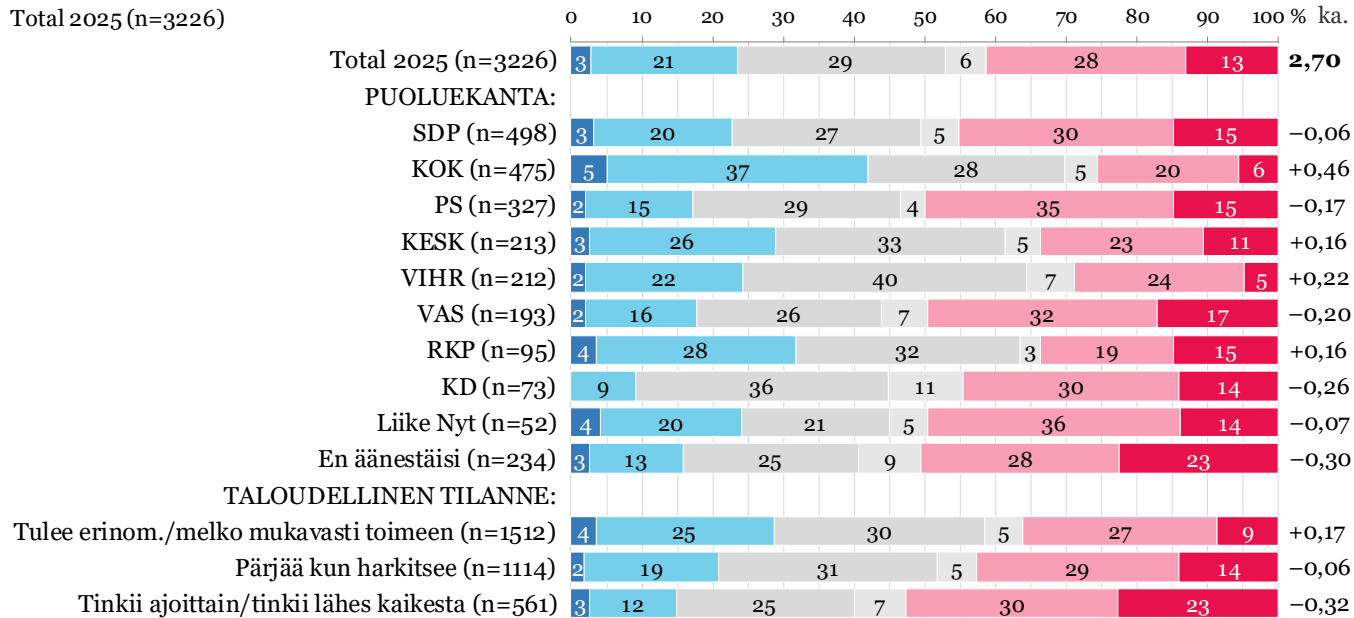
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Tekoäly muuttaa osaamistarpeita työelämässä

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (3/4)

- Terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa (1/2)

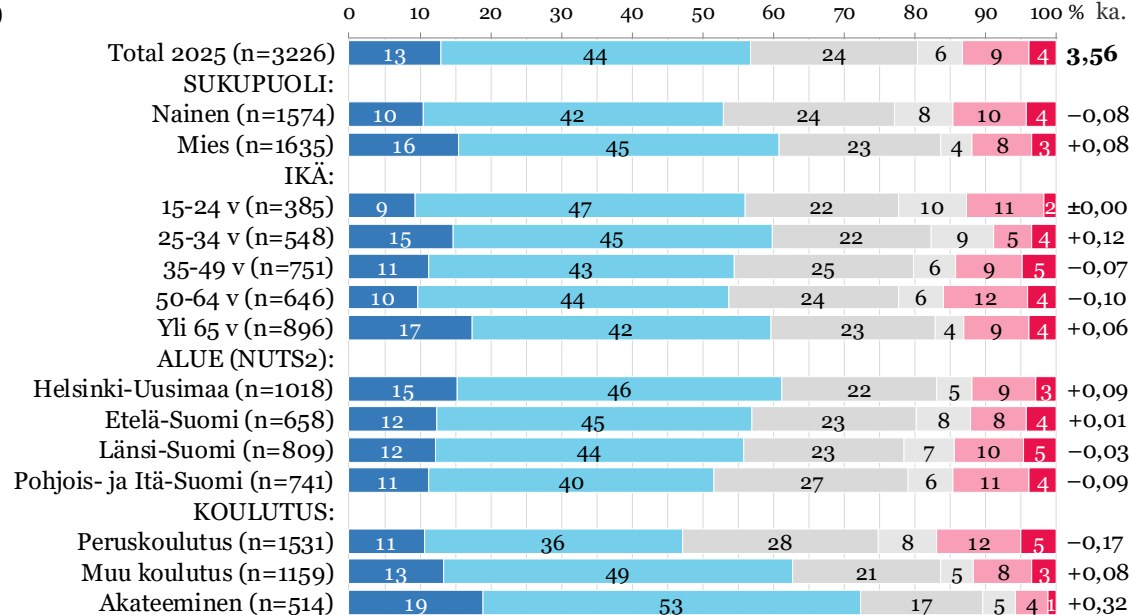
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (3/4)

- Terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa (2/2)

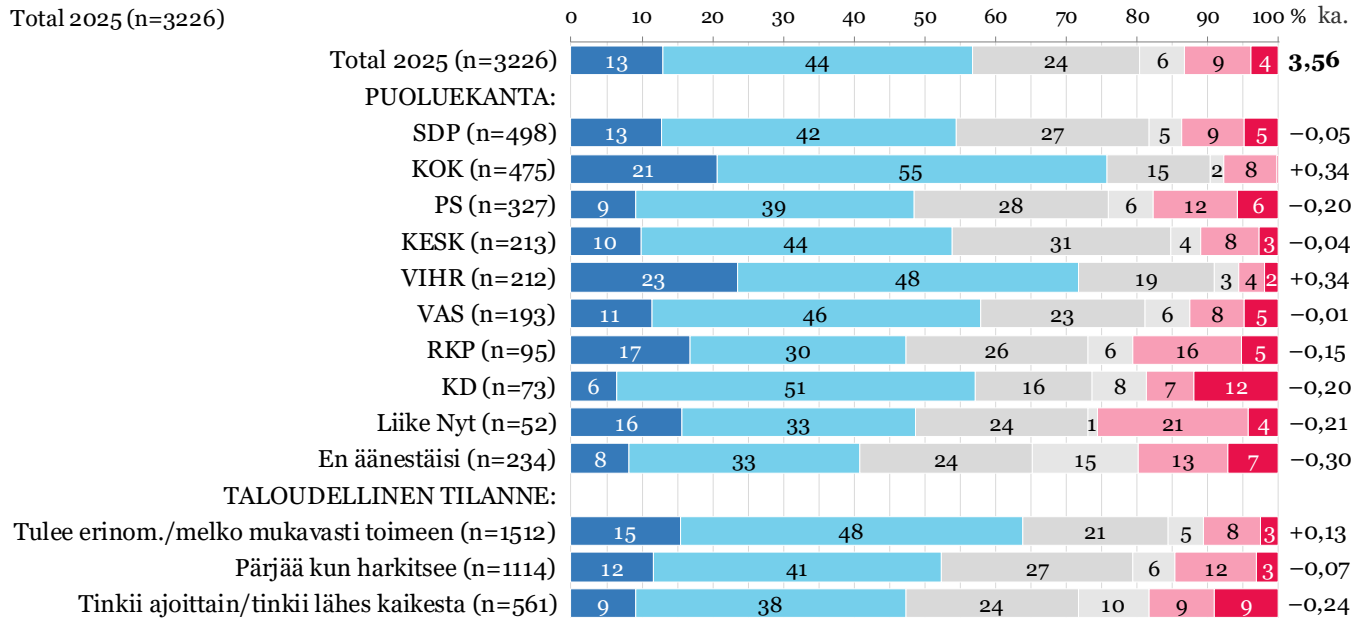
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Terveysteknologiat tukevat ennakoivaa terveydenhoitoa

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (4/4)

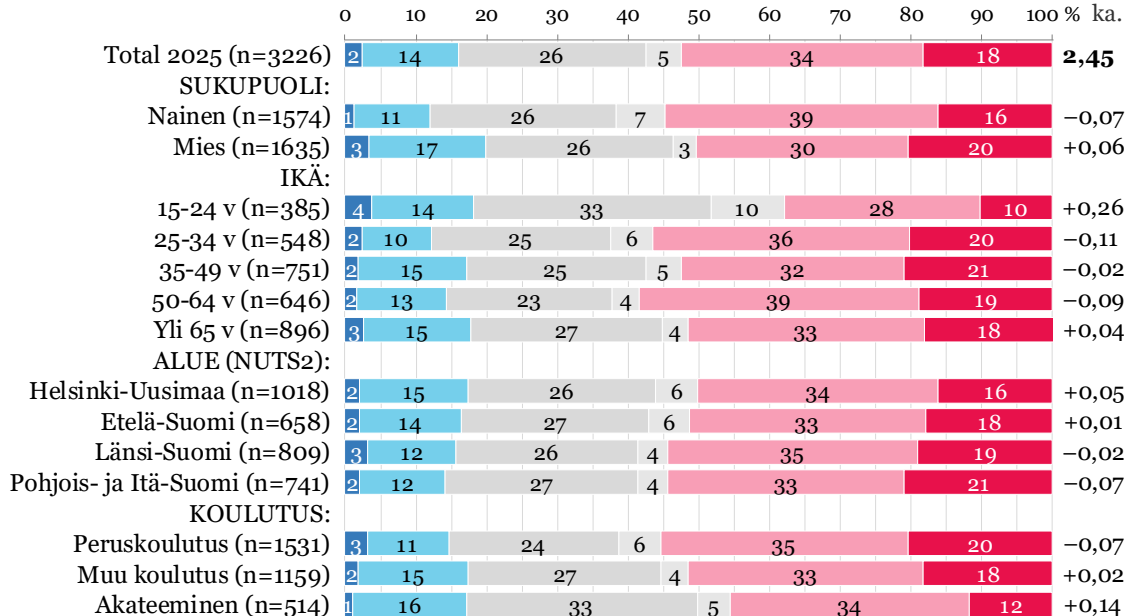
- Ihmisistä kerätään entistä enemmän dataa (1/2)

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Ihmisistä kerätään entistä enemmän dataa

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Teknologian kehitys (4/4)

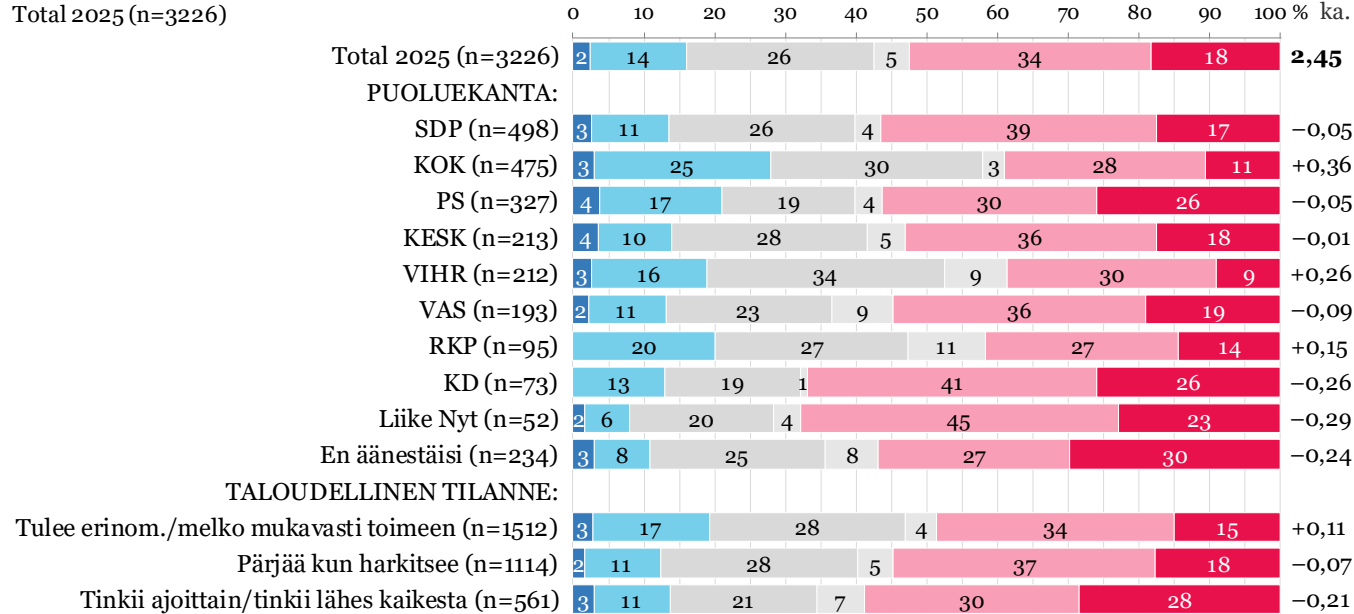
- Ihmisistä kerätään entistä enemmän dataa (2/2)

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Ihmisistä kerätään entistä enemmän dataa

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

8. Talouden kestävyuden vaikutus omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä

Suomen talouskasvun jatkuminen heikkona arvioidaan oman elämän ja hyvinvoinnin kannalta kriittisimmäksi kehityskuluksi. Peräti 79 % arvioi sen vaikuttavan erittäin tai jossain määrin kielteisesti asiaan.

Myönteisin arvio oman hyvinvoinnin kannalta saadaan suomalaisten innovaatioiden luomasta kasvusta, 69 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi.

Seuraavaksi myönteisemmin vaikuttaa Suomessa olevat hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä (57 %) ja se, että työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista, 55 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai melko myönteiseksi.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

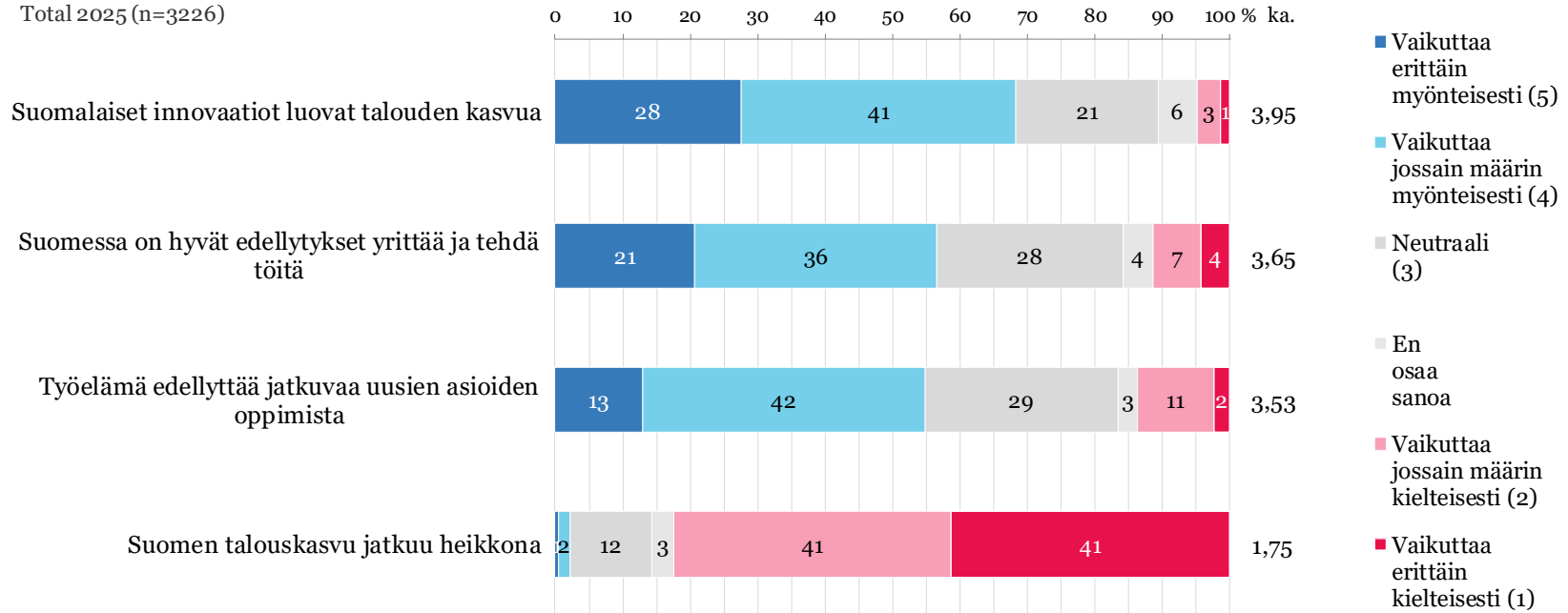
Talouden kestävyys

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (1/4)

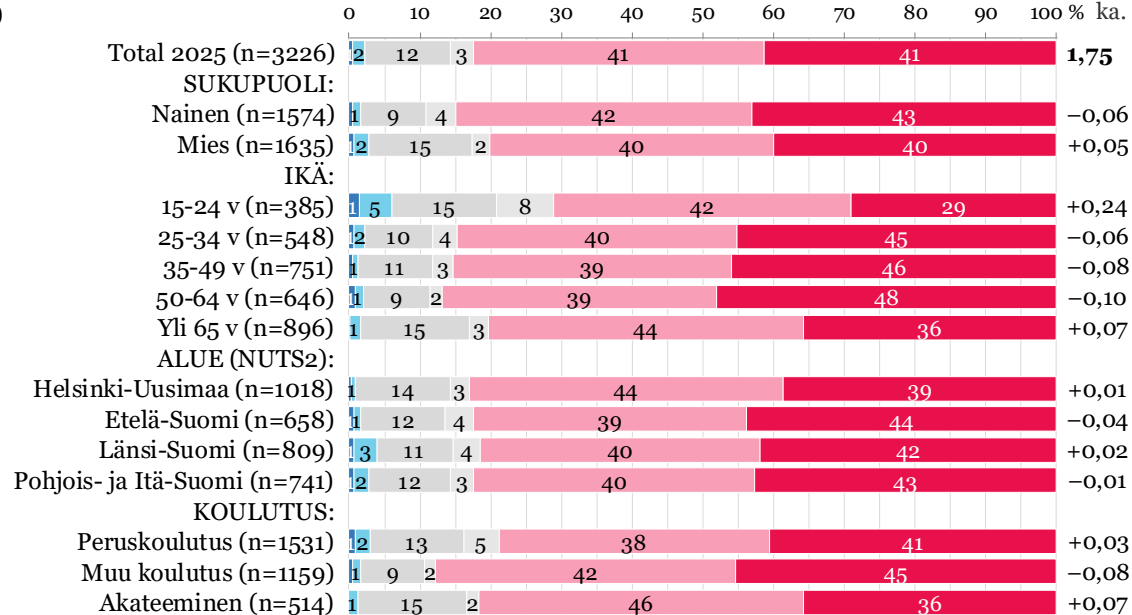
- Suomen talouskasvu jatkuu heikkona (1/2)

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Suomen talouskasvu jatkuu heikkona

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (1/4)

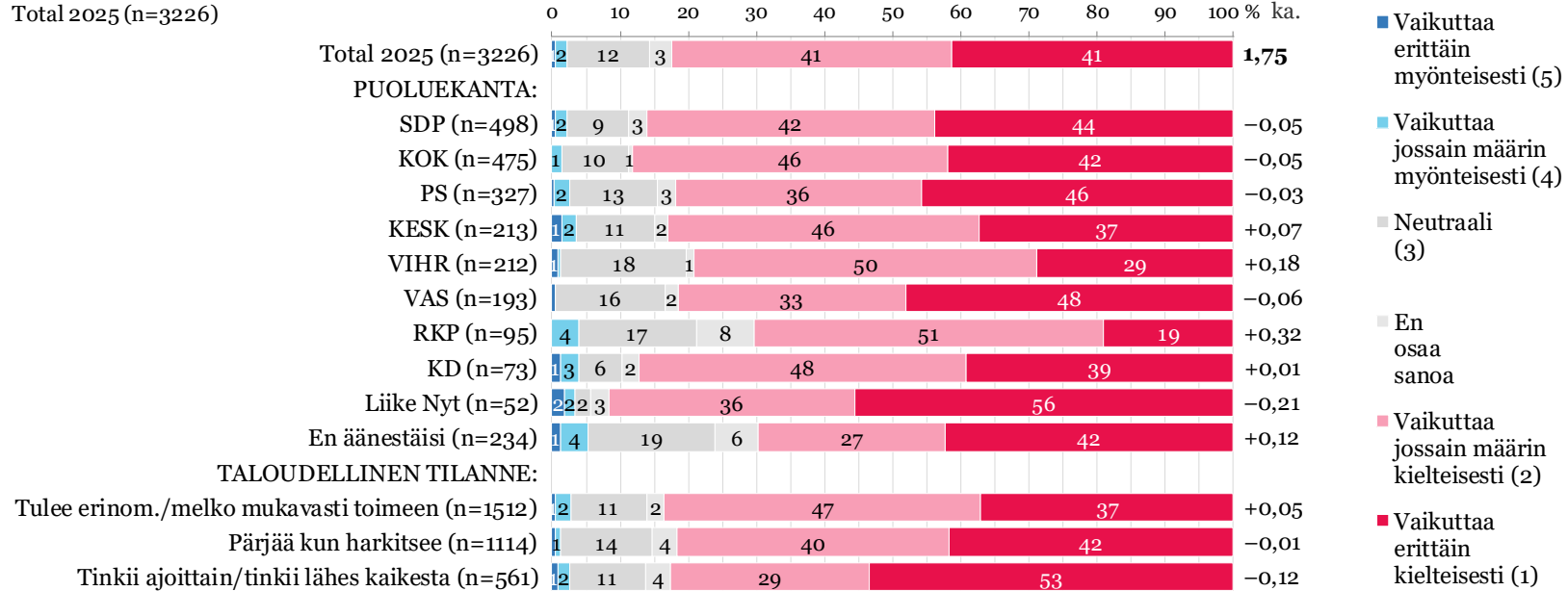
- Suomen talouskasvu jatkuu heikkona (2/2)

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Suomen talouskasvu jatkuu heikkona

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (2/4)

- Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua (1/2)

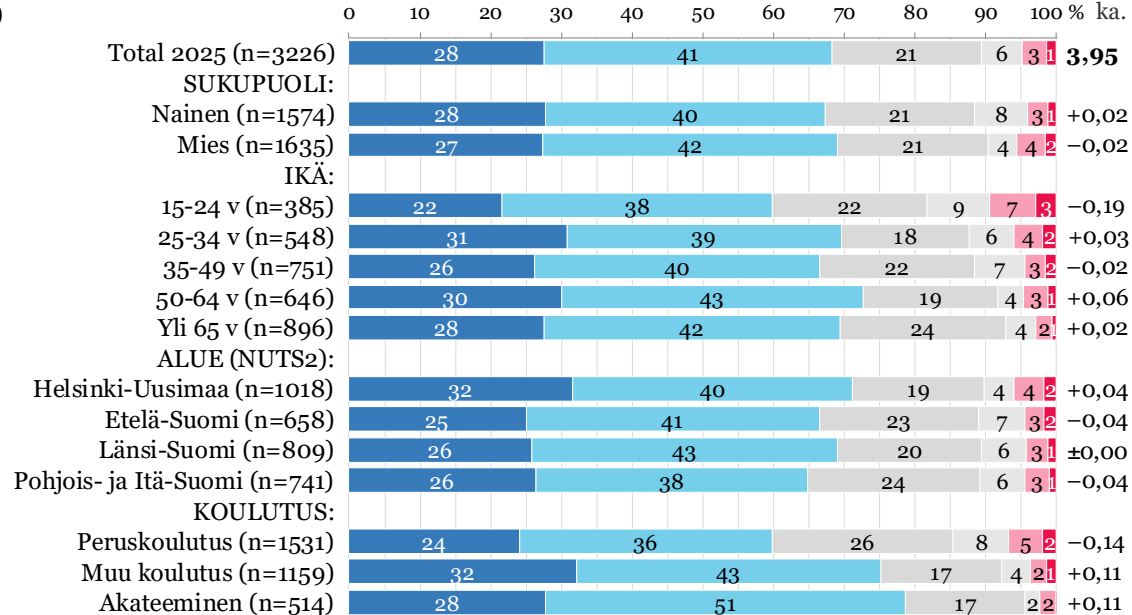
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (2/4)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

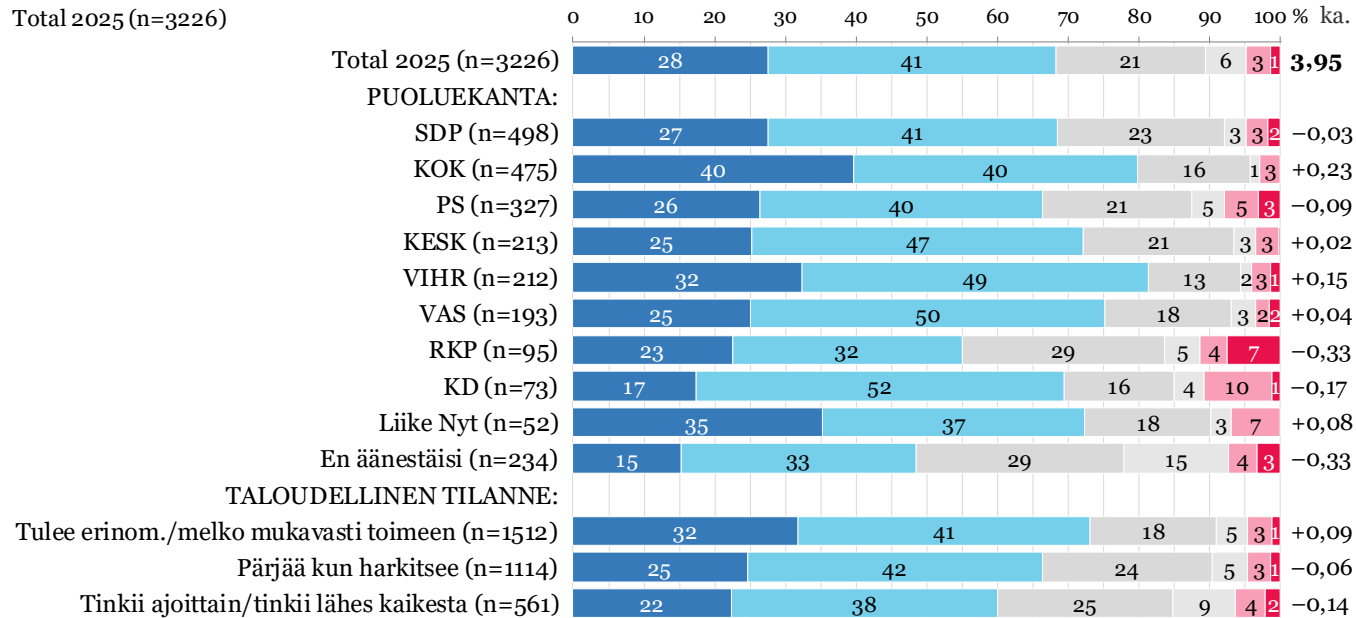
- Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua (2/2)

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajäniteellä?

Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (3/4)

- Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä (1/2)

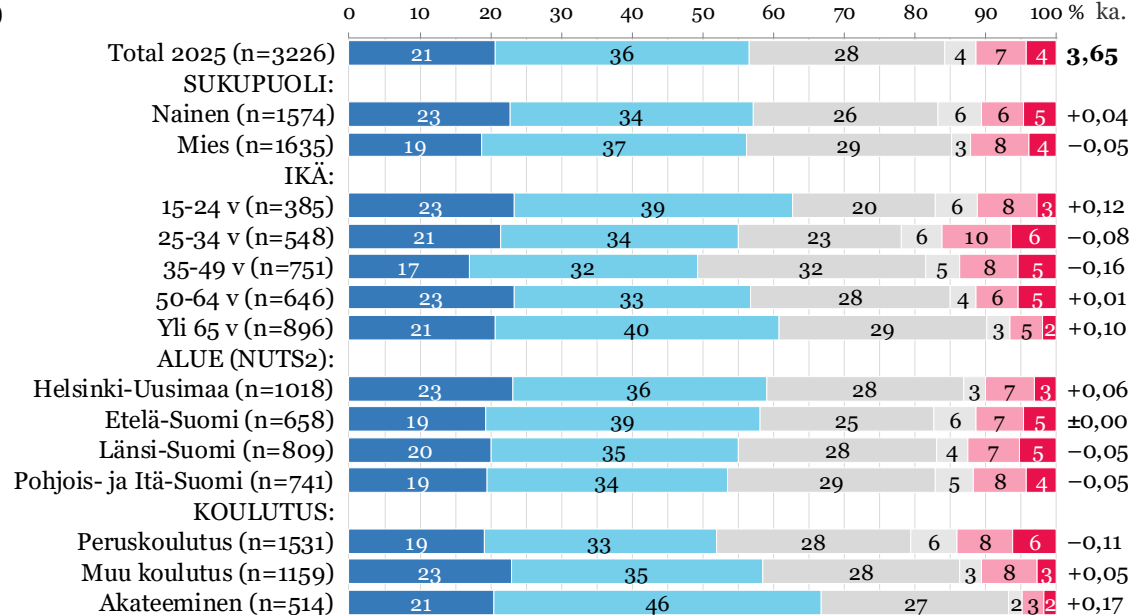
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (3/4)

- Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä (2/2)

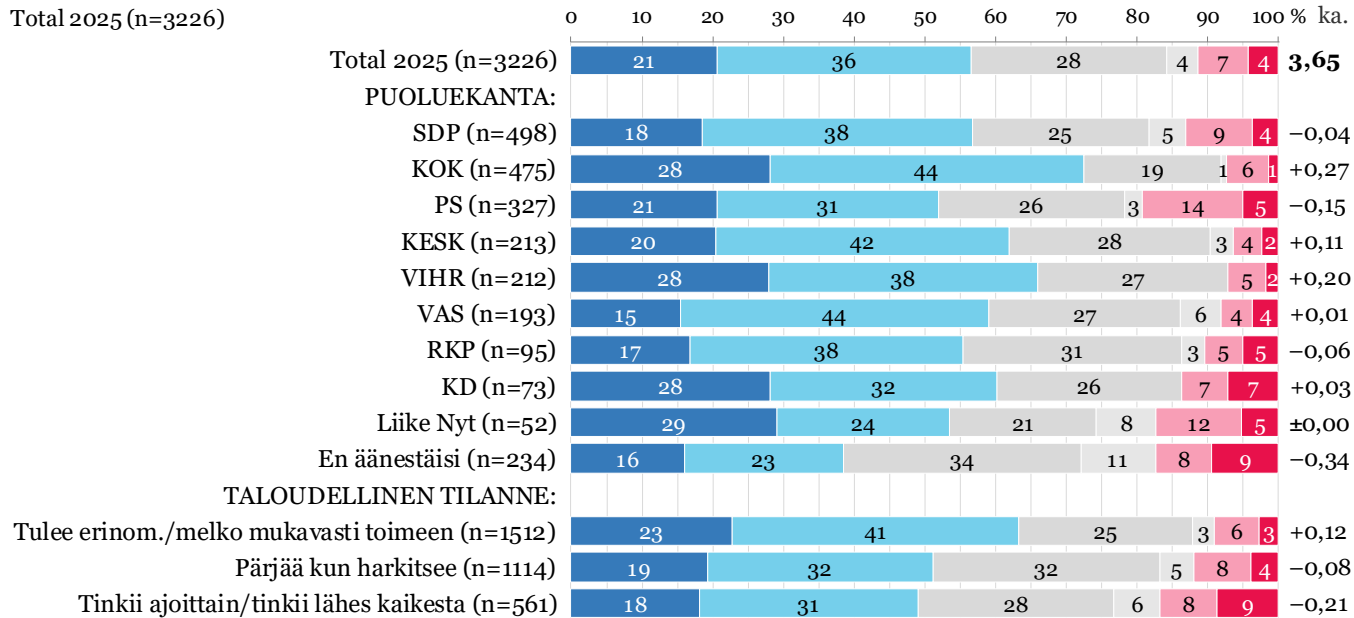
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (4/4)

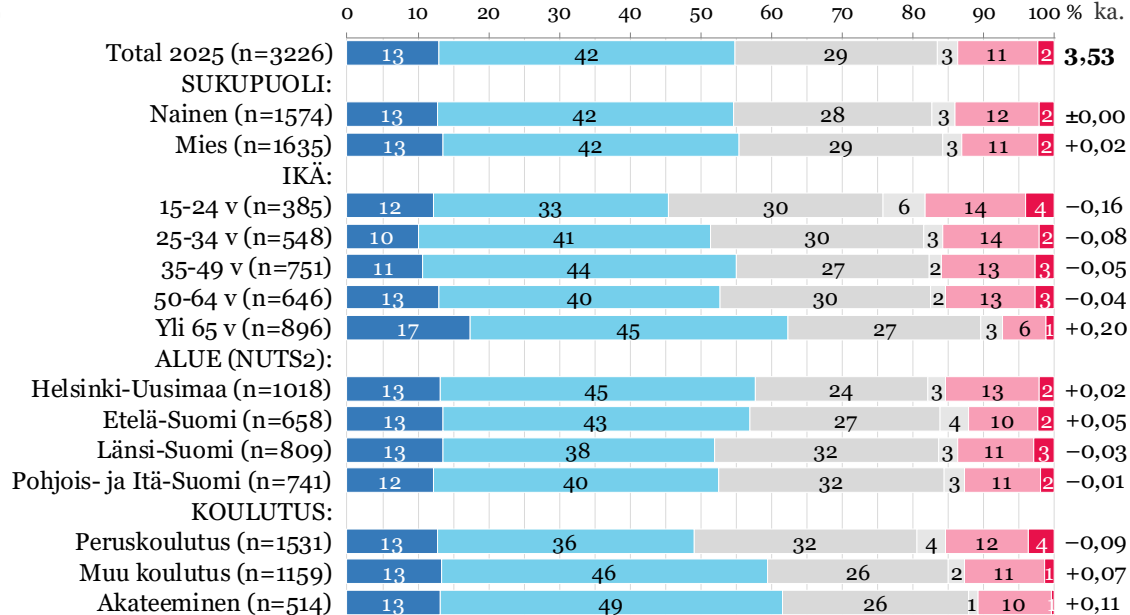
- Työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista (1/2)

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Talouden kestävyys (4/4)

- Työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista (2/2)

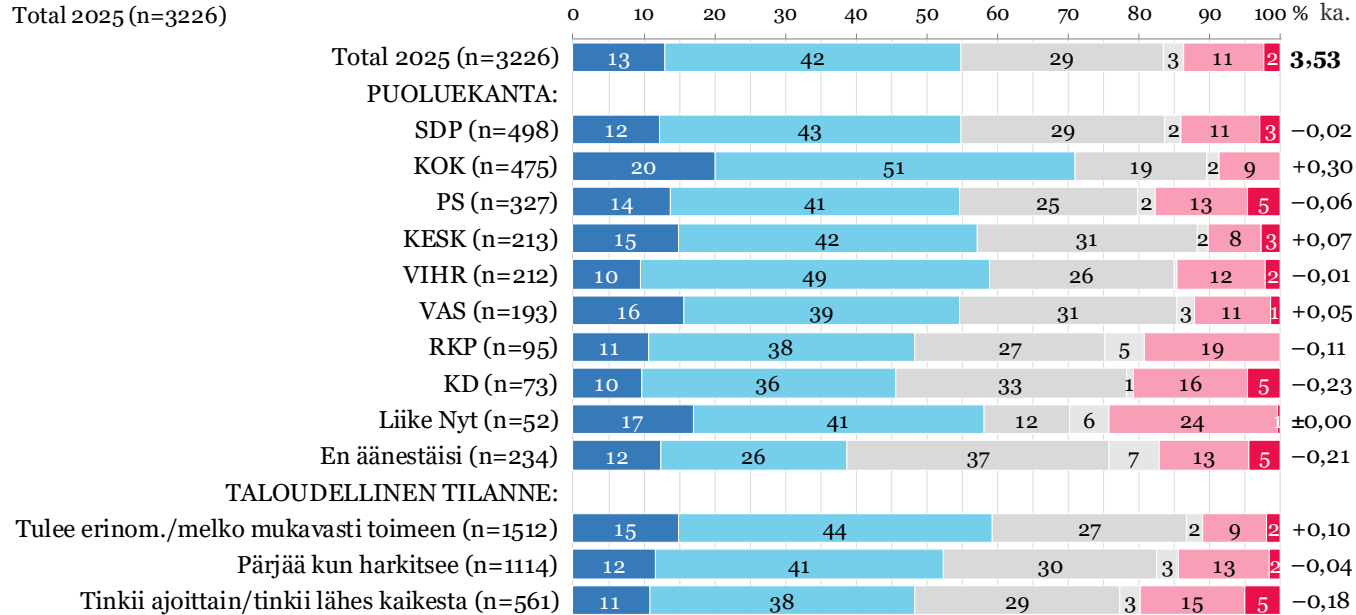
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TALOUDEN KESTÄVYYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Työelämä edellyttää jatkuvaa uusien asioiden oppimista

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

8. Demokratian tilan vaikutus omaan elämään ja hyvinvointiin 10 vuoden aikajänteellä

Luottamuksen heikkeneminen päätöksentekoon arvioidaan oman hyvinvoinnin ja elämän kannalta kriittisimmäksi kehityskuluksi. Peräti 78 % arvioi sen vaikuttavan erittäin tai jossain määrin kielteisesti.

Seuraavaksi kielteisemmiksi arvioidaan tunnepohjaisen vastakkainasettelun lisääntyminen politiikassa (73 %) sekä se, että demokratian asema länsimaissa on koetuksella (68 %).

Myönteisin arvio oman elämän ja hyvinvoinnin saadaan datan käyttämisestä enemmän päätöksenteon tukena, 49 % arvioi tämän vaikutuksen erittäin tai jossain määrin myönteiseksi.

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

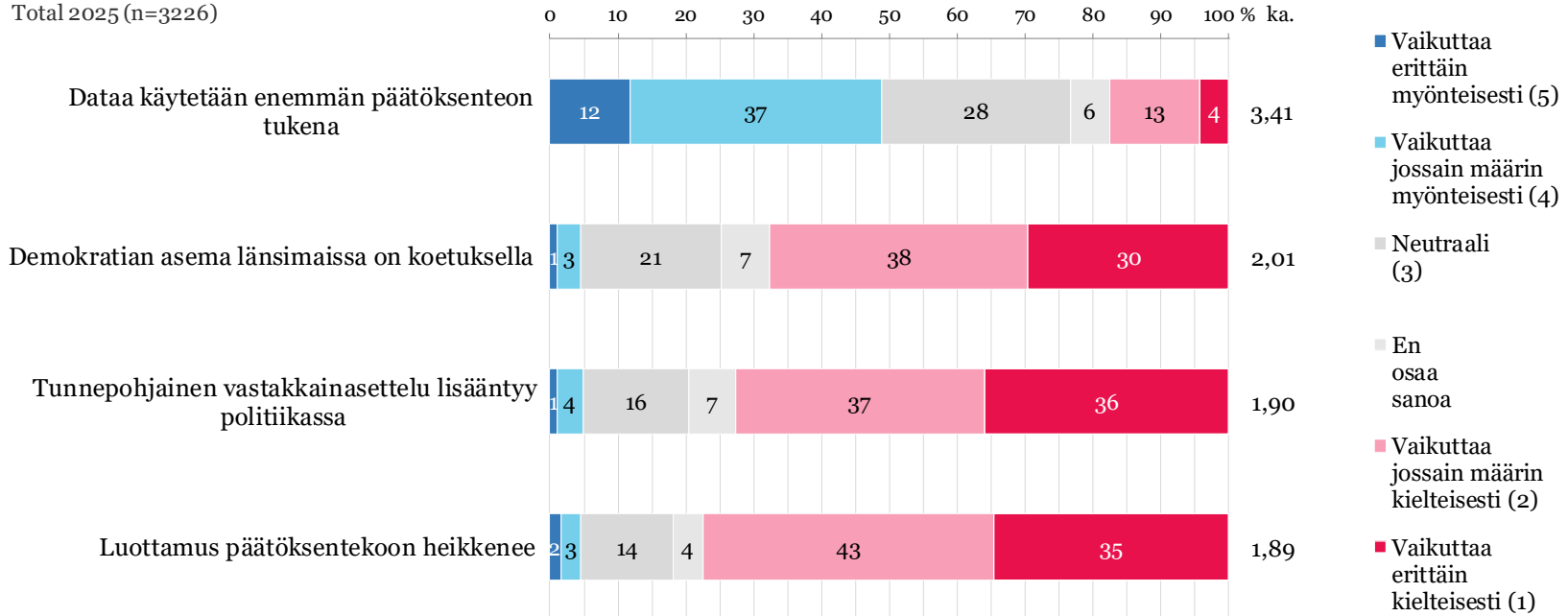
Demokratian tila

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (1/4)

- Dataa käytetään enemmän päätöksenteon tukena (1/2)

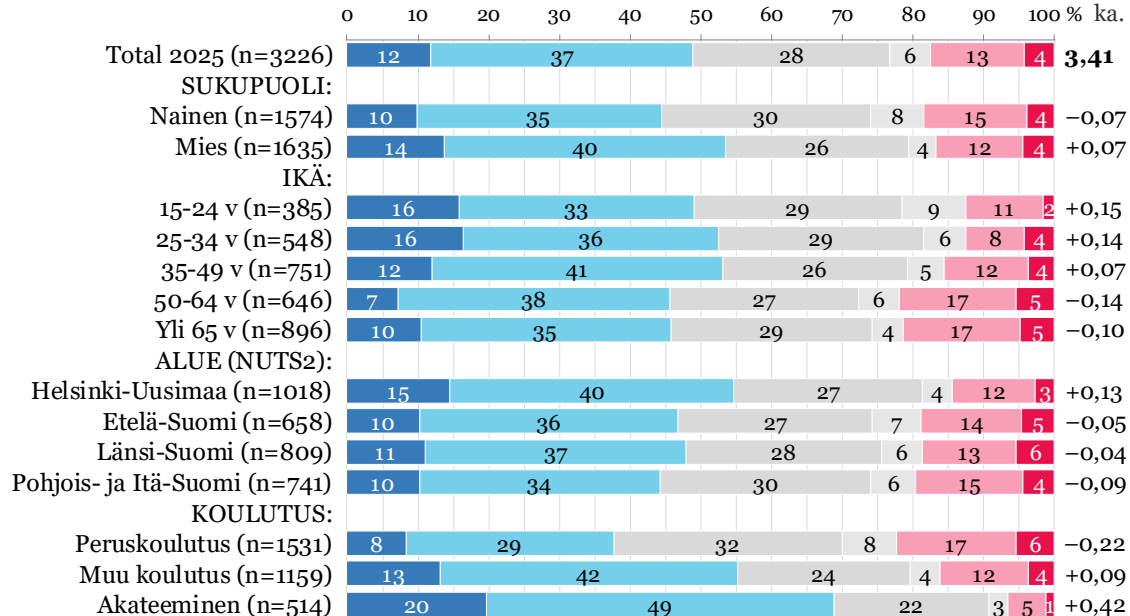
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Dataa käytetään enemmän päätöksenteon tukena

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (1/4)

- Dataa käytetään enemmän päätöksenteon tukena (2/2)

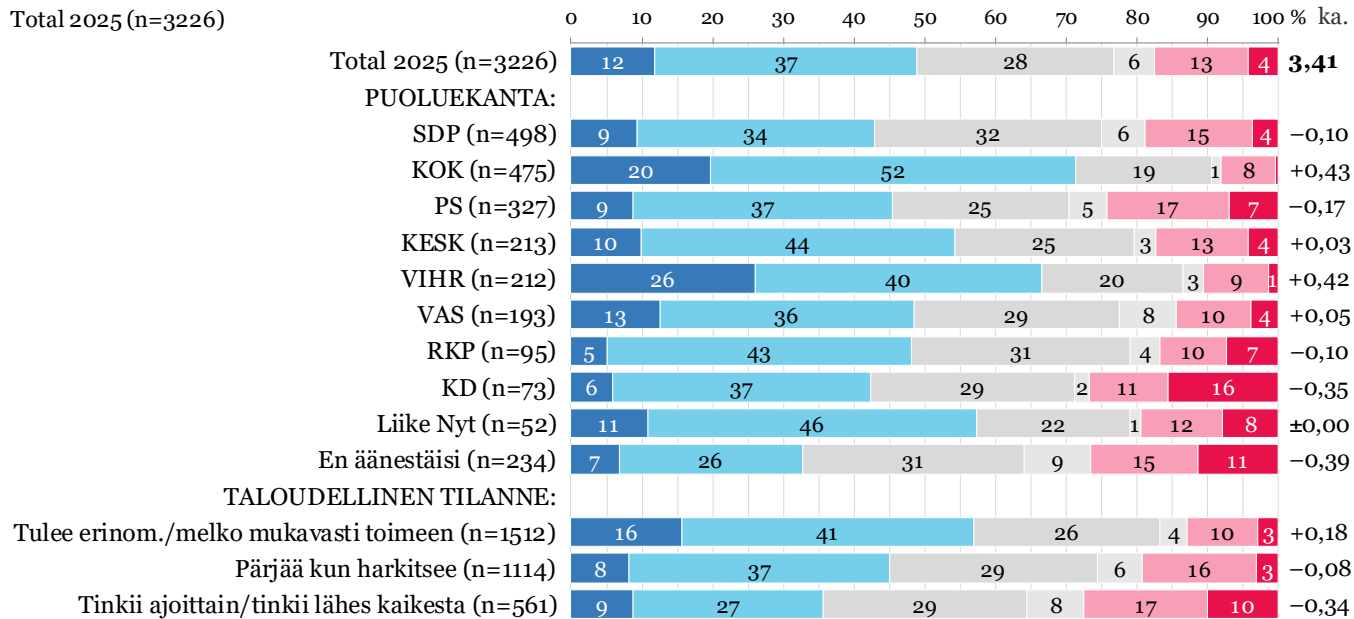
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Dataa käytetään enemmän päätöksenteon tukena

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (2/4)

- Demokratian asema länsimaissa on koetuksella (1/2)

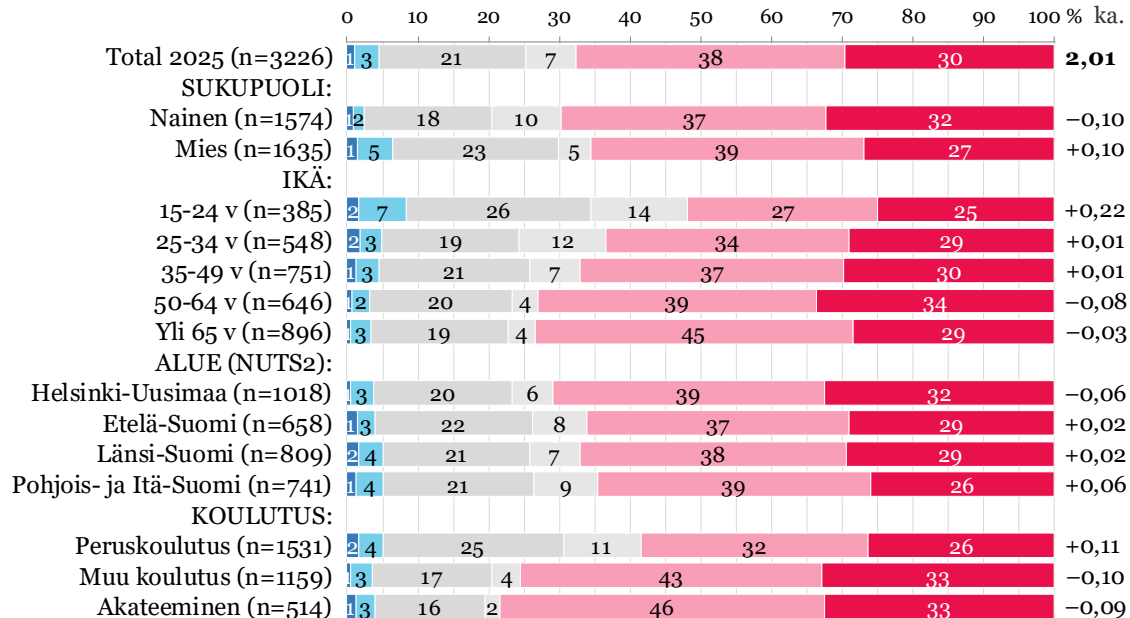
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Demokratian asema länsimaissa on koetuksella

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (2/4)

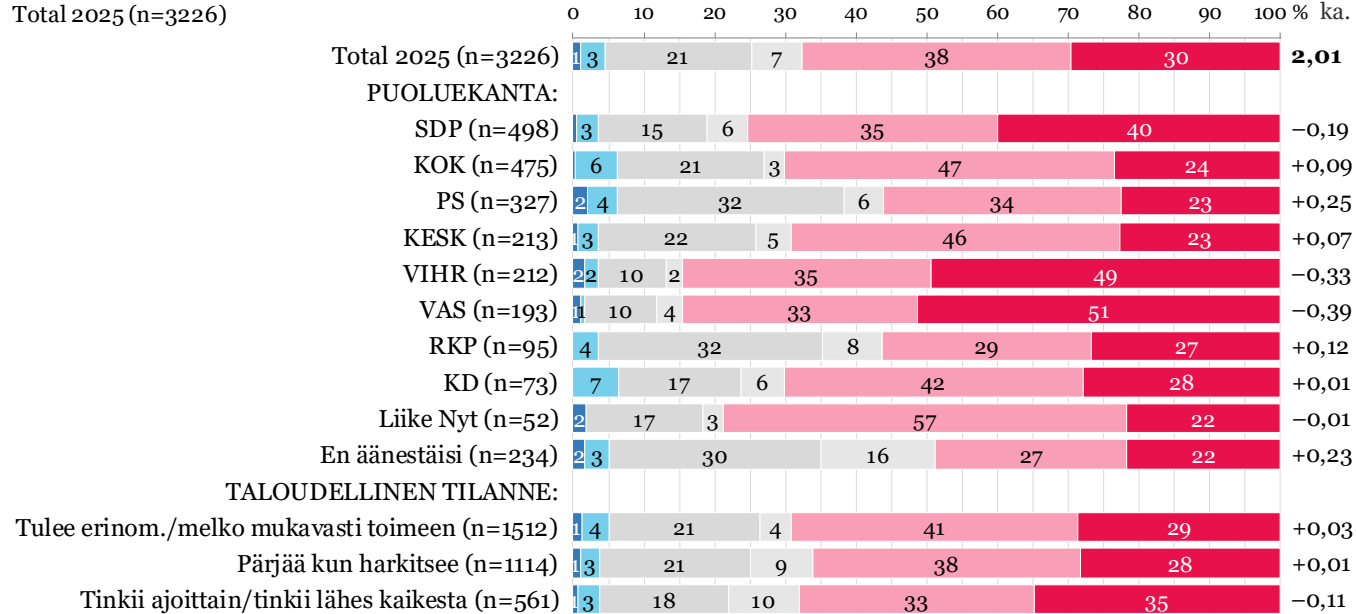
- Demokratian asema länsimaissa on koetuksella (2/2)

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Demokratian asema länsimaissa on koetuksella

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (3/4)

- Tunnepohjainen vastakkainasettelu lisääntyy politiikassa (1/2)

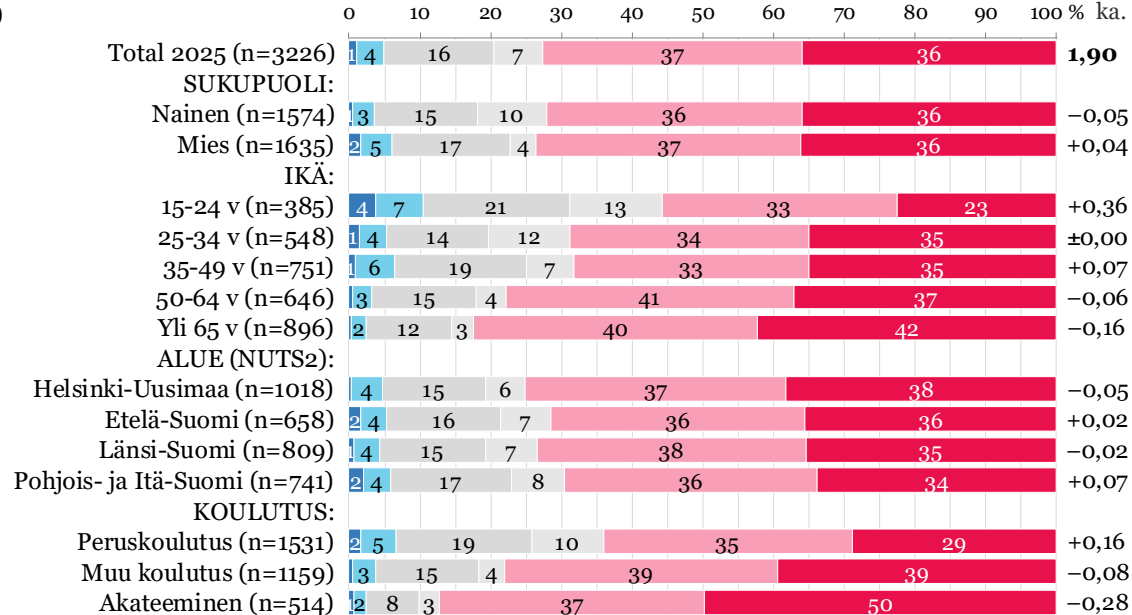
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Tunnepohjainen vastakkainasettelu lisääntyy politiikassa

Total 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (3/4)

- Tunnepohjainen vastakkainasettelu lisääntyy politiikassa (2/2)

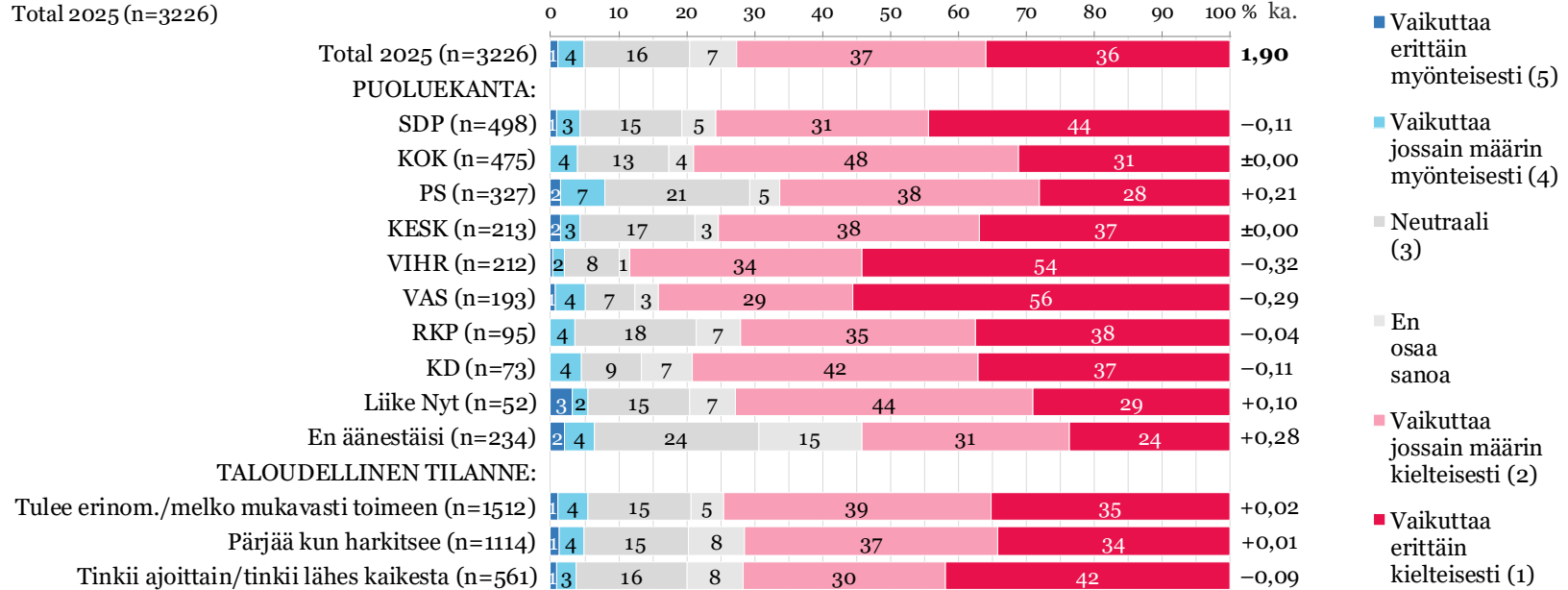
TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Tunnepohjainen vastakkainasettelu lisääntyy politiikassa

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (4/4)

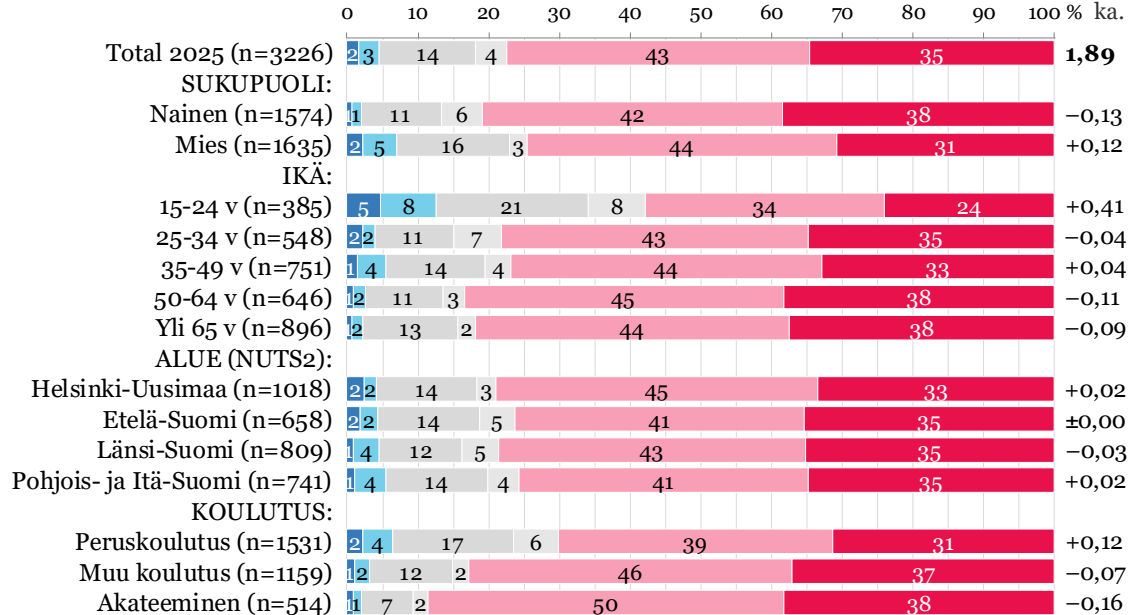
- Luottamus päätöksentekoon heikkenee (1/2)

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajännteellä?

Luottamus päätöksentekoon heikkenee

Total 2025 (n=3226)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (4/4)

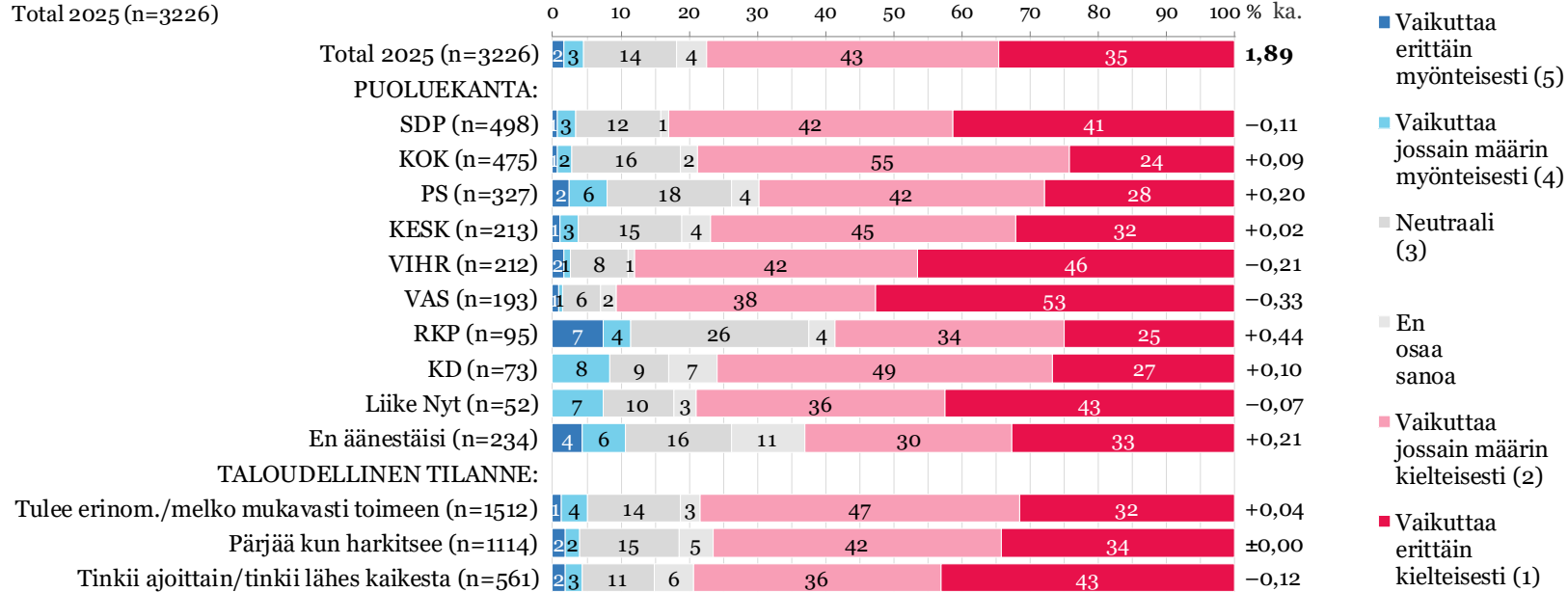
- Luottamus päätöksentekoon heikkenee (2/2)

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Luottamus päätöksentekoon heikkenee

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

9. Suomen tulevaisuuden suunta

Kun vastaajat arvioivat eri tahojen vaikutusta Suomen tulevaisuuden suuntaan, selvästi tärkeimmiksi toimijoiksi arvioitiin valtiohallinto ja EU. Hieman yli 70 % arvioi näiden vaikuttavan erittäin paljon tai paljon.

Tämän jälkeen vaikuttavuusarvioissa seuraavaksi nousevat puolueet (62 %). Puolueiden jälkeen seuraaviksi toimijoiksi nousevat yritykset (44 %), tutkimus- ja oppilaitokset (41 %), työmarkkinatoimijat (36 %), kansalaiset (39 %) sekä kunnat ja kaupungit (34 %).

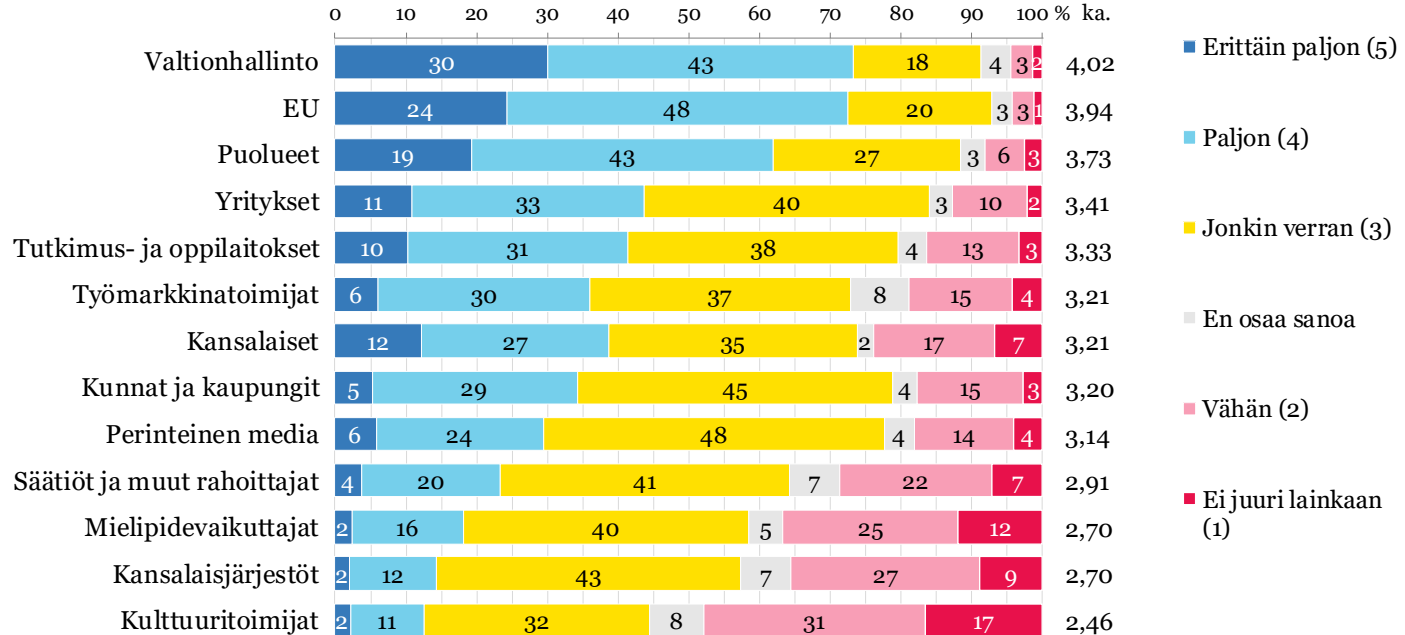
Selvästi vähiten vaikutusta arvioitiin olevan kulttuuritoimijoilla (13 %), kansalaisjärjestöillä (14 %) ja mielipidevaikuttajilla (18 %).

Valtionhallinnon vaikuttavuusarviot ovat vastaajaryhmittäin katsottuna varsin tasaiset, myös erot puoluekannan mukaisissa arvioissa ovat varsin maltillisia. Tilanne on sama arvioitaessa EU:n vaikuttavuutta, tosin nuorimmat vastaajat ovat asian suhteen epäilevämpiä kuin heitä vanhemmat vastaajaryhmät.

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan?

Mitkä seuraavista tahoista vaikuttavat eniten Suomen tulevaisuuden suuntaan?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

10. Arjen hyvinvointiisi seuraavien kymmenen vuoden aikana vaikuttavat asiat

Vastaajat arvioivat, mitkä asiat vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiin seuraavien 10 vuoden aikana. Kysytyistä asioista kaikkein vaikuttavimpia olivat oma/läheisten terveys, toimeentulo sekä turvallisuus ja turvallisuuden tunteminen.

Neljä viidestä suomalaisista arvioi näiden asioiden vaikuttavan oman arjen hyvinvointiin joko erittäin paljon tai paljon.

Seuraavaksi nousivat tärkeysjärjestyksessä sosiaaliset suhteet, merkityksellinen tekeminen ja luottamus tulevaisuuteen. Näissä vastaavat arviot sijoittuivat noin 60 % tasolle. Sen sijaan 22 % suomalaisista arvioi kulttuuritarjonnan eri muodoissaan vaikuttavan oman arjen hyvinvointiin seuraavien 10 vuoden aikana.

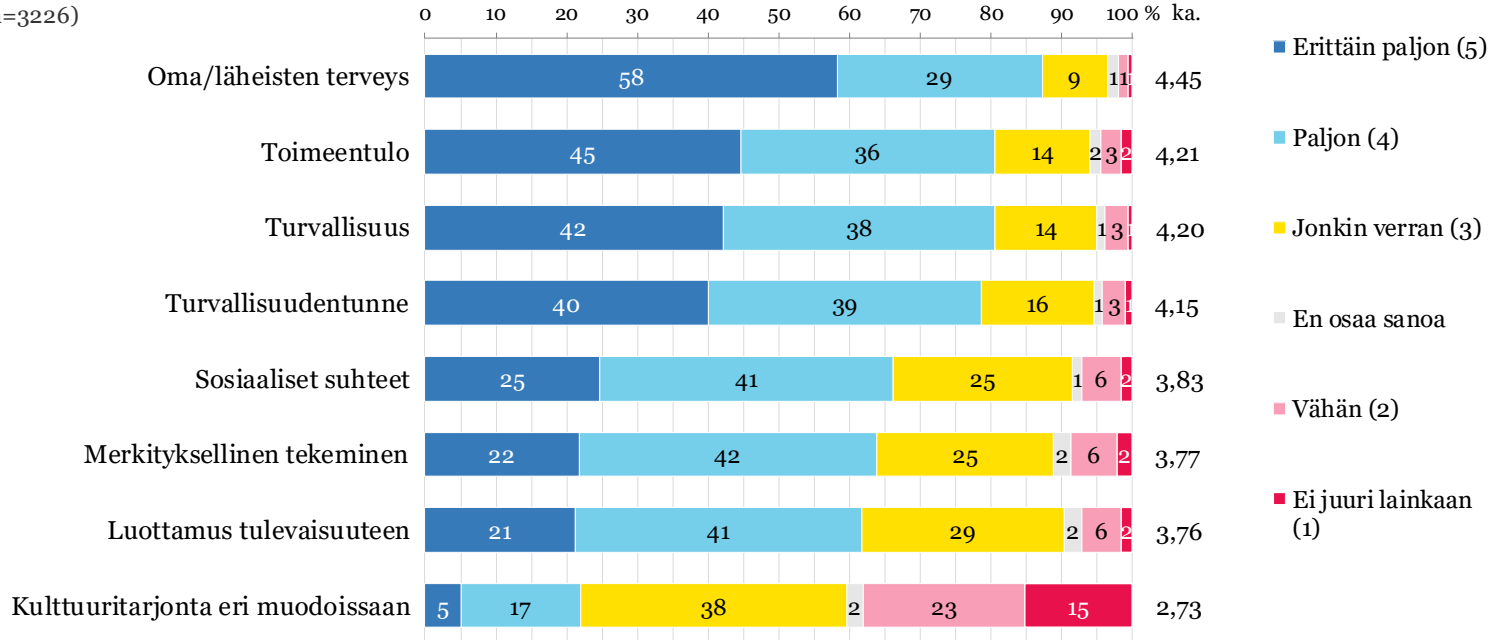
Naiset arvioivat oman/läheisten terveyden vaikuttavan omaan tulevaan hyvinvointiinsa selkeästi enemmän kuin miehet. Samoin mitä vanhemmasta vastaajasta on kyse, sitä merkityksellisempi tämän asian arvioitiin olevan.

Mitkä asiat vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiisi seuraavien 10 v. aikana?

OMA ARJEN HYVINVOINTI TULEVAISUUDESSA

Mitkä seuraavista asioista vaikuttavat eniten arjen hyvinvointiisi seuraavien kymmenen vuoden aikana?

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

11. Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana 1/2

Tärkeimmät asiat, joiden haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana liittyvät työpaikkojen syntymiseen ja työpaikkojen löytymiseen kaikille (48 %) sekä siihen, että lasten ja Nuorten hyvinvointi olisi parantunut (48 %).

Seuraavaksi nousevat hyvinvointivaltion säilyttämisessä onnistuminen (45 %) ja kansalaisten turvallisuuden säilyminen korkealla tasolla (44 %). Lähes yhtä tärkeiksi koetaan myös hyvinvointipalvelujen saatavuus kaikille (42 %) ja julkisen talouden saaminen tasapainoon velan ottoa hillitsemällä.

Kysytyistä asioista vähiten toivotuiksi arvioidaan uusien, demokraattisten toiminta- ja kuulemistapojen löytäminen (6 %), datan hyödyntämisen reiluus ja läpinäkyvyys sekä ihmisten luottamus digitaalisiin palveluihin (8 %) sekä se, että teknologian hyödyt jakautuvat tasaisesti ja tasa-arvoisesti (9 %).

Työpaikkojen syntyminen ja töiden löytyminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantuminen koetaan nyt selvästi tärkeämmäksi kuin aikaisemmin. Eniten laskua tärkeysarvioissa vuoteen 2023 verrattuna on tapahtunut jätteiden kasvavan määrän pysäyttämässä, pandemioihin varautumisessa sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämässä.

Tärkeiden asioiden saamat valinnat riippuvat voimakkaasti vastaajan sukupuolesta, mutta myös iästä ja koulutuksesta.

Alue- ja kuntavaaleissa äänestämistä mietittäessä tärkeimmiksi asioiksi nousevat pitkälle samat asiat kuin ne, joiden halutaan nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana.

Ehdokkaan valintaan vaikuttavat asioiden yleistä toivottavuutta vähemmän ilmaston lämpenemisen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen, jätteiden määrän kasvun pysäyttäminen sekä se, että lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen.

Myös vaalien äänestyspäätöksen mietinnässä tärkeiden asioiden saamat valinnat riippuvat varsin voimakkaasti vastaajan sukupuolesta, iästä ja koulutuksesta. Äänestyspäätöstä mietittäessä tärkeiden asioiden saamat valinnat riippuvat osin erittäin voimakkaasti vastaajan puoluekannasta.

Arvioissa on niiden vastaajien %-osuus, jotka valitsivat asian viiden tärkeimmän asian joukkoon.

11. Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana 2/2

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?

Voit valita enintään viisi asiaa.

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

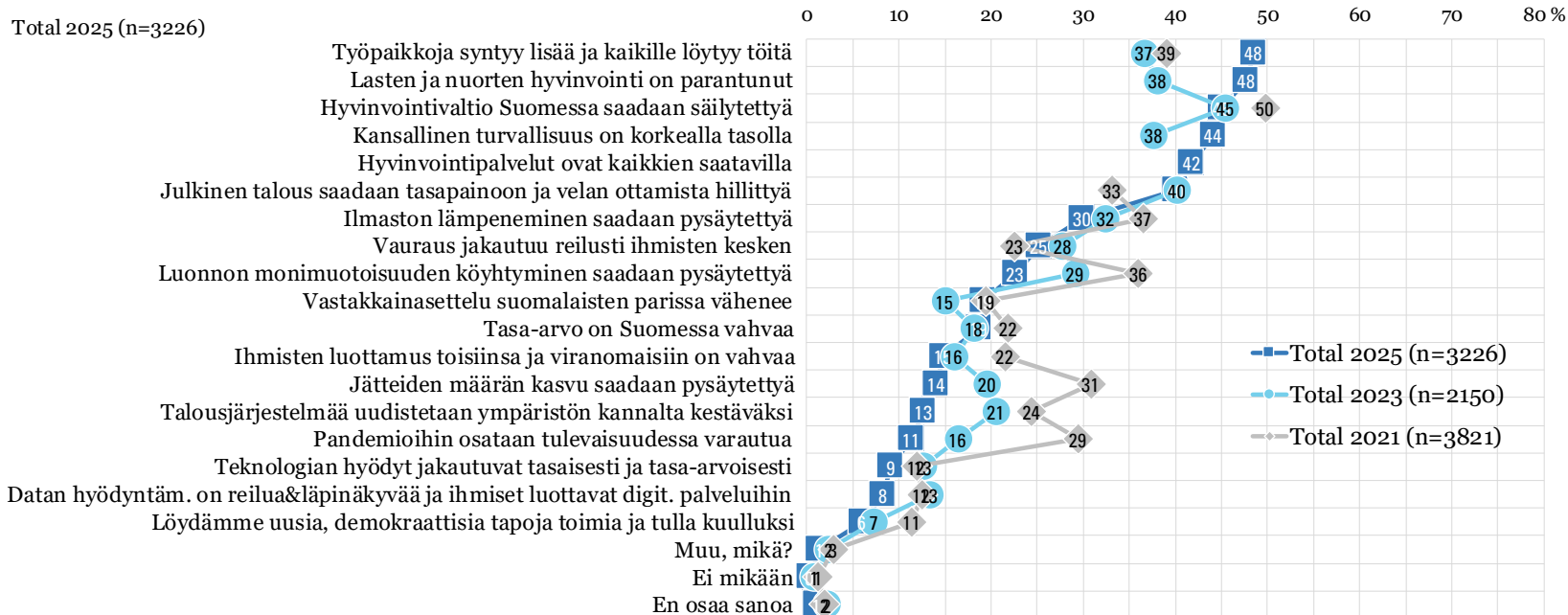
Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

Vuosivertailu

YHTEISKUNNALLISET
TAVOITTEET

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?
Voit valita enintään viisi asiaa.

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana (1/2)

YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

Tilastollisesti merkitsevä ero muuhun aineistoon (95 % luottamustaso)

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana? Voit valita enintään viisi asiaa. %	TOTAL	Sukupuoli		Ikä					Alue (NUTS2)				Koulutus		
	Total 2025 (n=3226)	Mies (n=1635)	Nainen (n=1574)	15-24 v (n=385)	25-34 v (n=548)	35-49 v (n=751)	50-64 v (n=646)	Yli 65 v (n=896)	Länsi-Suomi (n=809)	Helsinki-Uusimaa (n=1018)	Etelä-Suomi (n=658)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=741)	Peruskoulutus (n=1531)	Muu koulutus (n=1159)	Akateeminen (n=514)
Työpaikkoja syntyy lisää ja kaikille löytyy töitä	48	47	50	47	52	47	50	47	53	43	51	50	51	50	41
Lasten ja nuorten hyvinvointi on parantunut	48	40	56	50	57	54	45	38	50	47	48	47	50	49	41
Hyvinvointivaltio Suomessa saadaan säilytettyä	45	44	46	45	47	44	46	44	47	44	46	44	43	47	47
Kansallinen turvallisuus on korkealla tasolla	44	46	43	29	41	46	48	48	46	44	44	42	39	47	52
Hyvinvointipalvelut ovat kaikkien saatavilla	42	35	49	29	38	41	46	47	47	32	44	48	46	42	31
Julkinen talous saadaan tasapainoon ja velan ottamista hillittyä	40	43	37	33	39	38	38	47	39	40	40	41	37	43	41
Ilmaston lämpeneminen saadaan pysäytettyä	30	27	33	30	31	28	29	32	27	34	31	26	25	32	42
Vauraus jakautuu reilusti ihmisten kesken	25	25	25	20	21	29	28	24	26	22	26	28	26	25	21
Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen saadaan pysäytettyä	23	19	26	16	24	23	25	23	19	27	25	19	20	24	27
Vastakkainasettelu suomalaisten parissa vähenee	19	22	16	10	18	21	20	22	18	20	20	19	15	22	24
Tasa-arvo on Suomessa vahvaa	19	16	22	32	26	17	12	15	18	21	17	18	19	20	15
Ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin on vahvaa	15	16	13	15	12	14	16	16	16	15	14	14	16	14	14
Jätteiden määrän kasvu saadaan pysäytettyä	14	13	16	13	11	12	17	16	14	15	14	13	14	14	15
Talousjärjestelmää uudistetaan ympäristön kannalta kestäväksi	13	11	14	12	15	11	13	12	9	17	12	11	10	13	19
Pandemioihin osataan tulevaisuudessa varautua	11	13	10	9	10	8	12	15	12	8	13	14	13	10	10
Teknologian hyödyt jakautuvat tasaisesti ja tasa-arvoisesti	9	13	5	9	9	10	8	9	10	9	8	9	8	10	12
Datan hyödyntäm. on reilua&läpinäkävää ja ihmiset luottavat digit. palveluihin	8	11	6	9	10	8	7	8	7	10	8	7	6	9	14
Löydämme uusia, demokraattisia tapoja toimia ja tulla kuulluksi	6	6	6	9	7	5	5	6	5	8	4	6	6	5	8
Muu, mikä?	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	1	2	2
Ei mikään	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
En osaa sanoa	1	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1	1	2	0	0

Kaikki vastaajat

SITRA

Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana (2/2)

YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

Tilastollisesti merkitsevä ero muuhun aineistoon (95 % luottamustaso)

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana? Voit valita enintään viisi asiaa.	TOTAL	Puoluekanta								Taloudellinen tilanne				
	Total 2025 (n=3226) %	SDP (n=498)	KOK (n=475)	PS (n=327)	KESK (n=213)	VIHR (n=212)	VAS (n=193)	RKP (n=95)	KD (n=73)	Liike Nyt (n=52)	En äänestäisi (n=234)	Tulee erinom./ melko mukavasti toimeen (n=1512)	Pärjää kun harkitsee (n=1114)	Tinkii ajoittain/ tinkii lähes kaikesta (n=561)
Työpaikkoja syntyy lisää ja kaikille löytyy töitä	48	47	58	61	51	28	34	56	51	40	44	48	52	43
Lasten ja nuorten hyvinvointi on parantunut	48	49	42	47	47	47	54	33	52	41	39	47	47	50
Hyvinvointivaltio Suomessa saadaan säilytettyä	45	49	43	43	47	51	46	41	63	37	37	44	47	45
Kansallinen turvallisuus on korkealla tasolla	44	39	57	55	48	29	21	49	55	50	37	46	45	38
Hyvinvointipalvelut ovat kaikkien saatavilla	42	51	28	34	41	29	53	36	48	37	46	36	44	54
Julkinen talous saadaan tasapainoon ja velan ottamista hillittyä	40	26	66	55	43	14	15	36	56	31	32	44	39	32
Ilmaston lämpeneminen saadaan pysäytettyä	30	35	27	13	28	61	48	31	18	31	23	33	27	27
Vauraus jakautuu reilusti ihmisten kesken	25	36	8	18	22	29	46	28	22	23	38	21	25	37
Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen saadaan pysäytettyä	23	24	19	13	20	45	37	18	5	20	21	22	23	22
Vastakkainasettelu suomalaisten parissa vähenee	19	24	18	16	29	25	20	9	33	15	10	19	19	20
Tasa-arvo on Suomessa vahvaa	19	25	15	10	18	25	35	16	15	17	16	20	18	18
Ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin on vahvaa	15	16	19	20	20	8	7	12	14	17	12	16	14	13
Jätteiden määrän kasvu saadaan pysäytettyä	14	13	12	16	13	17	13	3	10	37	15	13	14	16
Talousjärjestelmää uudistetaan ympäristön kannalta kestäväksi	13	10	11	4	8	39	24	19	9	8	9	13	12	14
Pandemioihin osataan tulevaisuudessa varautua	11	13	12	13	13	3	6	9	10	8	11	11	11	11
Teknologian hyödyt jakautuvat tasaisesti ja tasa-arvoisesti	9	8	13	10	7	9	8	18	2	11	8	11	8	7
Datan hyödyntäm. on reilua&läpinäkyvää ja ihmiset luottavat digit. palveluihin	8	7	15	11	6	5	5	11	4	5	8	10	6	7
Löydämme uusia, demokraattisia tapoja toimia ja tulla kuulluksi	6	6	6	6	4	6	12	8	3	10	4	6	7	5
Muu, mikä?	1	1	2	2	1	0	0	2	3	6	2	1	1	2
Ei mikään	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
En osaa sanoa	1	1	0	0	0	1	0	0	0	2	3	1	1	1

Kaikki vastaajat

SITRA

15. Tärkeimmät asiat kun miettii ketä äänestää seuraavissa vaaleissa

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

Total 2025 (n=3226)

Kaikki vastaajat

- Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

- Tärkeimmät asiat kun miettii ketä äänestää seuraavissa vaaleissa

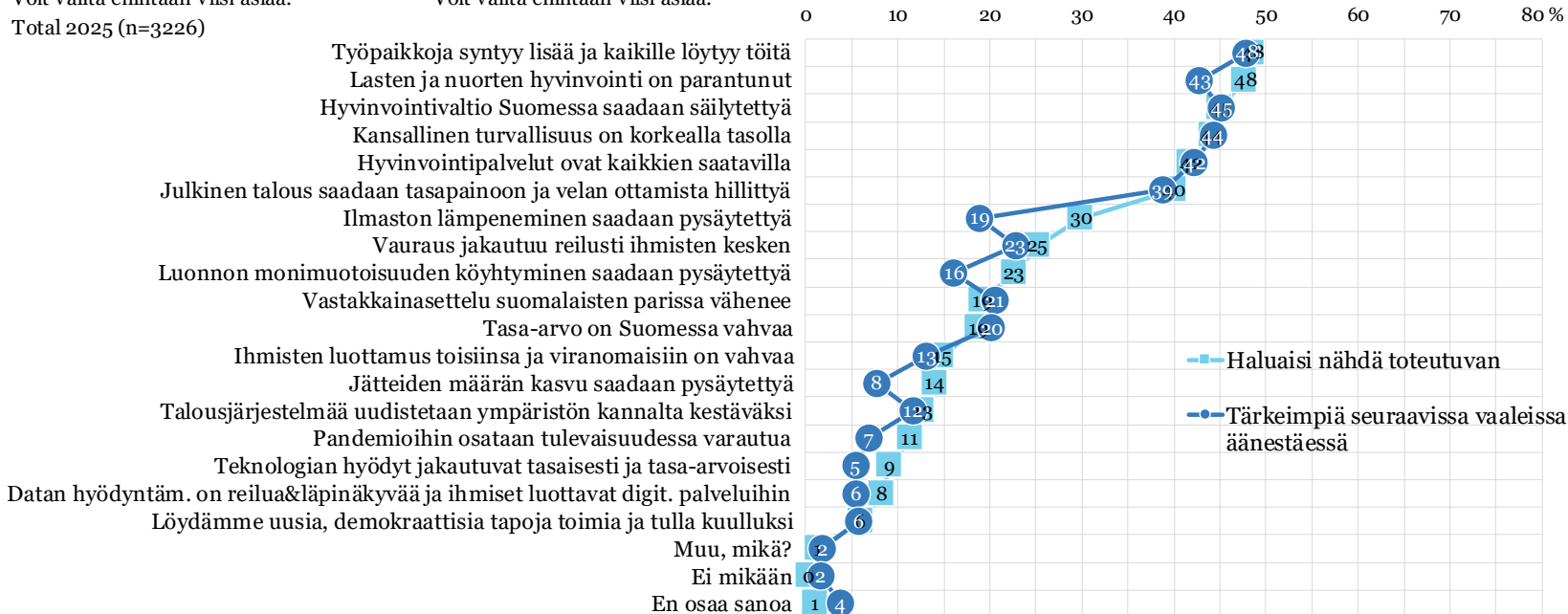
Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?

Voit valita enintään viisi asiaa.

Total 2025 (n=3226)

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa?

Voit valita enintään viisi asiaa.

Kaikki vastaajat

Tärkeimmät asiat kun mieltii ketä äänestää seuraavissa (eduskunta-/kunta)vaaleissa

Vuosivertailu

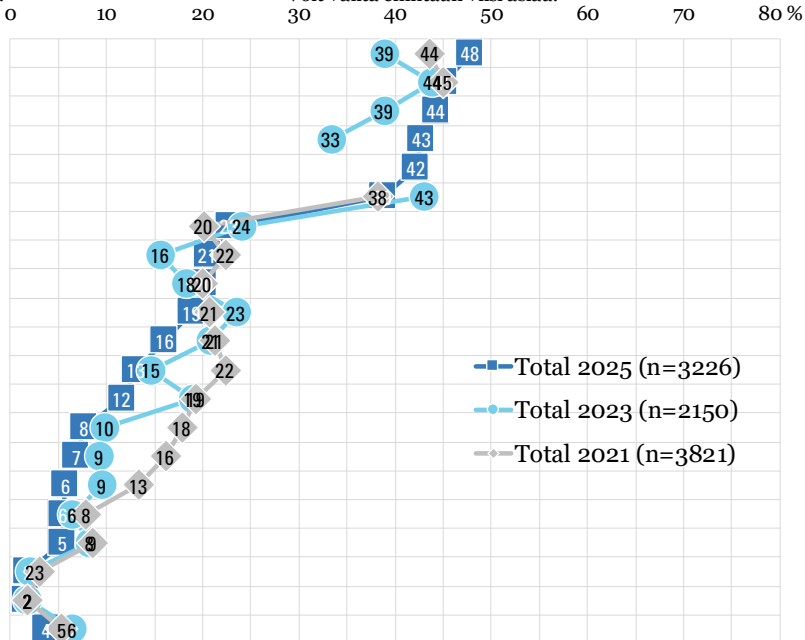
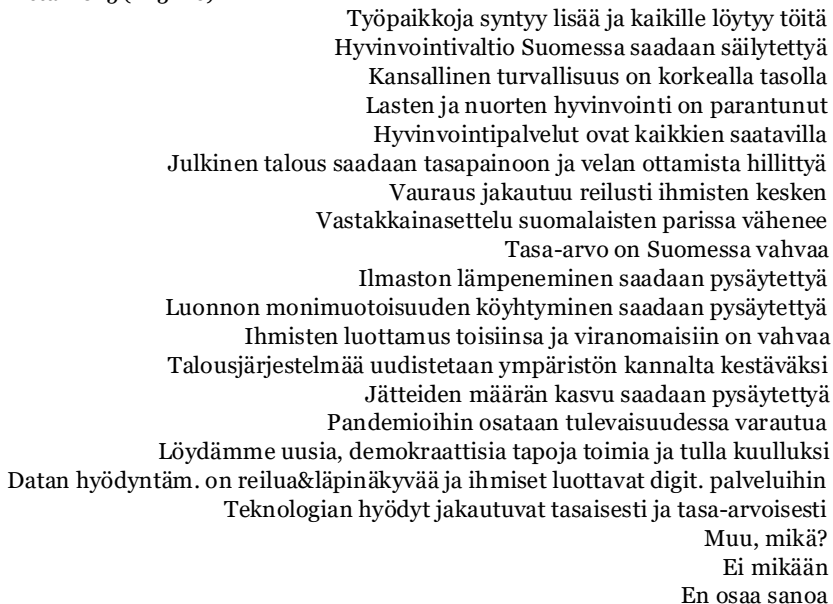
**YHTEISKUNNALLISET
TAVOITTEET**

2025: Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä mieltiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

Total 2025 (n=3226)

2023: Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä mieltiessäsi ketä äänestät seuraavissa EDUSKUNTAvaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

2021: Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä mieltiessäsi ketä äänestät seuraavissa KUNTAvaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

Kaikki vastaajat

SITRA

Tärkeimmät asiat kun mieltii ketä äänestää seuraavissa vaaleissa (1/2)

YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

Tilastollisesti merkitsevä ero muuhun aineistoon (95 % luottamustaso)

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa? Voit valita enintään viisi asiaa. %	TOTAL	Sukupuoli		Ikä					Alue (NUTS2)				Koulutus			
	Total 2025 (n=3226)	Mies (n=1635)	Nainen (n=1574)	15-24 v (n=385)	25-34 v (n=548)	35-49 v (n=751)	50-64 v (n=646)	Yli 65 v (n=896)	Länsi-Suomi (n=809)	Helsinki-Uusimaa (n=1018)	Etelä-Suomi (n=658)	Pohjois- ja Itä-Suomi (n=741)	Peruskoulutus (n=1531)	Muu koulutus (n=1159)	Akateeminen (n=514)	
Työpaikkoja syntyy lisää ja kaikille löytyy töitä	48	48	47	42	52	44	49	50	49	45	50	48	47	51	45	
Hyvinvointivaltio Suomessa saadaan säilytettyä	45	44	47	40	45	48	47	43	46	46	44	43	43	48	46	
Kansallinen turvallisuus on korkealla tasolla	44	45	44	32	42	42	47	51	46	45	46	40	38	49	51	
Lasten ja nuorten hyvinvointi on parantunut	43	34	52	48	55	50	37	32	45	42	42	42	45	42	39	
Hyvinvointipalvelut ovat kaikkien saatavilla	42	35	50	30	40	40	46	48	46	33	45	47	43	45	36	
Julkinen talous saadaan tasapainoon ja velan ottamista hillittyä	39	42	36	24	37	39	35	48	40	37	39	39	33	42	46	
Vauraus jakautuu reilusti ihmisten kesken	23	23	22	20	19	25	24	23	23	20	24	25	23	23	21	
Vastakkainasettelu suomalaisten parissa vähenee	21	23	18	10	16	20	23	27	21	20	21	20	16	24	25	
Tasa-arvo on Suomessa vahvaa	20	17	24	34	27	19	14	15	21	22	19	18	21	19	20	
Ilmaston lämpeneminen saadaan pysäytettyä	19	16	21	22	19	18	18	19	17	21	20	16	14	21	28	
Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen saadaan pysäytettyä	16	13	20	12	15	17	16	18	14	20	16	13	13	18	20	
Ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin on vahvaa	13	14	12	12	13	13	14	14	14	12	12	15	12	15	12	
Talousjärjestelmää uudistetaan ympäristön kannalta kestäväksi	12	11	12	10	13	13	10	11	9	16	11	9	8	13	19	
Jätteiden määrän kasvu saadaan pysäytettyä	8	7	8	9	8	6	8	8	7	7	10	8	7	7	10	
Pandemioihin osataan tulevaisuudessa varautua	7	8	6	7	5	5	7	9	7	6	8	8	8	6	6	
Löydämme uusia, demokraattisia tapoja toimia ja tulla kuulluksi	6	7	5	6	5	6	5	6	5	6	5	7	5	7	6	
Datan hyödyntäm. on reilua&läpinäkyvää ja ihmiset luottavat digit. palveluihin	6	7	4	6	7	5	5	5	4	7	5	5	4	6	9	
Teknologian hyödyt jakautuvat tasaisesti ja tasa-arvoisesti	5	7	4	7	5	5	4	6	5	6	5	5	5	5	8	
Muu, mikä?	2	2	1	4	1	3	1	1	2	3	1	1	2	1	3	
Ei mikään	2	2	2	0	1	2	3	2	1	1	2	2	2	1	1	
En osaa sanoa	4	4	3	9	3	3	4	2	3	4	3	4	6	2	1	

Kaikki vastaajat

SITRA

Tärkeimmät asiat kun mieltii ketä äänestää seuraavissa vaaleissa (2/2)

YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

Tilastollisesti merkitsevä ero muuhun aineistoon (95 % luottamustaso)

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät SEURAAVISSA vaaleissa? Voit valita enintään viisi asiaa. %	TOTAL	Puoluekanta										Taloudellinen tilanne		
	Total 2025 (n=3226)	SDP (n=498)	KOK (n=475)	PS (n=327)	KESK (n=213)	VIHR (n=212)	VAS (n=193)	RKP (n=95)	KD (n=73)	Liike Nyt (n=52)	En äänestäisi (n=234)	Tulee erinom./melko mukavasti toimeen (n=1512)	Pärjää kun harkitsee (n=1114)	Tinkii ajoittain/tinkii lähes kaikesta (n=561)
Työpaikkoja syntyy lisää ja kaikille löytyy töitä	48	48	60	60	54	27	31	57	53	48	31	47	51	44
Hyvinvointivaltio Suomessa saadaan säilytettyä	45	51	45	47	43	43	52	56	58	51	28	45	47	44
Kansallinen turvallisuus on korkealla tasolla	44	41	62	56	51	24	20	47	56	45	25	48	43	37
Lasten ja nuorten hyvinvointi on parantunut	43	50	36	35	38	48	55	25	51	34	29	41	43	46
Hyvinvointipalvelut ovat kaikkien saatavilla	42	53	30	36	44	34	57	37	53	21	33	36	46	53
Julkinen talous saadaan tasapainoon ja velan ottamista hillittyä	39	26	72	52	36	16	13	42	49	26	20	44	38	29
Vauraus jakautuu reilusti ihmisten kesken	23	35	11	18	20	28	47	24	25	22	18	19	24	32
Vastakkainasettelu suomalaisten parissa vähenee	21	28	19	14	28	22	24	15	20	22	11	19	22	22
Tasa-arvo on Suomessa vahvaa	20	30	10	11	19	32	42	18	13	17	15	20	22	17
Ilmaston lämpeneminen saadaan pysäytettyä	19	25	13	9	16	58	35	10	16	11	10	23	17	13
Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen saadaan pysäytettyä	16	17	10	10	15	49	33	18	7	19	7	16	15	19
Ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin on vahvaa	13	13	16	14	20	7	8	11	18	14	11	14	12	13
Talousjärjestelmää uudistetaan ympäristön kamalalta kestäväksi	12	9	13	6	10	33	20	9	5	9	6	12	12	11
Jätteiden määrän kasvu saadaan pysäytettyä	8	7	7	9	8	16	9	1	6	17	4	8	7	8
Pandemioihin osataan tulevaisuudessa varautua	7	8	9	8	6	1	5	9	3	7	7	8	5	7
Löydämme uusia, demokraattisia tapoja toimia ja tulla kuulluksi	6	5	6	9	6	5	7	4	7	6	1	6	6	6
Datan hyödyntäm. on reilua&lpinäkyvää ja ihmiset luottavat digit. palveluihin	6	5	9	7	3	6	4	9	7	6	2	6	4	6
Teknologian hyödyt jakautuvat tasaisesti ja tasa-arvoisesti	5	6	9	5	5	4	4	6	5	12	6	7	5	3
Muu, mikä?	2	0	2	3	2	2	0	0	3	2	4	2	1	2
Ei mikään	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	1	2	1
En osaa sanoa	4	1	2	1	3	1	0	4	1	7	13	3	3	5

Kaikki vastaajat

SITRA

Luottamusväli

95 % LUOTTAMUSVÄLI, %-yksikköä

Tulokseksi saatu %-osuus	VASTAAJAMÄÄRÄ																	
	20	40	60	80	100	140	180	220	260	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
5 tai 95	± 13,2	± 8,5	± 6,5	± 5,5	± 4,8	± 3,9	± 3,4	± 3,1	± 2,8	± 2,6	± 2,2	± 2,0	± 1,8	± 1,5	± 1,4	± 1,0	± 0,8	± 0,6
10 tai 90	± 14,9	± 10,1	± 8,1	± 6,9	± 6,1	± 5,1	± 4,5	± 4,1	± 3,7	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 2,4	± 2,1	± 1,9	± 1,3	± 1,1	± 0,8
15 tai 85	± 16,3	± 11,4	± 9,2	± 8,0	± 7,1	± 6,0	± 5,3	± 4,8	± 4,4	± 4,1	± 3,5	± 3,1	± 2,9	± 2,5	± 2,2	± 1,6	± 1,3	± 1,0
20 tai 80	± 17,3	± 12,4	± 10,1	± 8,8	± 7,9	± 6,6	± 5,9	± 5,3	± 4,9	± 4,5	± 3,9	± 3,5	± 3,2	± 2,8	± 2,5	± 1,8	± 1,4	± 1,1
25 tai 75	± 18,2	± 13,2	± 10,8	± 9,4	± 8,4	± 7,1	± 6,3	± 5,7	± 5,3	± 4,9	± 4,2	± 3,8	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 1,9	± 1,6	± 1,2
30 tai 70	± 18,9	± 13,8	± 11,4	± 9,9	± 8,9	± 7,5	± 6,7	± 6,0	± 5,5	± 5,2	± 4,5	± 4,0	± 3,7	± 3,2	± 2,8	± 2,0	± 1,6	± 1,3
35 tai 65	± 19,4	± 14,2	± 11,8	± 10,3	± 9,2	± 7,8	± 6,9	± 6,3	± 5,8	± 5,4	± 4,7	± 4,2	± 3,8	± 3,3	± 3,0	± 2,1	± 1,7	± 1,3
40 tai 60	± 19,8	± 14,6	± 12,1	± 10,5	± 9,4	± 8,0	± 7,1	± 6,4	± 5,9	± 5,5	± 4,8	± 4,3	± 3,9	± 3,4	± 3,0	± 2,2	± 1,8	± 1,4
45 tai 55	± 20,0	± 14,7	± 12,2	± 10,7	± 9,6	± 8,1	± 7,2	± 6,5	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,3	± 4,0	± 3,4	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4
50	± 20,1	± 14,8	± 12,3	± 10,7	± 9,6	± 8,2	± 7,2	± 6,6	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,4	± 4,0	± 3,5	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4

Esimerkki tulkinnasta:

Tutkimuskysymykseen on vastannut 510 henkilöä. Vastaajista 33 % vastasi "samaa mieltä". Taulukosta etsitään vastaajamäärä, joka on lähinnä tutkimuskysymyksen vastaajamäärää, sekä %-osuus, joka on lähinnä tutkimuskysymyksen tutkittavan vastausluokan %-osuutta. Taulukossa lähinnä vastaajamäärää 510 on vastaajamäärä 500 ja lähinnä %-osuutta 33 on %-osuus 35. Luottamusväli on vastaajamäärän 500 ja %-osuuden 35 leikkauskohdassa. Tutkimuskysymyksestä "samaa mieltä" olevien %-osuus koko väestössä on siis 95 % todennäköisyydellä välillä $33 \pm 4,2$ eli välillä 28,8 - 37,2